הַמּוֹדִיעַ

בטאון אגודת ישראל העולמית — ירושלים

בט"ז יום ד', כ' דברים א' תנ"א מ"ו (6 באוגוסט 86) דף היומי: בבלי — קדושין ל"ד; ירושלמי — מגילה כ'

שנה ל"ז גליון 10552 38 אג"ח כ' מע"מ.

חד פז
השחזה, שחת וסכיה
רח' יפו 125, מול תחנת חדשה אגד
(מאחרי סתנה יהודה)

חזרנו מחופשה
אנו נשחיז עבורכם
ביעילות, במסירות
ובאמונות

ראש הממשלה ש. פרס על שיחות ישראל־בריה"מ בהלסינקי:

ישראל קיבלה שמות חברי המשלחת הרוסית; ננסה להעלות בשיחות כל הנושאים החשובים לנו

משלחת ישראל תהיה זהה בערכה לזאת של הרוסים ★ אם תיפסק ההסתה נגד העם היהודי ומדינת ישראל לא נתנגד שבריה"מ תשתתף במעמד הפתיחה של ועידה בינ"ל לשלום עם עמי ערב ★ ישראל תדרוש כניסת ישראלים לבריה"מ ★ יתכנו פתיחת יחסים מסחריים

מאת סופרנו הכלכלי

וראש הממשלה שמעון פרס אמר אמש שממשלת ישראל קיבלה מהרוסים את שמות חברי המשלחת שלהם לשיחות. "עתה ימים אחדים אנו מעביר אליהם את שמות חברי המשלחת שלנו, שתהיה זהה בערכה לזאת של הרוסים", אמר.

"זאת התחלה צנועה בכיוון הפשרת הניתוק הממושך" אמר מר פרס. הוא הוסיף כי אף על פי, שמדובר בשיחות על רמה קונסולרית, אנו ננסה להעלות בשיחות אלה את כל הנושאים החשובים לנו, כמו מצב יהודי בריה"מ, הגירה ושל הסירובניקים. המשכן של שיחות אלה תלוי בעמדות הסובייטיות. ראש הממשלה מערין שהשיחות החלו ברמה הקונסולרית בשל רגישותם הרבה של הסובייטים לתגובות הערביות.

פרס אמר כי אם יתחדש היחסים הדיפלומטיים המלאים עם מוסקבה לא תתנגד ישראל שבריה"מ תשתתף במעמד הפתיחה של ועידה בינלאומית לקראת השגת הסכם שלום עם הערבים. זה בתנאי, שתיפסק ההסתה המשכת שם שנים רבות נגד הציונות העם היהודי ומדינתו.

ישראל תדרוש כניסת ישראלים לבריה"מ

מופרנו המדיני מסיף, כי הייעוצות על המגעים לחידוש הקונסולריות בין שתי המדינות לא עודדו כל התרגשות בקרב המשקיפים המדיניים שאינם צופים כל פריצת דרך ביחסי בריה"מ לישראל.

בריה"מ — מסביבים משקיפים אלה מעניינת בכניסה של הממלכה הצאריסטית בישראל. ולכן הם מוכנים ליחסים קונסולריים תקינים. כפי שנודע כבר הביעו הסובייטים רצון לשגר נציגים קונסולריים לישראל כדי לעודד סקר של הנכסים הרוסיים עוד מלפני מלחמת העולם הראשונה.

ישראל תתבע במקביל כניסת נציגים ישראלים שייפגשו עם תושבי בריה"מ, שיש להם אזרחות ישראלית, וכן עם המשפחות מסתבי העליה. בשיחתו לפני תלמידים במגדל העמק הדגיש דה"מ ש. פרס שישראל תתבע פתיחת שערי העליה לכל אלה המבקשים לעלות לישראל.

בהזדמנות זאת צוין כי היחסים בדבר חילופי נציגים קונסולריים בין פולין וישראל עודנו נושא בשלב דיונים ומקוים כי בתוך תחדשים הקרובים יסוכמו חילופי הנציגים.

תמיהה מסרמת עורדה דברי הדובר במוסקבה כי הנציגות הקונסולרית תיצור מגע עם בעלי הזכויות הסובייטיות, שכן העולים לישראל מאבדים אוטומטית את אזרחותם הסובייטית.

פתיחת יחסים מסחריים

סופרנו הכלכלי מוסר, גורמים כלכליים בירושלים מעריכים כי אם יכונו יחסים דיפלומטיים בין ישראל ובריה"מ הרי שניתן יהיה לפתח יחסים מסחריים בין שתי המדינות.

כיום, היקף הסחר הישיר בין ישראל ובריה"מ הוא מצומצם. במשרדים הכלכליים אומרים כי חילופי סחורות בין שתי הארצות הוא בעיקרו עקיף ומתבצע בא־מצעות מדינה שלישית.

במשרדים הכלכליים אמרו אתמול כי ישראל מבקשת להגדיל את יצואה לכל מדינה. הפנייה יצוא ישראלי לבריה"מ הוא דבר חיובי שיהיה ניתן לברך עליו, הסביר בירושלים.

ברגע האחרון

החוק אושר

החוק נגד הסתה גזענית אושר אמש, לאחר חצות בדוב של 57 קולות מסיעות המערך והליכוד. נגד הצביעו 22 חברי אופוזיציה. 7 חברי"ם מהסיעות הדתיות והתחיה — נמנעו.

בשעת מסירת הידיעה מנקה ח"כ הרב מנחם פרוש את המנעות הנמנעים.

תחזית מזג האויר

ירושלים 18, 28, תל אביב 22, 30, באר שבע 21, 33, (עתי"ם).

דיונים לתוך הלילה בכנסת לאישור החוק נגד גזענות

מאת כתב "המודיעי" בכנסת

מליאת הכנסת אמורה היתה אמש, בשעה מאוחרת, להתכנס מחדש, כדי לאשר בקריאה שניה ושלישית את החוק נגד הסתה מגזענית. קודם לכן, בשעות הערב, נערכו דתייצוניות, בין היחיד מהליכוד והמערך, כדי להגיע לפשרה השווה באשר לנוסח החוק. אולם, לברות ההכמכה בדבר שינוי בנוסח התנגדות קשיים, וראשי הכיתות דנו שוב ושוב במגמה להביא לאישור החוק, שאליו הגשו עשרות הסתייגויות, בעיקר מסיעות נשמאל.

הנוקד המרכזי של הוויכוח בין הסיעות עמד על "סעיף הדת" שבחוק. כלומר מה מותר ומה אסור. לכן, התקבל נוסח חדש ע"י נציגי הסיעות, שהתכנסו בכנסת, ובהם: השרים משה ניסים ומשה שחל, והח"כים חיים קופמן ודפי אדרי. על פי הנוסח החדש, שנועד לצמצם ולחדד יותר את החוק בעיני דת נאמר כך: "ציטוט מתוך כתבי דת או ספרי תפילה או שמירה על פולחן של דת לא יראו אותם כעבירה לפי סעיף 144 ב' — ובלבד שלא נעשה מתוך מטרה להסית לגזענות".

לישיבה זו, שנערכה בלשכתו של שר האוצר בכנסת, לאחר דיון עם חברי סיעת אגודת ישראל בכנסת, ח"כ הרב אברהם יוסף שפירא וח"כ הרב מנחם פרוש, הזמנו נציגי כל הסיעות הדתיות בכנסת כדי לסכם את הנושא על דעת כל הסיעות הדתיות.

הדעה בישיבה זו היתה, כי עדיף שהחוק יתקבל לפי ההצעה החדשה מאשר שיתקבלו כל הה־תייגויות החמורות של המערך וסיעות השמאל. השר ניסים אמר כי לוא היה מתקבל החוק בצורה כזו היה זה בבחינת אסון לאומי.

סעיף זה הוא אמנם יתחר חד־בכיסחו מאשר הנוסח הקודם, אולם הוא מעודד את מדת רחוד של הפרוד דוד ליבאי מהמערך, מראשי התומכים בחוק, שטען כי אין ממש בשינוי ולכן אין להצביע על החוק. יריד הקואליציה חיים קופמן טען בפני ליבאי, כי כל

(המשך בעמוד אחרון)

ראשי חבר העמים החליטו על סנקציות נגד דרום אפריקה

ר"מ בריטניה התנגדה ל"חבילת הסנקציות" ★ ההחלטה כוללת צעדים בתחומי המסחר, הכלכלה והבנקאות

לונדון, — מדיעות חבר העמים התעלמו מן התנגדות של בריטניה והחליטו על סנקציות חדשות ונרחבות נגד דרום אפריקה בתום ישיבת הסמכה שקיימו בלונדון.

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר היתה יחידה שהתנגדה ל"חבילת הסנקציות" עליה הסכימו יתר 6 ראשי מדינות חבר העמים. היא אמרה לאחר מכן בראיון לרדיו:

"ההתנגדות היתה הגיונית ואנו סיימנו בדרך ידידותית כפי שהתחלנו וזה טוב". "ההסכמה שלא להסכים" לא פגעה ביחסים באר־גון חבר העמים, אולם העמדה הבריטית עודדה ונגו ודמו מראש ממשלת זימבאבוה כי מדינתו

(המשך בעמוד אחרון)

ראשי חבר העמים החליטו על סנקציות נגד דרום אפריקה

ר"מ בריטניה התנגדה ל"חבילת הסנקציות" ★ ההחלטה כוללת צעדים בתחומי המסחר, הכלכלה והבנקאות

לונדון, — מדיעות חבר העמים התעלמו מן התנגדות של בריטניה והחליטו על סנקציות חדשות ונרחבות נגד דרום אפריקה בתום ישיבת הסמכה שקיימו בלונדון.

ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר היתה יחידה שהתנגדה ל"חבילת הסנקציות" עליה הסכימו יתר 6 ראשי מדינות חבר העמים. היא אמרה לאחר מכן בראיון לרדיו:

"ההתנגדות היתה הגיונית ואנו סיימנו בדרך ידידותית כפי שהתחלנו וזה טוב". "ההסכמה שלא להסכים" לא פגעה ביחסים באר־גון חבר העמים, אולם העמדה הבריטית עודדה ונגו ודמו מראש ממשלת זימבאבוה כי מדינתו

(המשך בעמוד אחרון)

משלחות ישראל ומצרים דנים בקהיר בניסוח שטר הבוררות

מאת סופרנו המדיני

מייחנים המתנהלים בקהיר בין מנכ"לי משרד החוץ ומשרד ראש הממשלה, בהשתתפות נציג משרד הבטחון עם הצוות המצרי חלה התקדמות נוספת בדבר ניסוח שטר הבוררות, אולם לא במידה שתאפשר הדרגה על השלמת הניסוח. אם כי יתכן שהדבר ניתן בימים הקרובים, במידה שהמצרים יסירו את המכשולים האחורנים.

סגן הנשיא האמריקאי ג'ורג' בוש המבקר בקהיר דיבה פעמיים את מועד מסיבת העתונאים מתוך סיכוי שיוכל להודיע על הצלחת הצוותות בניסוח שטר הבוררות בענין טאבא. לבסוף כינס את העתונאים מבלי שיוכל לבשר להם את הבשורה שכל כך רצה להודיע להם.

אחת ההצעות שהועלתה ע"י א. טמיר, מנכ"ל משרד ראש הממשלה היתה, שראשי שתי המדינות יסיכם לוואי בבחינת סיכום לוואי, על הנקודות שבהן כבר הושגה הסכמה וסגן הנשיא בוש יוכל ליטול לוושינגטון, אולם שר החוץ מר י. שמיר טוען שזה לא מכובד ויש להתאזר בסבלנות עד לסיכום סופי של שטר הבוררות.

אם המצרים לא יגרימו קשיים יש סיכוי לסיכום מהיר — הוסיף ואין כל עלבון לסגן נשיא ארה"ב שאינו מעביר אותו לוושינגטון. הדיונים רציניים וכאשר תגיע השעה יזכא לאישור לפני הקבינט המצומצם, והוא שיחליט ויודיע אם הושג הסכם או לא.

סגן הנשיא האמריקאי ג'ורג' בוש אמר אתמול בקהיר, עם סיום סיורו במזרח התיכון, כי הסכם בענין טאבה קרוב מאוד עבשיו מאוד ומרבית המיכשולים כבר הוסרו.

בוש אמר כי הסכם על טאבה יסיר מכשול מתהליך השלום במזרח התיכון.

ישראל נגד חקירת אנשי משלחת הקניות של משהב"ט בפרשת פצצות המיצרר

למרות חילופי מכתבים נרגזים בין רבין וויינברגר נעשים מאמצים להשקים את הויכוח הנגלי

מאת סופרנו המדיני

העתון ניו־יורק פוסט מסר אתמול כי לפחות 8 ישראליים בארה"ב, אנשי משלחת הקניות של משרד הבטחון, אינם מוכנים להחקר ע"י חבר מושבעים גדול בפרשת האשמות כי ישראל ניסתה לייבא בארה בלתי חוקי מכונולוגיה לייצור פצצות מיצרר לארה"ב.

העתון מציין כי ישראל טוענת שכל ה־8 נהנים מחסינות דיפלומטית והיא מתנגדת להעמדתם בפני חבר המושבעים.

ישראל גם הכחישה בתוקף כל פעולה בלתי חוקית בפרשה זאת בטענה, כי היא מייצרת את הנשק הזה בעצמה מזה כמה שנים. יותר על כן כל הציוד האמריקני נקנה על סמך רישוי רשמי ולפי התקנות האמריקניות. העתון מציין להלן כי פקידים ישראליים מחו בתוקף נגד צווי החזקיה בפגישה שהתקיימה בשבוע שעבר במשרד המשפטים האמריקני.

למרות חילופי המכתבים הנרגזים בין שרי הבטחון של ישראל וארה"ב בקשר לעדותם של הפקידים הישראליים, נעשים מאמצים, בצורות הדיפלומטיים, להגמיך את הטונים הגבוהים שבהם מתנהלים ויכוחים אלו.

שר הבטחון י. רבין השיב תשובה נרגזת למכתבו של שר ההגנה ויינברגר, בו דרש ששמתה פקידי משרד הבטחון הישראלי הנדרשים להתייצב לחקירה, ייענו להזמנות החוקרים האמריקאים ויענו לכל השאלות שיוצגו להם בדבר הידע שהוגרח על ידם על הטכניקה האמריקנית בייצור פצצות מצרר.

עמדות מנוגדות בין ישראל וארה"ב הופגנו גם בעקבות תביעת ארה"ב שישראל תגלה את החידושים המרוצים על ידה במסוסי "הלביא" כדי לברר אפשרות של חלופות. ישראל חוזרת וטוענת שגם למדינה הידידותית ביותר אין לגלות סודות כמוסים כגון אלה.

סגן נשיא ארה"ב בסיום ביקורו במזה"ת:

יש בסיס להמשך המו"מ להשגת שלום באיזור

מאת סופרנו המדיני

סגן נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש, אמר אתמול בתום סיורו במזרח התיכון, כי מצא בתחומים שונים הבנה ואחדות דעים בין ישראל, ירדן ומצרים, וגם בקרב פלשתינים רבים, ודבר זה יוצר את הבסיס להמשך המשא ומתן להשגת שלום באיזור.

אם זאת הוא אמר כי הרגשתו היא שהיחס הסורי הוא שלילי. לא מצאתי שום דבר חיובי בגישתה של סוריה בתהליך השלום. אני סבור כי היחס שלה הוא שלילי", הוא אמר להלן את הסעיפים שלגביהם מצא תמימות דעים אצל ישראל, ירדן ומצרים:

"שלום בר־קיימא ניתן להשיג אך ורק במו"מ".

"צריך לנהל מו"מ שיביא לתחימת חוזי שלום בין הצדדים שיתבססו על הזכות של כל המדינות והעמים באזור לחיי שלום ובטחון".

"המו"מ חייב להביא בחשבון את צרכי הבטחון של ישראל. מדינות ערב ואת השאיפות של הפלשתינים".

"יש לפתור את הבעיה הפלשתינית במסגרת היחסים עם ירדן. זאת ניתן להשיג בהסתמך על החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 המדברות על שלום תמורת שטחים.

בוש אמר כי ארה"ב סכיזה כי מו"מ ישיר עשוי להתקיים בחסות ועידה בינלאומית בהשתתפות בריה"מ כאחת החברות הקבועות של מועצת הבטחון.

הוא אמר כי המו"מ הזה צריך לאפשר שיחות ישירות בין משלחת ישראלית ומשלחת ירדנית־פלשתינית ושיחות בין משלחות ישראל וסוריה.

עוד אמר כי במשלחות חייבים להשתתף אנשים אשר בגלוי דוחים אלימות וטרור.

עם פירסום התוכנית הירדנית לפיתוח בשטחים:

המלך חוסיין מגביר מעורבותו המדינית ביהודה שומרון ועזה

מיליארד ושלוש מאות אלף דולר — סכום הפיתוח שמוכנה ירדן להשקיע בשטחים בניסיון לצמצם את השפעת תומכי אש"ף

מאת סופרנו המדיני

חוסין, שהעביר בשבועות האחרונים את פעילותו לזירה הקשורים עם יהודה ושומרון וממשיך במאמציו לגיום כספים מסקודות חוץ, בעיקר אמריקאים, כדי להגשים את תוכנית הפיתוח הכלכלית, אינו מעלים את רצונו להגביר את משקלו המדינית ולחדש את קשריו עם תומכיו באזור, תוך נסיון לצמצם את השפעתם המרובה של תומכי אש"ף בשמחים.

שר התכנון הירדני פירסם את תכנית הפיתוח הכלכלית, הכוללת השקעה של מיליארד ושלוש מאות אלף דולר לתוכניות פיתוח כלכלי ביהודה, שומרון ורצועת עזה. ירדן מנסה לארגן ועידה בין לאומית, שתתכנס בעוד חמשה חודשים בעמאן, שבה יידונו האפשרויות לגיוס הכספים ממקורות בין־לאומיים לפיתוח תכנית זו.

ישראל, שאינה רואה בעין רעה את צמצום השפעתם של תומכי אש"ף, עוקבת אחר המגעים של חוסיין על תושבי הגדה. כצעד ראשון היא נושאת את עיניה שתושבי השטחים עצמם יטלו על עצמם את ראשות הרשויות המקומיות. במקום הפקידים הישראליים הממונים, אולם לפי שעה אין מועמדים רבים בגלל חששות הטידוד מצד אש"ף ודוגמתו של ראש עיריית שכם עדיין מאיימת עליהם.

אליאס פרג' ראש עיריית בית לחם, הגיע במיוחד לירדן כדי לדון עם הנסיך יזיד הצעה חסאן וכן עם אישים ירדנים נוספים על התפתחויות אחרונות באזור.

ראשד א־שאוא, ראש עיריית עזה, המרחה הנמנה על תומכיו הנלהבים של חוסיין, גינה את פגישתו של ראש הממשלה ש. פרס עם הנכבדים הערבים ותיאר אותה בפגישה לצרכי תעמולה בלבד. אם מר פרס רוצה לשפר את איכות השטחים אינו זקוק להסכמתם של הנכבדים שהחמצו על ידי טען־א־שאוא. כשם שניחנה הזדמנות בשעתה להצר צעדיהם של התושבים ע"י המושלים הצבאיים הוא יכול לעשות אותו הדבר ע"י הקלת המצב טען.

הוא ציין כדוגמא את הזרמת העתונים הערבים, שלשום בבוקר, כדי לבדוק אם העתונים לא הת־קיפו את ראש הממשלה ואת הנכבדים הערבים על הפגישה שנערכה ביניהם זו דוגמא של שלטון כיבוש — הדגיש.

חנה סניורה עורך אל פאג'ר המייצג גלוי את תומכי אש"ף, טען ששלטונות הישראלים מבזבזים זמן כדי לחפש "נציגות אוטנטית", על מנת לנהל אתם דיונים. הפלשתינאים כבר בחרו את נציגיהם הלא הם יאסאר ערפאת הנהגת אש"ף, ועל ראש ממשלת ישראל פרס לנהל את הדיונים אתו. — תבע סניורה.

הרוג בהתפוצצות מכונית ממולכדת בטהראן

טהראן — בהתפוצצות של מכונית ממולכדת בכפר בטהראן נהרג הליך רגל ונפצעו 2 מכוניות — מסרה סוכנות הידיעות האי־ראנית.

משטרת טהראן מסרה לכתב ויטור, כי מטען תוכר הנפץ הוטמן במכונית. המכונית הממולכדת התפוצצה בשעה 5 לפנות בוקר. לפני שהולכי רגל רבים נראו בר־חוב.

סוכנות הידיעות הטילה את אשמת הפיצוץ על "סוכנים של היהדות הבינלאומית", כינוי שמשתמשים בו השלטונות לתי־אור מחתרת המוג'אהדין ואירגוני מחתרת אחרים הפועלים נגד המשטר המוסלמי הקיצוני.

חוסיין לביקור קצר במצרים

קהיר — חוסיין, מלך ירדן, שמד לבקר הזום באלכסנדריה שבמצרים, לשיחות עם נשיא מצרים, חוסני מובארק.

המקורות הוסיפו כי חוסיין ישוב לארצו עוד היום.

לאחרונה נפגשו שני המנהיגים פנים אל פנים ברבת עמון בחודש מאי השנה, ומאז הם מנהלים שיחות טלפוניות תכופות על המצב המדיני במזרח התיכון ועל ענינים דו צדדיים בין שתי המדינות.

החלטה מפתיעה שהקפיצה מחיר הנפט

קרטל אופ"ק יקצץ 3.5 מיליון חביות נפט בתפוקה יומית

חבית נפט — 13 דולר במקום 9, לאחר ירידה מ־30 דולר לפני 8 חודשים ★ ההסכם לחודשיים בלבד ובמטרה להגיע לרמה של 17-19 דולר בעוד 5 חודשים

זנבה. — ההחלטה המפתיעה של קרטל אופ"ק לקצץ 3.5 מיליון חביות ליום בתפוקת הנפט של הקרטל תחל ב־1 בדצמבר הקפיצה את מחירי הנפט בשוקי העולם.

שר האנרגיה האינדונזי ד"ר סוברוטו אמר אתמול כי תפוקת הנפט של ארצות הקרטל תקוצץ מן הרמה הנוכחית של 20.3 מיליון חביות ליום ל־16.8 מיליון.

מחירי הנפט שהוזרדרו ל־9 דולר לחבית מרמה של 30 דולר לפני 8 חודשים, עלו ב־4 דולר לחבית בשוקי הנפט בעקבות ההודעה הזאת.

11 מתוך 3 מתוך שרי הנפט הסכימו לחזור למכסות השאיבה שלהם מסוף שנת 1984. עידק, השואבת מעל למכסה של 1.2 מיליון חביות ליום, הוצאה מן הכלל הזה כדי למנוע התנגשות בינה לבין איראן. בין השתיים מתנהלת מלחמה מזה 6 שנים.

אקוואדור, מפיקת נפט קטנה בעלת חוב חיצוני גדול, קבלה העלאה קטנה על המכסה הישנה לה.

ההסכם הזה של אופ"ק הוא לחודשיים. לאחר מכן יתכנסו שוב שרי הנפט לבדיקת המצב. היתה זו יוזמה שר הנפט האינדי ששכנה את הקפאון בדיונים שנמשכו כבר 8 ימים. ד"ר סוברוטו הודיע כי יקטנו צעדים חדשים אם ההחלטה הזאת בדבנה לא תביא לעליית מחירים מספיקה.

קרטל אופ"ק הודיע כי מטרתו היא להגיע לרמה של 17-19 דולר לחבית בסוף שנה זו. "אנו מאד שמחים כי ניתן היה להשיג הסכם" אמר סוברוטו. הוא אמר כי הצלחת צעד הביניים הזה תלויה במימוש מדוקדק של ההסכם לצמצום הזאת אביבה ללא כל יוצאים מהכלל.

הדבר גם תלוי באיזו צורה תעשיית הנפט תוויחם לצמצומים האלה, הוא אמר. "אם הם ישתכנעו כי הדבר רציני ניתן ליישום בצורה קפדנית אזי אין ספק שרמת המחירים תשתפר במהירות", הוא הוסיף.

(ע"ש)

ירידת הדולר תמשך — סבורים מומחים

למרות התערבות הבנק האמריקני

ניו־יורק — כלכלנים שהתאמתו בשעריי החליפין צופים ירידה נמשכת של הדולר כנגד המטבעות החשובים האחרים.

התערבות של הבנקים המרכזיים ביום שני נראתה כדוגמא להזכות מגמה זו. בעת שהוזל המסחר בשוקי הכספים באסיה, גרם ההיצע לירידת הדולר עד 152.80 יאן.

בעת ובעונה אחת ירד הדולר כנגד המארק הגיע ל־2.072 מארק. אולם ירוחו על התערבות הבנק המרכזי היפאני, שהזיל לקנות כמויות גדולות של דולרים הן בשוקי אסיה ואחר כך גם בניו־יורק, הביאה לעליית הדולר. המסחר הסתיים בעליות של הדולר כנגד 2 המטבעות, 2.086 מארק לעומת 2.085 יאן — 154.25 ין, לעומת 154 בשבוע שעבר.

"הכל מדברים למכור את הדולר, אולם מגמת הדברים נפסקה", אמר אחד הברוקרים בשוק השוויצרי.

הצתות יערות ביוון

אתונה — ממשלת יוון הודיעה כי דליקות גדולות שהשמידו יערות ושפודים גדולים בכל רחבי יוון נגרמו ע"י מציתים והודיעה כי שתוקם חקירה לגבות את הטבריינים האלה.

דובר הממשלה מסר לכתבים כי 19 דליקות פרצו ביערות של יוון ב־36 השעות האחרונות. כבר אים מסר כי פרצו דליקות ביערות אתונה, ואי כריתים, באי סקיאתוס באזור סלוניקי ובפלפון.

סגן שר החקלאות אכילס קולי־יוסיס מסר כי מרבית הדליקות כובו ואותרו על אף הרוחות החזקות.

דליקות בקיץ הן דבר יומי. מיוחן. בכל שנה מושמדים שם ע"י דליקות יערות על פני שטח של יותר מ־200,000 דונם. (ע"ר)

דיון בהלסינקי: ישראל נגד חקירת אנשי משלחת הקניות

ברגע האחרון

החוק אושר

תחזית מזג האויר

ראשי חבר העמים החליטו על סנקציות נגד דרום אפריקה

ר"מ בריטניה התנגדה ל"חבילת הסנקציות" ★ ההחלטה כוללת צעדים בתחומי המסחר, הכלכלה והבנקאות

ברוך דיין האמת — אבד חסיד מן הארץ

בלב קרוע ומרוחה אנו מודיעים על פטירתו של האי גברא יקירא האברך המופלג בתורה"ש ובחסידות הב פעלים ומעש לתורה חסד מיקירי חשובי אברכי ויזניץ

הרה"ח ישראל דסקל זצ"ל

ממיסדי אגודת "רפואה וחיים ויזניץ"

שהשיב נשמתו לבוראו לאחר שנמדכך ביסורים קשים

ארונו יגיע היום מארה"ב במטוס אל על טיסה 036 בשעה 16.30 (מועד משוער)

ההלויה תצא מרחבת ביהמ"ד הגדול בקרית ויזניץ שעה חצי לאחר נחיתת המטוס.

פרטים בטל. 03-768048 03-745785

המשפחה — אגודת רפואה וחיים ק. ויזניץ בני ברק

הישיבה הק' "שער השמים"
ללימודי תורת הנגלה והנסתר ירושלים ת"ו

אבד חסיד מן הארץ

בתודמה ובצער רב קבלנו הידיעה הנוראה על סילוקו של האי גברא רבה מגדולי חכמי הנגלה ופנימיותה של תורה שאיזן ותיקן תורת המקובל האלוקי הרמת"ל זי"ע גדול היה האיש בתורה ובכל מידה נכונה, אשר דל שפתינו מלהביע

הרה"ג המקובל רבי חיים פרידלנדר זצוק"ל

מנהל רוחני בישיבת פוניבז'

ובזה אנו מבטחים את המשפחה הדגולה על שברה הגדול המקום יבחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

המנחמים
ההנהלה, רבנן ותלמידיהון

ת"ת "דרכי אבות" — בני־ברק

משגרים אנו בזה את תחומינו הכמים לידיעתנו היקר הטוסק בעבודת הקודש המתוך השב"ר לתו"ש

הרה"ר יהודה פרידלנדר הי"ד
ולמשפחת' החש'
בהלקח ממנו
אביו הגה"צ זצ"ל
המקום יבחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
והמשך עבודתך החיצונית — תנחם

ההנהלה וצוות המחנכים

צרכנית "יד־חסד" בשכונת טשכנוב רמות
לרגל סגירת הצרכניה
תתקיים מכירת חיסול
20% פחות מהמחיר
היום ומחר
בלבד

צרכנית "יד חזד"
למשפחות ברוכות ילדים
ים סוף 101 סנהדריה המורחבת טל. 826263

מחלקת הירקות

תצילים	0.50	עגבים שחורים מתוקים	2.00
כרוב לבן	0.50	בצל יבש	0.40
מילון	0.60	כל סוגי השזיף	
עגבניה תמר	0.50	סנטה רוזה וכו'	1.50

הזמנות למשלוחים בטלפון 825234

חדש
לקראת החגים
עטורות כסף
תוצרת חוץ
לטחורים בלבד
03-706805

"רובין"
הודעה לכל לקוחותינו
חנות "רובין בשורות "עצמי"
תהיה פתוחה כרגיל בכל תשעת הימים
רובין

עכשיו אצל "רוביץ"
כל סוגי הירקות הקפואים "גולדפרוסט" בהכשר בר"ץ העדה החרדית, ועוד...
הורחבה מחלקת הדגים!
עכשיו ניתן להשיג:
★ בורי ★ קורבינה ★ כסיף ★ הליבוט
ועוד מבחר גדול של דגים
וכמובן ★ עופות ★ הודו ★ בקר ★ מעדני בשר
בהכשר הרב לנדא שליט"א
בני ברק - רחוב אחרון, יצחק מאיר הכהן 2
טל. 03-700411

עזר מציון מרכז עזר לחולה ולנזקק
רח' מצדה 16, בר־ברק, טל. 03-762236/65

הערב באספה דחופה
דבר גדולי הדור בשעה קשה זו.
מפני ריבוי האסונות ומצבי חולי רבים ל"ע מחמנים בזה לאסיפה דחופה, לחיזוק, התעוררות, ונשיאה בעול בהשתתפות הגאונים הנזלים

רבי חיים קניבסקי שליט"א — רבי א. ליב שטיינמן שליט"א
רבי ניסים קרליץ שליט"א — רבי יששכר מאיר שליט"א
רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

אשר תתקיים בעזה"ה היום יום רביעי ר"ח מנחם אב תשמ"ו בשעה 9.45 בערב בזיקוק באולם ונשל, רח' הרב מלצר, בני ברק

ויקיים בנו "והסירותי מחלה מקרבך".

בברכה
חנניה צולל

ישעיהו גריינימן — רבקה רביץ
בני ברק — ירושלים - ביתו־גן
מאורשים
בסיד, ר"ח מנחם אב תשמ"ו

שבתי חיים הכהן סבטו — שולמית מלכה אדרי
ירושלים — אשקלון
מאורשים
בסיד, ר"ח מנחם אב תשמ"ו

משה יחיאל דוד פיקסלר גיטל (גיטי) רבקה ברנזוון
בני ברק
מאורשים
בסיד, יום ג כיס ומנחם תשמ"ו

עמי קורח — אורה שרבני
בני ברק — ק. אונטרזוך, ירושלים
מאורשים
בסיד, ר"ח מנחם אב תשמ"ו

דוד הכהן בטלמן — חיה יהודית אקער
ירושלים — אנטוורפן
מאורשים
בסיד, אד ל"ח מנחם אב תשמ"ו

תבצע כרטיס עונת של "טוב־טעם"
כל אחד זוכה!
מאות קבלו אלבום תמונות ונרשמו להגרלת הפרסים הענקית
ואתם?
אספו 20 תויות ממבחר מוצרי "טוב טעם"
אשר בהשגחת הבר"ץ העדה החרדית ירושלים
והביאו אותם למשרדי
"פרסום פרידמן" רח' ר' עקיבא 112 בני־ברק
או ל"פרסום אקספרס" רח' הישיבה 2 ירושלים
ותזכו גם אתם!

הד היום

ידו פרש צר על כל מחמדיה

מ/ה. מקרה שלישי של חילול בתי כנסת בירושלים תוך תקופת זמן קצרה, יש בו ככדי לגרום זעזוע ביותר, והאתרון ההמיר, באשר פגם במפר תורה שהוקל על ידי אישים, בשלב זה לא ידוע עדיין, ידו של כי בכל זה. המטרה שנתבקשה על ידי נצי אגודת ישראל לחקור מעשים שפלים אלה, מדיין מגשמת באפלה, אי, שאינה מקרישה אותו מדת המאמץ הנדרש ממנה, להגן על בתי הכנסת ולהכריע בכל חומר הדין את אלה ששילחו ידם במקדשי מעט.

אבל הנראה אינו מובל לצד הפלילי של הפגיעה בבית כנסת החילול כפר תורה, מה שמסביר אותנו, היא עצם התפעמה החושפת לפניו הידרדרות מדהימה בחיים של אנשים מזרח ישראל, שהגיעו לשפל המדרגה האנושית, שאת הגמתה אפשר היה למצוא רק בימי האימים של חורבן בית המקדש וגלות ישראל מארצו. אידוכים שאנו מזכירים אותם ומתאבלים עליהם בימים אלה, ימים שבר להם נאמר: כל רודפיה הישיגה בין המצרים, אידוכים שבמותם אירע גם בימים שבהם השתוללה הטיפלצת הנאצית.

כאשר בריתים ביצעו מעשים חוליגאניים בשני בתי כנסת ושיבה בתל אביב, ביקשנו לראות בכך תופעה חולפת, שהתרחשה על רקע הכתח ששרר בימים ההם בעקבות הנצחונות של החנות האוטובוסים שבהם נתפרסמו תמונות הנעבות לתומנו. שהתלהטות הדרחות הביאו אנשים חמומי מוח, להגיב באותה מטבע עצמה. ובכל זאת היה מקום להתיחס במלוא החומרה ולהגיב במלוא החריפות על עצם הנסיון לעשות השוואות. ואכן היתה תגובה מצד כל חלקי הציבור, גם מצד חוגים שביקשו ללמד כף זכות על אותם חוליגנים.

המגמה, שזה המקרה השלישי שאירע דוקא בירושלים עיר הקודש, וכל פעם בשכונה חרדית אחרת, יש בה כדי לשרר חשד, שיש יד מכוונת, שיש לה מגמה להחריף שנאת מלחמתי עם הציבור כל ידי פגיעה ביקר וקדוש ל". אין אנו יודעים, מה הם כיווני החקירה של המשטרה, אבל אכן היא מנסה לעלות על עקבות האנשים שהרחיבו עון לפגוע פגיעה גסה וחפירה במקום קדוש, ואף להרחיק לכת להלל ספר תורה בצורה המזעזעה לנו כאדם מחריד בהיסטוריה היהודית.

לא באנו ליעץ למשטרה כיצד לערוך את החקירה, שיש להקדיש לה יותר תשומת לב ויותר מחשבה. אבל אנו אחוזים חרדה עמוקה, ולא היינו מעלים זאת על דל שפתינו, אלמלא היתה כאן סמיכות פרשיות. בירושלים נעשה בשבתות האח־רונות נסיון מגמתי ומאורגן על ידי שתי מפלגות, לפרוץ פירצה חמורה, בחומת השבת, שתי המפלגות, מבקשות לעודד ולהמריץ בעלי בתי קולנוע להקרין סרטים בלילות שבת, אלה אינן מסתפקות בדיבורים אלא מפעילים סרטים.

כאמור, אין לנו יסוד להחשיד את שתי המפלגות במעשים המחרידים שאירעו בבתי הכנסת, אבל אי אפשר להתעלם מן האורזה הענינת שנוצרה, לא מעט בעידוד כלי התיקשורת ובשתיקה של הרשויות, כדי לחזוף אדם או יותר מאחד, כדי להפגין נחת זרוע.

אורזה ענינת זו שהביאה כבר למעשים קשים מסוג זה שאירע אתמול, מכבידה על הלב של כל מי שחורד על קדושתו של בית כנסת, של כל מי שספר תורה הוא דבר קדוש ונכבד ביותר מאז ומתמיד בעיניו, של כל מי שבשם זרע ישראל יכונה, ומי שמנסה לערער על מנהגי האבל בימים אלה, מי שמנסה לתקן את התפילה על העיר החרבה הבזויה והשוממה, צריך לחזור ולבדוק את עצמו, אחרי שאירעו מעשים כאלה בפלטרין של מלך.

וכמלך מחריד אותנו, כאשר נבוא לקרוא במגילת־איכה ישבה בדד, נרגיש מחדש את הכאב בבואנו לקונן: "ידו פרש צר על כל מחמדיה, כי ראתה גאו גויים מקדשה אשר צוית לא יבואו בקהל לך".

כנופיית־רחוב מוסלמית בשיקגו הציעה שירותיה לקדאפי

שיקאגו — כחות משטרה שפשטו על מרכזה של כנופיית רחוב בשיקאגו, מצאו שם מכתבים מפקידים לובים, המרמזים על כך שהכנופיה ניסתה למשות עיסקה עם ממשלתו של מועמר קדאפי — על כך מסתה ביום ד' תחנה רדיו בשיקאגו.

טוכני בין פדראליים ואנשי הוביעה סיכוי להגיב על ידיעה זו. אשר בה נאמר גם שכמה מאנשי הכנופיה יצאו לסרטו אמריקה, על מנת להיפגש עם עם נציגים לובים.

מצד אחר אישרו סוכנים פדראליים אמריקאיים, כי במהלך הפשיטות שנערכו ביום ג' על שני מיבנים התפרסים בידי אנשי הכנופיה, תפסו הסוכנים הפדראליים מיצבור נשק, שכלל מטולי רקטות, נשק אוטומטי לסוגיו הישנים ה. (צ"ר)

חריש: תיבדק ביסודיות תלונה נגד נתיחת מת על אף התנגדות משפחה

כדי להביא תקנה למקרים דומים בעתיד

הודעה הצבורית להשמת כבוד האדם פנתה במלאכה מיום רב סין הנשיה אל הדתון המשפטי בנדון.

במיחד הדיחזה גם למאורע הטרגי שקרה ב"ג ניסן ש.ז. 22.4.86, עם הכנה מר י. פיני דיל, שלקה בהתקף לב באמצע מיהה בבמיתה, הצער במסרתיו באמצע כביש תנסמר במקום. המשטרה ממהנה "הוחזיק" הע־כיה מיד את הגופה לאבו כבדר, הדרשה נתנה הגופה לבד לבדר אם זה היה התקף לב. השופט נענה לבקשת המשטרה לנתח וכן פסק דין השופט לנתוח הן שלא כחוק. הכנה פנתה ליתפ המשפטי בבקש שה שיבדוק את המקרה ויסיק את המסקנות הדרושות וכאמור הודעה"ם מר חרש, כותב במכתבו אל הודעה הצבורית להגנת כבוד האדם, מיום כ"א בתמוז 28.7.86 "הלוחבהם תיבדק ביסודיות ובאר־רת מחדש כדי להביא תקנה למק־רים דומים בעתיד".

בנדד — יאסר ערפאת מסר כי בשלחת של אש"ף בראשות אבו מאזן תצא למוסקווה לפי הזמנת הקרמלין.

בראיון לכתב סוכנות הידיעות של מדינות המפרץ בבגדד לא פירט ערפאת על הביקור והסתפק בהודעה, כי אש"ף קיבל הזמנה רשמית מהנהגה הסוביטית לבקר במוסקווה.

ערפאת אמר עוד כי נעשות כעת פעולות לכינוס של שרי החוץ הערבים לאחר ביקור אל־אדמה כדי להכין פסגה ערבית דחופה.

ארבע מדינות ערביות הסכימו עד כה לפסגה, הן עידאק, סנגאל, אלג'יריה ואש"ף. נערכים מגעים בענין זה עם מדינות ערביות אחרות.

ערפאת אמר כי יחסי אש"ף עם מרוקו לא הושבו בעקבות שיחות איפראן.

אש"ף אמר כתגובה לשיחות אלה תהיה ערבית קולקטיבית. מה שאירע במרוקו לא היה עשייה נגד העם הפלשתיני אלא נגד הענין הערבי ופגיעה בהחלטות ערביות.

הדובר הכחיש את הידיעות על שיגור נשק לתוך המחנות הפלש־תינים בבירות וחלקו של אש"ף בהתפוצצות בתוך העיר. (ע"מ)

מובארק מעוניין בפסגה עם פרס

קהיר — הנשיא מובארק הצה להביר את הרשיחות של שמעון פרס ראש ממשלת ישראל לתתרון הבעיה הפלשתינית, לכן הוא מעוניין בפגישת פיסגה אתו — כך מסר השגיח המצרי אלכר צדי בהחוד של ההתקדמות בשיחות מאבר.

למצרים כתב העתון יש אינטרס בקיום מפגש כזה והוא יוקיים לדברי מקור מצרי בכיר מיד אחרי חתימת ההסכם בענין הבוחדות. (ע"מ)

פוצצו מכונית של המודיעין הסורי

ביירות — תאי השחורוד המהפכניים נטלו את האחריות לפיצוץ מטען חומר נפץ אתמול אחה"צ (6.8) בכביש הראשי של קריית הספרים שעה שמכונית של המודיעין הסורי חלפה שם — כך מסר רדיו הפלגות. (ע"מ)

● ביירות — רדיו קו המולדת מסר כי שוחררה מתבחות לשגר 600 חיילים לדרום לבנון במקום הכחה הצרפתי הפועל במסגרת כוחות יוניפ"יל. (ע"מ)

בוטלו צווים למתן עדות שהוצאו נגד ישראלים בפרשת פצצות המצרר

ישראל הסכימה לשתף פעולה עם חוקרי הפרשה בארה"ב

ושינגטון — ארה"ב ביטלה את צווי הזמנה לעדות, שהוצאו נגד שמונה ישראלים העסקים ברכש צבאי בארה"ב. זאת, לאחר שישראל הסכימה לשתף פעולה עם חוקרי הפרשה של יצוא בלתי חוקי של מכונות גת פצצות מיצרר בארה"ב.

על כך מסר פקידי משרד המשפטים האמריקני. ההודעה נמסרה בעקבות שרה של פגישות, כולל פגישה שהתקיימה במשרד המשפטים בוושינגטון בין פקידים רמי דרג של שתי המדינות.

החקירה החלה לפני ששה חודשים והיא מתיחסת להאשמת שישראל הבריחה נתונים סכיים על פצצות מיצרר שהושגו מחברות אמריקניות. זאת לאחר שוושינגטון הטילה איסור על יצוא כל ציוד שהוא, המשמש לייצור פצצות כאלה. איסור זה הוטל בשנת 1982, לאחר שישראל הפעילה את הפצצות נגד שטחים אזרחיים במהלך הפלישה ללבנון.

לפחות שמונה ישראלים מעובדי משרד הרכש הצבאי הישראלי בניו יורק. קיבלו צווי הזמנה לעדות בפני ישיבה סגורה של חבר כושבים חוקר. על ביטול הצווים, תמורת התחי־ייבות ישראלית לשיתוף פעולה, נמסר על ידי עוזר התובע הכללי ספסאן סרוס, ראש המחלקה הפ־לילית של משרד המשפטים האמריקני. הוא סיבב למסור כל פרטים נוספים.

ישראל סעגה שכל פעולותיה בענין זה היו ללא ידעי והאשימה את פקידי משרד המשפטים האמריקני בהדלפת הידיעות על החקירה, במטרת מאבק שנועד להעכיר את היחסים בין שתי המ־דינות.

דבר החקירה התפרסם לפני חודש ימים, בעת שסוכנים אמ־ריקנים ערכו חיפושים במשרדי שתי חברות באיתה, ובעקבות זאת שלחו הזמנות למתן עדות לתריסר חברות אמריקאיות ול־8 הפקידים הישראלים.

פקידים אמריקנים מסר, כי משרד המשפטים וישראל נחלקו בדעותיהם לגבי השאלה, אם שמונת הישראלים נהנים מחסינות דיפלומטית.

החקירה סביב פצצות המיצרר הוסיפה חוליה נוספת למתיחות היחסים בין ישראל לבין מחלקת התביעה במשרד המשפטים, לאחר האשמות בפרשיות הבריחה אחרות וגילוי פרשת הריגל המיוחסת לאיש הצי האמריקני ג'ונתן פר־לארד.

השגרירות הישראלית בוש־נגטון נמנעה מכל תגובה על הי־דיעות בדבר ההסכם על ביטול צווי ההזמנה. (ע"ר)

לא ייסגר ביה"ד הרבני בצפת

בית הדין הרבני בצפת לא ייסגר בשנה זו, כפי שתוכנן בתחילה.

כתב עתו"ם מוסר, כי אם בית הדין הרבני שכחה הזן קפלן נעצר לבקשות מטרי הדתות והרבנים הראשיים לכהן בתפקידו שנה נוספת לפני פרישתו לגימלאות, תאת כדי למנוע את סגירת בית הדין בצפת, שעד עתה לא נמצא דיין שיראות לכהן בו כאב בית הדין ובמסגרת זו לגור בצפת.

ההודעה על המשך פעילותו של בית הדין התקבלה בסיפוק רב בצפון, שכן בית הדין משרת יי־שובים רבים כד מטולה. וסגירת בית הדין היתה כאלצת אותם להיטלטל לטבריה. (כתו"ם)

בוטלו צווים למתן עדות שהוצאו נגד ישראלים בפרשת פצצות המצרר

ישראל הסכימה לשתף פעולה עם חוקרי הפרשה בארה"ב

ושינגטון — ארה"ב ביטלה את צווי הזמנת לעדות, שהוצאו נגד שמונה ישראלים העסקים ברכש צבאי בארה"ב. זאת, לאחר שישראל הסכימה לשתף פעולה עם חוקרי הפרשה של יצוא בלתי חוקי של מכונות גת פצצות מיצרר בארה"ב.

על כך מסר פקידי משרד המשפטים האמריקני. ההודעה נמסרה בעקבות שרה של פגישות, כולל פגישה שהתקיימה במשרד המשפטים בוושינגטון בין פקידים רמי דרג של שתי המדינות.

החקירה החלה לפני ששה חודשים והיא מתיחסת להאשמת שישראל הבריחה נתונים סכיים על פצצות מיצרר שהושגו מחברות אמריקניות. זאת לאחר שוושינגטון הטילה איסור על יצוא כל ציוד שהוא, המשמש לייצור פצצות כאלה. איסור זה הוטל בשנת 1982, לאחר שישראל הפעילה את הפצצות נגד שטחים אזרחיים במהלך הפלישה ללבנון.

לפחות שמונה ישראלים מעובדי משרד הרכש הצבאי הישראלי בניו יורק. קיבלו צווי

ערפאת:

משלחת של אש"ף הוזמנה למוסקווה

נידחתה קובלנת שוטר דתי שנשפט על סירוב להתייצב למשמרת בחגים

לשוטר דתי אין זכויות יתר — קבע נציב הקבילות במשטרת ישראל, בקובלנה שהגיש שוטר דתי בדרגת רס"ר, שסירב להת־יצב למשמרת בחגים ושפסק פעמיים בגין אי התייצבותו.

הקובלנה, ופסיקת הנציב מתפרסמות בנסאון המשטרה "מראה" היום לאחר כימים אלה.

הקובל, איש משטרה ותיק, משרת כפקיד רישום ביחידת משטרה. בקובלנתו טען כי בהיותו שוטר מצווה הוא סרב להיות משובץ בימי שבת וחג בפעילויות התחנה (סיורים ממתינים). הוא הביע את דעתו כי מן הראוי שפר־קוד התחנה יתחשב בהיותו דתי וימנע מלשבצו בפעילויות בשבת וחג. עוד ציין, כי אין הצדקה להעסיקו בפעילות מבצעית של היחידה מכיון שהוא שייך למיגזר המיתחלי.

נציב הקבילות לא מצא את קבילתו מוצדקת, וכתב: "רצונו של כל שוטר לעשות את הדבר עם בני משפחתו. עובדת היותך שוטר מסורת אינה מקנה לך זכות יתר על פניהם של שוטרים אחרים, המבקשים אף הם לשהות בביתם בימי חג.

עובדת המשטרה מבוצעת 24 שעות ביממה, כולל שבתות וחג־גים. התפקיד שהוטל עליך, סיוד ממוגע בישוב, הוא במהותו תפ־קיד בטחוני הכרוך בפיקוח נפש ויש לבצעו כמקובל". (עתו"ם)

שרי אופ"ק ישובו וייתכנסו באוקטובר

קיפו, אקוודור — קרטל מפר־קות הנפט אופ"ק יקיים ועידה בנסת של שרי נפט ב־6 באוק־טובר כדי לדחליטו על הפחיתות הדרישה בסחר הנפט — דווח שר האנרגיה של אקוודור ראבר ואר אספינוזה בלילה בין הרביעי לחמישי. הוא אמר לכתב רויטרס כי הועידה תדון במכסות הנתפר־קה של חברות הקרטל. החל מן ה־1 בנובמבר, וכן במחירים וב־דרכי השיווק.

טרם נקבע היכן הועידה הזו תתכנס הוא אמר.

הועידה האחרונה של שרי אופ"ק הסתיימה בדעבה ביום שלישי בהחלטה של קיצוץ של 4 מיליון חביות נפט ליום לרמת התפוקה של 16 מיליון חביות ליום החל מן ה־1 בספטמבר לד־קופה של חודשיים. החלטה זו סכר גדמה לקפיצת במחירי הנפט בשוק העולמי. (ע"ר וע"צ)

מת החולה הראשון שחובר ללב המלאכותי

לואיסוויל — רופאים כאן הפלו על גם את הפציינט בעל הלב המלאכותי וויליאם שרוזר כזלרן למען המין האנושי ואמרו כי מותו נגרם ע"י שבץ לב.

שרוזר, 45, לשעבר עובד תעשייה, הוא השריד האחרון של חמישה אנשים אשר חוברו ללב מלאכותי מאז 1982. הוא מת ביום ד' במכון הלב הומאנה בקאנטאקי לאחר הישרדות שיא של 620 ימים עם המתקן המלאכותי הזה.

רופאיו לא מסרו את סיבות המוות אולם אמרו לאחר מכן כי היו לו שורה של שבצי לב ב־48 השעות האחרונות. הוא נתקף ארבע פעמים בשבץ לב מאז הניתוח ב־25 בנובמבר 1984.

מבית החולים נמסר כי הלוויתו של שרוזר תתקיים בעיר מנוריז ג'אספר, אינדיאנה.

ד"ר דוריס אמר כי הרופאים למדו משרוזר רבות על כל התופעות הנלוות לחבור פציינטים ללב מלאכותי וכיצד להתגבר עליהן.

שרוזר לקה במחלת לב קשה ונותרו לו רק כמה ימים לחיות כאשר הושתל הלב המלאכותי בגופו.

הגיע "מסורב העליה" אלכסנדר קושניר

מאת צבי ציפר, כתב עתו"ם

"אין מדובר בדלה מזו מאשר ביתוק של 13 שנה בין אם לבין בנה" התיפחה רחל קושניר כאשר חיבקה בנמל בן גוריון את בנה אלכסנדר, בן 38 כשהגיע בסמוס אל על מרומה לאחר שנל־ייתו והחרה על ידי שלטונות בריה"מ.

מהנדס הבנין הנראה צעיר בהרבה מכפי גילו אמר בהתרגשות "אני מאושר, אך מילה זו לא יכולה לתאר את מה שאני מרגיש". הוא קרא לכל אלה שסייעו לעל־ייתו שלא לשכוח את כל אלה שנשארו עדיין בבריה"מ.

"אני מבין שעלייתי היא תוצאה של עבודה, של המאמצים שהשר־קיעו למען שיחוררי", אמר. בהתרגשות בדולה ריפדף כספר המכיל את תמונותיהם ואת סיפר־רים של מאות מסרבי העליה בב־ריה"מ, אשר תוגש לו על ידי מקבלי פרס בנמל התעופה; ולאחר מכן תלש את תמונתו ואת הקסע המתיחס אליו מן הספר.

אליק קושניר, כפי שהוא מכר נה, לא עלה יחד עם אימו ואחיו הצעיר שעלו ארצה ב־1973 מאחר וטרם חלפו חמש שנים מאז ששוחרר מהצבא, תקופת הזמן שחייבת להלוף לפני שאורח בריה"מ יכול לקבל היתר יציאה. אביו נהרג בתאונת עבודה ב־1970. הוא נשאר לבדו בקוטבסק עיר קטנה לא רחוק מאודיסה לשם עבר אחרי שהגיש את בקשתו הראשונה לעלות לישראל.

הוא התחיל ללמוד עברית החל לחוג את חגי ישראל ובעקבות פעילות זו הוחזר על ידי הק.ג.ב. שלא להמשיך ולהיפגש עם חבריו היהודים.

בספטמבר 1984 ביקרו אצלו אנשי הק.ג.ב. ובחיפוש שערכו בדירתו הוחרמו קלסות של שירים בעברית, ספרי תפילה, ספרי דקדוק עברי, גלויות מישראל ומגן דוד שענד על צווארו.

בסקס שנערך לקבלת פניו על ידי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ קיבל את תעודת העולה ותעודת האזרחות שהיתה חתומה על ידי שמעון פרס ב־1984 לקראת עליתו. (עתו"ם)

חכי"ם יגישו תלונה למשטרה נגד ראש המועצה האזורית חוף הכרמל בענין תאונת הבונים

חדיר, אוריאל לין הפעיל איתן נושאי משרות צבוריות שלטונית יהיו מחוסנים כנגד תביעות פלי־ליות בעוד שלמעשה מתיליהם אז מעשיקום הם הוסיבה האמיתית להתרחשותן של תאונות דרכים.

במקרה הקונקרטי בו מדובר איפשר ראש המועצה האזורית פתיחת דרך חוצה מסילה ברזל, מבלי לדאוג לתקינותה הנדסית הנף טרם לקבל אישור משרד החינוך על מנת שקבוצת של תלמידים ומבקרים אחרים יבקר בשמורת הטבע באזור דבר המחיר יב שימוש בדרך הנפר הלא־חוקית. בכך הגה ראש המועצה ברשלנות, אם לא בפזיזות באשר הזמין לשמור את התרשיה לפיה נושאי משרות צבוריות שלטונית יהיו מחוסנים כנגד תביעות פלי־ליות בעוד שלמעשה מתיליהם אז מעשיקום הם הוסיבה האמיתית להתרחשותן עי אנשי צד"ל.

מקורות בטחוניים מסרו, כי המחבלים הפעילו משגרי קטיר־שות נגד כוחות צד"ל והמרכבים שלהם באיישיה, 15 ק"מ צפונית לאזור הבטחון.

זה הפעילות כי התאפשר שנעצר במפגש זה מרעדים לפרעות הד־אתה שם היא כלתי נמנעת.

לדבריהם הנסיון להטיל את האשמה על גורמים אחרים כגון נהג הקטר, מחטיאה את המטרה, רק אם יעמוד לדין נושאי משרות שלטונית ניתן יהיה לשנות נורמות התנהגות הנגבות אחריות.

● ביירות — "אל כיפאח אל־ערבי" המסתמך על שגריר מערבי באחת המדינות. המפרץ הפרסי טוען כי יוצץ יודע של יאסר ערפ־את היה בארמון המלוכה באיפר־אן, באותה עת ששמעון פרס היה בו. (ע"מ)

מעצר מינהלי לחשודים בנסיון לפעילות חבלנית ביו"ש

אלוף פיקוד המרכז הוציא אתמול צוי מעצר מינהליים נגד שלושה תושבי יהודה ושומרון, החשודים בניסיון לארגן פעילות חתרנית וחבלנית ביו"ש.

כתב עתו"ם מוסר כי הצווים הוצאו לחצי שנה, כחלק מפעילות מנע נגד התארגנות גרעינים עוינים בשטחים. (עתו"ם)

"יובאה אבקת חלב עקב מחסור בחלב ומוצריו"

מוצאת החלב ייבאה השבוע אלף טונות אבקת חלב. שוויה שווי ערך ל־12 מליון ליטר חלב, נוכח המחסור שנוצר, עקב עלייה בש־יזוק החלב ומוצריו.

בין הסיבות שגרמו לכך, מנה יוסי דרור, הכלכלן של מועצת החלב, עליה כללית של הצריכה במשק, ועידוד צריכת החלב.

העליה בצריכת החלב, תאפשר לדעתו של דרור, הפלאת מכסות החלב, העומדות היום על 771 מיליון ליטר חלב לשנה, לכמות מיכסות של 785 מיליון ליטר לפחות כדי לעמוד על הצרכים של המיבור החקלאי היצרני. (עתו"ם)

מחבלים ירו טילים לעבר עמדת צד"ל

ציידון הילופי אש פרצו אתמול בדרום לבנון, לאחר שמחבלים ירו יותר מ־20 טילים למוצב המוחזק ע"י אנשי צד"ל.

מקורות בטחוניים מסרו, כי המחבלים הפעילו משגרי קטיר־שות נגד כוחות צד"ל והמרכבים שלהם באיישיה, 15 ק"מ צפונית לאזור הבטחון.

עתון כוויתי:

פרס יבקר ברומניה ובצרפת

כוויית — מקודות בשאיות רומניה מסרו לראיי אלעאמי, כי פרס יבקר ברומניה במהלך החודשים הקרובים.

פרס מוסר הציתון "יקיים שי־חות חשובות עם ראשי המדינה ברומניה על נכונותה של ישראל ליהודים אזרחיים בטולן תמורת השתתפות סוריה בתהליך השלום באזור ובמו"מ עם ישראל שלא במסגרת הועידה הבינלאומית לשלום". (ע"מ)

מת כוויתי

פרס יבקר ברומניה ובצרפת

כוויית — מקודות בשאיות רומניה מסרו לראיי אלעאמי, כי פרס יבקר ברומניה במהלך החודשים הקרובים.

פרס מוסר הציתון "יקיים שי־חות חשובות עם ראשי המדינה ברומניה על נכונותה של ישראל ליהודים אזרחיים בטולן תמורת השתתפות סוריה בתהליך השלום באזור ובמו"מ עם ישראל שלא במסגרת הועידה הבינלאומית לשלום". (ע"מ)

המועצה המקומית — עמנואל המועצה הדתית — עמנואל

ברוך הבא בשם ה'

ביראת הכבוד כראוי וברגשי גיל שמחה וחדוה
הרינו לקדם בברכה חמה את כבוד הגאון האמיתי המפורסם

מרן רבי מנשה הקטן קליין שליט"א

אדמו"ר וגאב"ד אונגוואר
וראש ישיבת בית־שערים בארה"ב

מחבר הספרים המפורסמים שו"ת משנה־הלכות י' חלקים ועוד.

שנענה לבקשתנו לבוא לשבות אתנו בעירנו עמנואל בש"ק זו הבעל"ט פ' דברים.

סדר היום: כמפורט במודעות

יהא רעוא מן שמיא שנזכה כולנו
להתבשם ולהתחזק באור התורה של האורח הדגול שליט"א
וישפיע עלינו רב טובה.

שפע ברכה והצלחה לחיזוק בכל הענינים לכלל ולפרט אכי"ר.

ארגון רפע"ה
— רפואה על פי הלכה
02-818737, 821307

ברכת מזל טוב לבבית
וכוס מלא ברכות

להאי גברא יקירא ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, איש האשכולות רב הפעלים מסור יומם וליל בלב ונפש למען ארגונינו

הרה"ג רבי אברהם רביץ שליט"א
נשיא רפע"ה
ולנות ביתו תחי' העומדת לימינו
לאירוסי הבת המושלמת במידות וי"ש
רבקה תחי'
עם הבחור המופלג משושלת היוחסין
הרב ישעיהו מ"י
בן הרה"ג רבי
שמריהו גריינימן שליט"א
ענבי הגפן בענבי הגפן דבר טוב ומתקבל
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין
לתפארת המשפחות הכבודות
בברכה בהתהלה
ברוך יהושע שיינברג
אברהם רוזנברג

חידון
החוויה האור קולית

1. מי האיש
2. מתי והיכן שר

את התשובות יש לשלוח ל: מרכזיה הפרגונית החרדית רח' מלכי ישראל 5 ת"ד 5827 ירושלים

הזכיה: כרטיס כל פרחי שני מקבל ברכים חיים לכופפי הקיץ בב"ב - ירושלים - דגנה.

יהלום

באחוז המרכז

דרשים מלמדים

לכתות א, ד,
תמים מצוינים,
בעלי נסיון בלבד
יפה ל: 03-765562
אחרי 9 בערב

מזל טוב חמה ולבבית

לחברנו החתן מהולל, הכלי המפואר — תמים המעלות
שוקד על התורה והעבודה, יראת ד' היא אוצרו, אוצר בלום
ולו עשר ידות במדות תרומיות, ה"ה

הבה"ח כמר אהרן יעקב שטיינר הי"ע

בן מורינו הגאון רו"מ בישיבתינו הקדושה

רבי מנחם שבתי שטיינר שליט"א

לרגל בואו בברית האירוסין בשעטו"מ עב"ג תחי'

כוס ברכות נרים ונישא, שהזיווג יעלה יפה,
ותזכה להקים בית נאמן בישראל בדרכי אבותיך דרכי התורה והיראה
ויזכו הוריך — הגאון מורינו שליט"א לרוות ממך ומשאר חלציו רוב נחת דקדושה. אמן

כעתירת וברכת חבריך
בישיבת מאור עינים
ע"ש הס"ק מטשרנוביל זיע"א

גיא בין המברכים אברהם הכהן פישר

עטרת איחולים לבביים

לידידינו עוז איש ירושלים מיסד הישיבות והחבורות הק'
בעיה"ק ביתי מצוקותיה טוב וטעם לכל
הרה"ח ר' יוסף אייכלר שליט"א
לאיחוי בתו הכשרונית המושלמת בכל מדה נבונה

עב"נ הבחור הנבון והמצויין
הרב שלמה ברינגר הי"ו
משיבת פונוביז — נ"נ
בורא עולם בקנין השלם זה הבנין

מבצר התורה הגדול
ישיבת המתמידים
בעיה"ק ירושלים ת"ו

רשת ישיבות מתמידים
לבני עדות המזרח
נוסדה בשנת תש"ט

"שומרי האמונים"
משפחות המקלטים
במלחמת תש"ח

חברת משמורים הותיקה
בביהמ"ד "חתם סופר"
פשוטי כל בני ה' יוקר אייכלר הי"ו

י. גרינוולד
הוצאת ספרים
מוליי"ם הש"ס המפואר

"מלכות"
מרכז ספרי יהדות
ירושלים

ארגון בוגרי ויוצאי
"בית היתומים דיסקין"
ירושלים

המרכז הארצי למען
טהרת המשפחה בישראל
ירושלים, רחוב ישא ברכה 28

בס"ד

הודעה

יום העיון הארצי למדריכות
יתקיים השנה
ביום ז' מנחם־אב תשמ"ו

הודעה לרוכשי הדירות

באתר יבנה בעיר עמנואל ת"ו

אנו מזמינים אותכם
לאסיפת הפגנה באתר יבנה

שתתקיים בעזה"ית ביום ג' ז' מנ"א
בשעה 4.00 אחה"צ
השתתפותכם חיונית למאבקינו

המארגנים

נופש באוירה חרדית
במרכז חינוכי יד בנימין

אנו שמחים להודיע שבעקבות הדרישות הרבות
אנו פותחים הרשמה למחזור נוסף
לנופש קייץ תשמ"ו

בין התאריכים: כ"ג מנ"א - כ"ז מנ"א תשמ"ו
1.9.86 — 28.8.86

★ חדרים מרוחים ★ ריהוט לתינוקות ★ 5 ארוחות ביום ★
★ ספריה ★ בריכת שחיה נפרדת ★ מוצרי מזון בהשגחת
העדה החרדית

ההרשמה במשרדי המרכז החינוכי יד בנימין
בימים א'-ה' בין השעות 8.00 - 15.00
ביום ו' בין השעות 8.00 - 12.00
טלפונים: 91439, 91138, 055-93153
פרטים ישלחו לכל דורש

ביום ג' ז' אב יתקיים בע"ה
יום עיון בנושא
"חשיבות קירוב רחוקים"
פרטים והרשמה טל. 03-761693
"תודעה"
אגודה להפצת ערכים

מב"א ירושלים
מכון בית אולפנא — ירושלים

AMERICAN BAIS YAAKOV PROGRAMME
under the spiritual guidance of the Bostoner Rebbe Shlita
is pleased to announce that
REGISTRATION CONTINUES
for 9th, 10th, 11th and 12th grades at our
American Bais Yaakov in Israel — offering:
★ A programme comparable to Bais Yaakov High Schools in USA
★ Complete limudei kodesh and secular studies curriculum
★ Pleasant and comfortable dormitory facilities available
All children of American or English speaking parents are eligible
For registration please contact: P.O.B. 16145 JERUSALEM
or call, in Israel, Mrs Esther Ostroy, 02/537783

לבית כנסת ובהמ"ד חדש
לאברכים ובעלי תשובה
בעיירה שדרות,
דרושים
ארון קודש, ספרי קודש,
וסידורים, שלחנות, כסאות,
מגאות, מגמדים ומאורדים
חדשים או משומשים
במצב טוב
המעוניינים לתרום יצרו
לטלפון: 051-99317

هكذا من الأصل

אירועים פוליטיים

ה"תפר" ו"הועדה" יקדמו את פני הרוטציה — אם בכלל

מכשלת האחדות הלאומית, עומדת על סידומה של הקפדה. בעוד שלושה חודשים. אמור ראש הממשלה שמעון פרס להגיש את התפטרותו לנשיא המדינה מר חיים הרצוג — ומשום תכנס לתוקף וחושב כל הממשלה למתפטרת. פרס ימשיך בתפקידו, ככל הנראה, שבוע עד שבועיים נוספים. בשבועיים אלו, יקיים מר הרצוג התייעצות עם נציגי הסיעות השונות בכנסת, ובסיומן של הן"יעצויות אלו, יזמה ליצחק שמיר, להרכיב את הממשלה הבאה.

התהליך הנ"ל, הוא המושג שמדובר כה רבות בהמגדרונות הפוליטיים בשנתיים האחרונות: "הרוטציה". בהסכם הקואליציוני שותמנו המערך והליכוד ערב כי־נתה של ממשלת האחדות הלאו־מית, התחייב המערך, בשכנס של כל חבריו, (במספר לאחר פרישתם של ששת חכי"ם פ"ם), להצביע בעד הממשלה שיציג בכנסת יצחק שמיר לאחר הרוטציה.

מושב הקיץ של הכנסת המס־תיים השבוע. הוא למעשה מושב הכנסת ה־11 האחרון, בו משמש שמעון פרס כראש־ממשלה. לא פלא הדבר, שככל שקרב מועד הרוטציה, כך הולכת וגוברת תחושת אי־הנעימות במחנה המערך, כאשר מאידך, מקנות אי־הודאות בקרב חברי הליכוד.

במשך השנתיים הראשונות לקיומה של ממשלת האחדות הלאומית, אולץ הליכוד "לנשום עמוק" לא פעם. חדשות לבקרים, נשמעו הודעות, והאיומים, הזה־תבטאויות הלהשרשים מהם יכל הליכוד להסיק בשקט כי המערך לא מתכוון להעביר את ראשות הממשלה לשמיר. היחיד במערך, שדחה בתוקף כל כתנה או מחש־בה שלא לקיים את הרוטציה היה שמעון פרס עצמו.

המכשולים שהוערמו בדרך היו רבים. נושאים מדיניים: פרשת טאבה; משבר שרון; הצמיחה הכלכלית; הנסיגה מלבנון; משבר מרדני הראשון; משבר מרדני השני — (שאגב, טען שאיום הרוטציה גורם לחבריו לפחד לכ־שום); והפעם עומד על סדר היום המשבר הבא, המיניים הפולי־טים.

ה"תפר" ו"הועדה"

התקופה שמהיום בו יגיש פרס את התפטרותו למר הרצוג ועד היום בו יציג שמיר את ממשלתו בפני הכנסת, נקראת: "התפר של הרוטציה". אולם, עוד קודם למועד הנקוב, ככל הנראה חודש יבים לפני מועד הרוטציה, תתחיל תקופת התפר בפועל. במועד זה, ונקם ועדה משותפת למערך ול־ליכוד, אשר תעסוק במכלול ההבטים של העברת ראשות הם־משלה ממחנה אחד למחנה השני.

מספר משימות יוטלו על הוע־דה: א. לקבוע את מועד הרוטציה המדויק. לדעת המערך המועד הוא 11 אוקטובר 86. לדעת הלי־כוד 6 אוקטובר 86. ב. ההסדרים הכרונולוגיים, היינו: מתי מתפטר פרס, כמה זמן ומשך התייעצות נשיא המדינה, כיצד יכריב שמיר את הממשלה שלו. ג. המיניים הפיסודרי. לפרס אנשים משלו בלשכת ראש הממשלה ולשמיר אנשים משלו בלשכת שר החוץ ומשרד ממלא מקום ראש הם־משלה. פרס ושמיר מתחלפים בתפקידים וממילא יתחלפו גם כמה מקורביהם.

החילופים הבולטים ביותר, יהיו בדרג של שר וסגן שר. עוד ויצמן, שהוא כיום שר במשרד ראש הממשלה ואחראי לנושא הטיפול בערבי ארץ־ישראל — לא ימשיך בתפקידו. בעבר, איים ויצמן כי לא ישתתף בממשלה בראשות שמיר. אולם, אם לא יתמיד באיומו, הוא יקבל כסל הנראה מעמד של שר לענייני מדינה במשרד החוץ.

ח"כ רוני מילוא הוא סגן שר החוץ. לאחור הרוטציה, יגדל מי־לוא עם שמיר למשרד ראש הם־משלה, שם ימשיך לכהן כסגן שר הוא יופקד על הטיפול בערבי ארץ־ישראל במקום עוד ויצמן, (נושא החילופים הצפויים וה־שמעותם, ראו לסקירה נפרדת).

סוגיה נוספת בה תוקן הוועדה הרוטציונית, תהיה ללא ספק שאלת שולבו של יצחק מרדי לממשלה בכלל ולמשרד המשפ־טים בפרט. גם בהקשר זה, מתנהלת תכויות שונות אצל המערך ונוצר ניגוד מטגדות אצל הליכוד.

האיום התורן

בסוף השבוע, הפלו בכירים במערך איום נוסף על מימוש הרוטציה, כאשר הפעם הם מזהי־רים שיבאלו לצורך זה את "הוועדה" ו"הועדה". מדובר במיניים פר־ליטיים בשורות הממשלתי, הר־מצאים בחשבון בתחום סמכותו של שר האוצר הנמנה על הליכוד.

המערך טוען ששר האוצר הליכודי, בין אם מודע בשעתו ובין אם ניסים כיום, מנצלים סמ־כות זו בשורידות ומנעים מאנשי המערך לממש מיניים פוליטיים במשרדים הנתונים לסמכותם. המערך הכריז בסוף השבוע, כי לא יניח לוועדה הרוטציונית לסיים דיוניה, אם יעז שר העבודה והר־ווחה, משה קצב, למנות את מקורבו דוד מנע למנכ"ל שרות התעסוקה במקום מר בן־דוד חקלאי שאמור להיות מוחזק מתפקיד זה.

איום נוסף, אותו השמיעו במערך — אך בליכוד דוקא מד־לולים בו: שר החקלאות, אריק מחמקין איש המערך, ידיח מתפ־קידיהם את מנהל מינהל מקרקעי ישראל ומנציג המים. שניהם אנשי המפלגה הליברלית אשר הוובאו לתפקידיהם ע"י שמוחה ארליך המנוח ופנחס גרופר. הליכוד סבור שאין פיטודים אלו בסמכותו של שר החקלאות, מאחר ומיניו מנהל למינהל ומנציג למים — הינה סמכות מליאת המשלה ולא השר הממונה.

המערך, כאמור, לא מוסן יד בצלוחת. הוא מזהיר כי לא יסיים את דיוני הוועדה ובכך יגרום שה־קופת "התפר" תמשך מעבר למו־עד הנקוב בו אמורה הרוטציה להכנס לתוקף ויצחק שמיר יציג ממשלה חדשה. משמעות האורכת "תקופת התפר", הינה ששמעון פרס ימשיך לעמוד בראש ממשלת מעבר, אשר אם לא ימצא פתרון מוסכם בסופו של דבר, הוא גם יהיה ראש הממשלה המוליך את מפלגתו לבחירות.

האם מדובר באיום תורן? האם זה האיום האותן בדרך לרוטציה? האם יש לו משמעות מעשית? — התשובות לשאלות הללו, כמו לכל שאלה אחרת הצצה בנתבל הפוליטי, אין לה תשובות חד משמעיות.

י. אבידום

באיגרת למנהיגי מדינות ערב

המלך חסאן אינו רואה נזק לענין הערבי בגלל שיחותיו עם פרס

השיחות היו בעלות אופי סקירתי בלבד"

רבאת — המלך חסאן שלח שדר למנהיגי מדינות ערב בו הוא אומר כי השיחות שקיים עם רה"מ שמעון פרס היו בעלות אופי סקירתי ואין לראות בהן כל נזק לעמדה הערבית.

הוא אמר בשדר כי יחמתו, שנמתחה עליה ביקורת מצד מדינות ערביות, היתה "פעולת הצלה" שנועדה למקד את הענין הערבי בסכסוך עם הישראלים במודה התיכון.

המלך אמר כי בעמדתו כיו"ר ועידת הפיסגה הערבית, תפקיד שממנו דתפטן, הוא נפגש עם מר פרס בחודש שעבר כדי לדון אך ורק בתוכנית שנתקבלה בועידת הפיסגה האחרונה בפס שבמרוקו מה אחד ב־1982.

עוד אמר כי שיחותיו עם פרס "לא עבדו את גבול סקירת העמדה הערבית ובדיקת הסוגות של הצד השני".

בשאילתה של נציג אגודת ישראל:

יש לפעול נגד רכישת אדמות ע"י המיסיון

— מאת מתור "המודיע" —

שרפומים בשתנות, כי כיתות מיסיוניות שונות רוכשות אד־מות ורכוש בקצב מוגבר ברחבי הארץ, דעלו בשאילתה של דה"כ הרב מנחם פרוש אל ראש הם־משלה.

הרב פרוש מציין, כי הכת המרמונית עומדת לרכוש 26 רונמים נוספים בהר הצופים, כת אחרת עומדת לרכוש את קולנע "גיל" בחצור, וכת משיחית רכשה אדמות ובתים בטבריה (דבר שר־תגלה אגב דיון בועדה המחוזית לתכנון ובניה).

בעקבות זאת מבקש הרב פרוש לברר, כיצד בדעת ראש הממשלה לפעול למניעת המשך רכישת אדמות הלאום, בזמן הרכוש בס־דינת ישראל על ידי כיתות מיס־יוניות, המשתמשות בהם למט־רות הפעבה על הדת, ידידה מהארץ וכר על כל המשתמע מכן?

גרומיקו קורא להשכנת שלום בין עידק לאירן

מוסקווה — הנשיא הסוב־ייטי אנדריי גרומיקו אמר לסגן שר החוץ האירני מוחאד לאר־ג'אני הנשיה במוסקווה כי השכנת שלום במלחמה בין איראן לבין עיראק הוא נושא שבמדיניות ראשונה — מפרה מרבנות מאוד.

גרומיקו קרא לאירן ולעיראק להתחיל מיד בשיחות כדי לסיים את המלחמה ביניהן הנמשכת כבר 6 שנים.

"יום אחד של מלחמה גרוע מ־3 שנות מו"מ. הצדדים חייבים להקריש תשומת לב מרחבה להשגת שלום ולהקיריב את כל היתר למען השגת מטרה זו", אמר גרומיקו.

הוחלף נציג אש"ף במוסקווה

אבו־קאבי. — ראמי אלשער שחזור מתפקידו כנציג אש"ף במוסקווה ובמקומו נתמנה סעיד אבו עמארה.

הנתון "אל־איתחאד" מסר כי אבו עמארה היה סגן נשיא איגוד הסטודנטים הפלשתינאים במוסקווה (ע"מ).

כומר אוקראיני בטורונטו מסית נגד יהודים

מאת ק. בימין

כומר ממורמנסו ממוצא אר־קראיני מסית כנגד יהודים, בשיקר בנאמנות ברדיו מדי יום א'.

השומר מאשים את היהודים ממזרח אירופה שהם עשו פוג־רומים בגויים שבאוקראינה, הם גנבו את המפתחות של התיפלה "שלנו". להם היו כל בתי המר־זח, והיו משכרים את העם האר־קראיני, וניצלו בכחום את העם המדוכא — עקב שליטתם על הכספים והשוחדים...

הכומר מאשים את היהודים לבקש מחילה וסליחה מהגויים ואף לפצותם.

יהודים פנו לתחנת הרדיו שבו מהל הכומר את דרשותיו, אך אלו עדיין לא פסקו.

בעולם היהודי

צ'כסלובקיה מנעה אשרות כניסה משניים מראשי קהילת לונדון

שלטונות צ'כוסלובקיה דחו בקשה לויזות של אישים נכבדים בקהילה היהודית החרדית בלונדון שביקשו לצאת לפקוד קברי צדי־קים והקהילה היהודית בארץ זו.

שני האישים הם הגאון רבי אלחנן הילפרין נשיא התאחדות הקהילות החרדיות בלונדון, והרי"ר אלכסנדר שוייד ידי"ר ועד ההצלה ומראשי אגודת ישראל.

שני האישים ביקשו לעמוד בראש קבוצה של יהודים שעמדו מדינות ערביות, היתה "פעולת הצלה" שנועדה לקיים בפרג פרשבורג וקאשוי להשותמה על קברי צדי־קים.

הביקור אמור היה להיערך עוד בשבוע שעבר, אולם בגלל עיכוב הויזות נדחתה היציאה, למרות העובדה שכל שאר חברי הקבוצה קיבלו אשרות כניסה.

ההוראה למנוע אישור הויזות הגיעה ממשרד החוץ הצ'כסלובקי הקומוניסטי בלונדון לא יכלה להסביר את הסיבות.

יש לציין כי למר שוייד אשרה ויזה לפני 3 שנים והיום הוא אינו מסוגל להסביר את הסיבה מדוע נמנעה ממנו האשרה כיום.

31 יהודים יצאו מבריה"מ ביולי

דעוזה — 31 יהודים יצאו מבריה"מ ביולי 1986 מהם עלו 12 לישראל — דיווחה הועדה הבין ממשלתית להגירה בפרס־מה בדעוזה.

מחקר על הגירת יהודי דרום אפריקה

מרכז למחקר בקיפטאון שבדרום־אפריקה עודך עתה סקר במרכזים יהודיים בעולם בנסיון לעמוד על היקף ההגירה של יהודי דרום־אפריקה לעכס המהומות הקשים בארצם, ומה קודה לזהותם היהודית בתהליך ההגירה.

הפרוייקט, שהמוקד שלו במרכז קפלן לליומדים ולמחקר יהודיים באוניברסיטת קייפטאון, נערך גם בטורונטו, בישראל, באוסטרליה ובארה"ב.

מנהלי הפרוייקט פונים אל כל היהודים במקומות אלה ומ־בקשים אותם לשתף פעולה עם הפרוייקט ולדווח על כל משפחה דרום אפריקנית שהגיעה לאחר־רונה למקומם. תחילה יוזכבו רשימות ולאחר מכן יגסו בטקס ובאדיבות לגשת אל המשפחות הללו ולבקש מהן למלא שאלון, אנונימי אם ברצונן, שבמרחו מקוים ללמוד רבות על המגמות הלוחצים בקרב יהודת דרום־אפריקה.

לונדון — מהומה סביב זהותו של רב

ה"רבנים" הרפורמים באנגליה אינם מחמיצים כל הזדמנות כדי להתנכל ולהציק לעמיתיהם האורתודוכסים, אך לפעמים ברוב להיטותם מטתים הענין בבושת פנים.

לפני זמן לא רב כינה אחד מרבניה האורתודוכסים של אנגליה, הרב יצחק ברנשטיין, את היהדות הרפורמית "סרטן" ועוד כינויים מסוג זה.

"שמעו, אם כן, מה שראיתי במו עיני!" מתיפץ אחד מ"רבני" הרפורמה, אחד כשם גולדברג, בטור שהוא מפרסם בבטאון בשם "מאנה". הוא משמיך ומספר שראה את הרב ברנשטי־ין, הוא ולא אחר, זה המתבטא בקיצוניות ארסית כזו נגד הר־פורמה, כשהוא פוסע בבית עלמין ליברלי (רפורמי) אחר אדונו של נפטר שהיה יודע כליברלי מוהבק. "הרב צעד באומץ לב וראוי לציון בתוך קהל שלדעתו חולה במחלה נוראה" מוסיף גולדברג, "ואף השתתף באמירת תהלים כאשר הובא הנפטר למנוחתו האחרונה. ולא זו אף זו, עוד באותו ערב, בתי־פילה בבית הנפטר, לא היסס הרב ברנשטיין מלשוח את הקהל החילק במו ידיו סידורים לכל הנאספים. באותו ערב אף השמיע דברי הספד על הנפטר כשהוא מחייחס בכבוד אל הק־הילה אליה השתייך".

לדעת גולדברג השיגוי בהת־יחסותו של הרב ברנשטיין נבע מן העובדה שהנפטר היה פיל־נסופ ידוע, ופיזר ממנו גם לצדקות הקרובות לליבו של הרב.

כעת ציפו כולם בשימה עצורה לתגובתו של הרב בר־נשטיין, והיא, אכן, לא אחרה לבוא. הרב ברנשטיין קבע בחר־צות שאין כאן אלא הצאת דיבה מן הגרדות ביותר וכי עורך־הדין שלו כבר מטפל בענין. "מעולם לא ודיבה רגלי בבית קבלות ליבולי ולעולם לא ודרוך" הוסיף, "והסיפור כולו מצוץ מן האצבע".

גולדברג, שתגובתו הבוטה של הרב ברנשטיין הגרידה זה־ביכה אותו, מיהר להביע את התנצלותו על התבטאותיו ועל הסיפור כולו. הוא הדגה שלא ראה את הרב ברנשטיין במו עיניו, אלא שאדם זקן בקהילה אמר לו בשעת ההלויה שבקהל נמצא הרב ברנשטיין, ומשום מה הסתמך על דברי הלה בלי לבדוק את הענין תחילה.

בשבת שלאחר מכן הביע הרב ברנשטיין בפני עדות שאם שאם נפשו מן הרפורמים ותע־לוליהם. "סיפורו של גולדברג משקף באמיתותו את יחודתו כולה" אמר.

"רבנים" הרפורמים בארה"ב אינם מחמיצים כל הזדמנות כדי להתנכל ולהציק לעמיתיהם האורתודוכסים, אך לפעמים ברוב להיטותם מטתים הענין בבושת פנים.

לפני זמן לא רב כינה אחד מרבניה האורתודוכסים של אנגליה, הרב יצחק ברנשטיין, את היהדות הרפורמית "סרטן" ועוד כינויים מסוג זה.

"שמעו, אם כן, מה שראיתי במו עיני!" מתיפץ אחד מ"רבני" הרפורמה, אחד כשם גולדברג, בטור שהוא מפרסם בבטאון בשם "מאנה". הוא משמיך ומספר שראה את הרב ברנשטי־ין, הוא ולא אחר, זה המתבטא בקיצוניות ארסית כזו נגד הר־

כיצד ייפתרו בעיות הכשרות של משלחת יהודית מבריטניה בסין?

225 מנות אוכל כשרות ותלותה בסתיו הקרוב סיור בסין של משלחת יהודית מבריטניה, שאורחת הכבוד בו תהיה רעית הרב הראשי של בריטניה.

הסיור יכלול ביקור בעיר קייפנג, שאחת משכונותיה היתה ידועה כ"מקום הכת המנקרת את הניר". בשנתאי תבקר המשלחת בת 20 המשתתפים באתר בית הכנסת החדש. הסיור יסתיים כאשר תגיע המשלחת להתג־קונג ותפגש עם הקהילה היהודית במקום.

מארגן הסיור מדרה שכאב הראש העיקרי הוא בעית הזנתם של 20 יהודים במשך מספר ימים במדינה שלא קיים בה המושג כשרות. אותת ההגבלות היא, למשל, אי היכולת להשתתף במסיבות קבלת פנים בארץ בה פעמים שהמארח מביע כבוד ויקר לאורחו בכך שהוא נוטל נתח מצלחתו ומגיחו בצלחת האורח.

ד. פ.

רבנים מקווים כי פרשת "הנזירה בבית הכנסת של ריבדיגל" לא תחזור

מאת ק. בימין

אגודת הרבנים של אמריקה וקנדה, הגוף המרכזי של התנועה האורתודוקסית בארה"ב, פירסם מה דחדשת ניגוי חריפה לרב המדריך עצמו אורתודוקסי, שהחמיץ לבית הכנסת שלו מירה הנשאת בלב.

המירה נשאה דרשה בבית הכנסת לעיני המתפללים, מעלמת ועדשות הטלביזיה. האירוע, הכלתי שגרתי לגבי בתי־כנסת אורתודוקסים נעשה בשבת פרשת קרח (בחו"ל).

"אין בפינו מלים היכולות לתאר את עומק חילול הקודש שנעשה בתוכנכי בית הכנסת", מרגישה אגדת הרבנים בהודעתה.

האגודה ראה באירוע "מעשה חטא אדיר", כלפי שמיא. "רב האחראי למעשה חילול קודש שכזה חייב להיות מגורש מיד מקהילת הרבנים האורתודוקסית ומכל האירגונים הרבניים שהוא חבר בהם. הוא חייב לתת את הדין על כך שהכניס צלם למקום קדוש", נאמר בטיום הודעת אגודת הרבנים.

סופרנו מציין כי פרשה זו היתה המדוברת ביותר בין רבנים שונים המכנים בעיקר בערי השדה אשר מתוך רצונם לחיות בשלום עם אנשי הכנסיה במקום נוצרו על ידם "חריגות" רבות המגדירים אותם "חריקות" לדברי אותם הרבנים.

מכתבים למערכת

תיקון עיוות — תודת הורה

הודה הברכה לסופר מר צוקן על התרשמותו הישמומ ב"המר־דיע" עש"ק בלק, על בית הספר המשובב "סנהדרין", — תיאור יפה ומעניין על החינוך, הרמה, ההוד־הנות וכו', על צוות המורים המתנכים, על המנהל מר הלפנוט וסגנו רבי מאיר טראוטה, ועוד ועוד.

אך בתור הורה אי אפשר שלא להזכיר לטובה ולברכה את האיש שכיסס את המפעל הזה, את הנהדס הנעלם שהעלה את ביה"ס לרמתו הנוכחי, ה"ה המנהל הקודם והר־גול הרב יוסף פרידמן, שנצטר לבקשת הנהלת חינוך העצמאי לפרוש ולהקים את בית הספר בשכונה החדשה הר נוף.

ישאו כולם ברכה מאת ה', ויזכו להגריל תודה.

* * *

בענין צוחצוח נעלים בתשעת הימים

יש אנשים שאוסרים לצחצח נעלים בתשעת הימים על פי מה שמרפש בספרי "חיי אדם" הנ־מרים כיום בחערות בכלל קל"ג סעיף י"ד וי"ל:

"יזכן אסור לתקן בגדים חדשים או מנעלים חדשים מי"ז וכן לב־קוחם".

הנני בא להפנות את תשומת לבם שיש כאן טעות בדפוס. וצ"ל "לקחתם" כמו שכתוב בשו"ע אי"ח סי' תקנ"א סעיף ד':

"א"א שאסור לתקן בגדים חדשים ומנעלים חדשים בשבת זה, ויש להחמיר בזה מ"ז. הגה: הה"ה דאסור לקנותן וכו'".

"חבני ישראל יצאנים ביד רמ"א ואין שום איסור לצחצח נעלים בתשעת הימים.

יה"ר שהקב"ה יהפוך את הימים האלה לימי ששון ושמחה.

ש.ב.פ.

בני ברק

(הושם שמור במערכת)

הדברים על דיוקן בבית העלמין בהר הזיתים

קראנו בתמהון בעתונכם המכבד מתאריך 25.7.1986 ידיעה אודות המצב השורר בחלקה הס־פרדית שבבית העלמין "הר הזיתים" ובה נמסרו פרטים חוזחו האשמות כלפי מועצת בתי העלמין, ועד עדת הספרדים ועדות המזרח בירושלים. פרטום מעוות ומטעה זה הוא ביגוד לאתיקה המקצועית העתונאית שבתקנתה (סעיף 6) נאמר: "יחי־בים הצתונאי והעתון להקפיד על דיוק הדברים ולמנוע מהקורא הסקת מסקנות לא נכונות".

לא יעלה על הדעת שיוסחו האשמות ע"י קבוצת רבנים, ראשי ישיבות ובני תורה, כנאמר בידי עתכם, תוך כדי עבירה חמורה על הצווי: "לא תלך רכיל בעמך", ובמדם פרטום דבר השמצה חוזבה היא לקיים את הנאמר "ודרשת וחקרת היטב".

אין צורך להכביד מלים על החורבן ההדרס, הפגיעה הברבריה של ניתוץ מצבות וסלילת כביש על קברי יהודים ע"י פראי אדם בזמן שלטון ירדן על הר הזיתים. מאז שוחרר בית העלמין נעשים ע"י המועצה וחברה קדישא אחי־דה של ועד עדת הספרדים מאמ־צים כבידים לחשוף, לשקם ולבנות מחדש את הקברים תוך כדי הפר־עות ורציחות של גורמים שונים חזרון חמור במשאבים כספיים. לצערנו ההרס, הפגיעה הקשה והחמורה ביותר נעלה בחלקת הספרדים שאלפי קברים נעלמו, ומצבות נשברו ובצבורת נמלים מחלצנו לשקם את ההרס תחת השגחה של רבנים ואנשים מר־סמכים בחשיפת קברים תוך עבר־דה קודש ובחרדות מרובה שלא לפגוע בספרים הטמונים בקברים.

למטרה זו משקיע משרד הד־תות 60% חברה קדישא אחריה של עדת הספרדים ועדות המזרח 40% מכלל ההוצאות. עד כה הושקעו מליונים של ש"ח תחשפו קברים ומצבות ואף הוכשרו שטחי קבורה. אין אנו מתעלמים מהמצב הקשה השורר בהר הזיתים, אך אין מלאכת השיקום והפיתוח יכולה להיעשות, ללא זהירות ולא בקלות דעת כשם שהבוררים הרסו בקבל את קברות יקירים, אז להבריל לפרסם בקלות השמצות, ללא נסיון לברר אצל הנוגעים בדבר את האמת, ולא האמת לאמיתה, כל עבודות הקר־דש הבל"ל נעשות תחת פיקוחה של מועצת בתי העלמין, אתרא קדישא ומשרד הדתות כאשר יד"ר מועצת בתי העלמין מר דוד ברגמן הרב אליג בהחדמן, נציגי משרד הדתות ומנכ"ל המועצה מר עמרם הרדש, מתאמים בין כל הגורמים ומפק־חים על מלאכת הקודש הזאת.

הזה כי כן העובדות ואנו מבקשים פרסומן בדרכים ובהקרנים ותבואנו על זאת על הברכה.

ע. הרדש, מנכ"ל מועצת בתי העלמין היהודיים בירושלים

הגורם האנושי בתאונות דרכים

הנני משער כי רבים ובים יזלקו על הדברים ולהלן. אולם, עם כל זאת, דומני, כי יש בהם הרבה יותר מאשר סתם תחושה בעלמא.

אין זה סוד כי מספר הרוגי תאונות הדרכים במדינת ישראל, הנו גדול לאין ערוך ממספר הקר־בנות בחלק אחר בעולם. אולם, עם כל הצער, דומני, כי יש בהם הרבה יותר מאשר סתם תחושה בעלמא.

אולם חושבני, כי מעבר לכל אותם גורמים, קיימת כאן נקודה נוספת, ולענ"ד, זו היתה ונקודה בה הדיבה, וכתתי לגורם הא־נושי המתע בלזול בקדושת חיי האדם.

אולי זו רק תחושה סובייקטי־בית, אולם מן הנסיון יכולני להעיד כי בשעה שהנני עומד לחצות כביש, וממולי מתקרבת מכונית שמהנה היגו יזודי עמוד זקן וסי־אות, הרי החצה נעשית בטחה יותר שקטה יחוד. בהאמנו, כי עצם הידיעה המושרשת בקרבו של יהודי מאמן, כי כל נפש מי־שראל הרי היא כעולם מלא, וכי גם הדג בשונג הינו בבוד יוצרה", יש בכחן של אלו לבלום ולהגביל כל נסיון לעבור על החוק.

הצבור החילוני, (ואם כי עק־רוני הנני נגד הכללות, אולם הפעם, דומני, כי קשה להתעלם מכך.) זה אשר מדבור עבודת במ־רחבי המתירנות הקלוקלת, פשוט מעולם לא הורגל לאיסורים וה־גבלות. אי לכך מבצל הוא כל הזדמנות בה יוכל לעשות ככל העולה על רוחו. מנסיון אישי, במהיבה ברחבי הארץ, יכולני לה־עיד, כי באם הנך משוח"ל לשמוד ולהקפיד על תוקי הנתועה, יעקב כ"ך הנך מעכב את האחרים מלהחד כאות נפשם. הרי במקרה הטוב יפלו בחלקך כינויי גנאי בלבד. ולא — סופק שאיזה שהוא הגג מתחכם יבצע כנגדך "ורגיל מגי־רה", במטרה להחידון אל שולי הכביש. הדברים מוכרים לכל אחת המה במדינת ישראל.

חושבני, כי הגיע הזמן, שכל הגורמים הקשורים לתופעה מראה זו של הקטל בדרכים. יחנו דעתם גם לטיפול בנושא הנדון. כשהדבר חייב למצוא את מקומו כבר בגיל הרך בגני הילדים ובבתי־הספר, ויפה שעה אחת קודם.

ת. יואלזון

עוד על טיולים

בהקשר לויכוח בענין הס־יולים, מצאתי לנכון לצטט כאן דעת תורה בנדון בבחינת "הכתוב השלישי שיכריע בינהם".

בבטאון "יהדות", בפרק חנוך והדרכה לבנות מפי כ"ק מרן הגה"ר האדמו"ר שליט"א מקלו־זבוזג מצאתי את הדברים כש־להלן:

"...הבית היהודי הוא מבצרה של בת ישראל, שם היא מרצאת את כל סגולה ויצירה, שם היא מונעת מפני הרחזות הרעות המשתוללות בשוקים ובחוצות. ולפיכך: יש לשלול בנורה שאינה משתמעת לשתי פנים (הדגשות שלי) את הטיולים הנערכים בד־דיות במדינה, כולל לדאבונו גם בתי־ספר חרדיים, נהג זה פוגל מעיקרו לגבי עם ישראל...

ובהמשך: ...אין אנו מטיפים שהבנות תשכבה סגורות על בריח ודלתים בבתיהן תוך בתי הוריהן, ההרבי מתקבל על הדעת שיש לתכנן פעולות חברותיות שונות להנאת הבנות ולהועלתן...

...מחוץ לזה גם לשיר ביחוד ומירות שבת כדי לעבר בהן את שבתן... ובתנאי מפורש שלא ישמע קולן לרשות הרבים.

ועל אחת כמה וכמה שלא יצאתו בשירה בעת נסיעה מאורג־נת...

כל הדברים המחוברים בדבריו אמנם חומרה אז והיהדות גרידא אשר הרצה מקיים הרחבה חזל, אלו הן גופי תורה הלכות בדר־ חזה... ע"כ לשה"ק.

ה. שוחט

המודיע — עמ' ג' יום ד' א' מנ"א מ"ו

להשיב לב בנים אל אבותם

הרב אברהם קפלן

הימים ימי מתיחות בין הציבור החילוני לבין הציבור הדתי וה־חרד, עגנים כבדים מכסים שמי השמים, גלי שנאה נראים וסוערים, נחשולי מים עבורים שוטפים כל חלקה טובה, פורקי עול פורקים מטעני איבה, כל בעל חזות חרדית הוא אויב־יקומי מוא־ מבחינה כבוד אשמה חי ומהלך, דנמנת שטוי־הבדרות שהיה למרדני על המן, אשר בגללו אמר המן "וכל זה אינו שוה לי בכל עת אשר אני רואה את מרדכי היהודי ישב בשער המלך", אף שמרדכי ישב בשק ואפר, והמן היה בשיא גר־לתו, בכל זאת נוכחותו של מרדכי עם שער הבבדות מילא אותו חימה עד כדי אומרו כל זה אינו שוה לי כר, דכן הוא בזמננו שצצם קיומו ונוכחותו של בעל חזות הדרדית הוא כבוד אשמה על פודקי עול, וגם אם אינו לובש אלא שק ואפר, הוא ג"כ מעלה חמתו של פורק העול, עד כדי רצונו לעקור אותו מהשורש, ונוכחותו וקיומו של החרדי מכרות ואומרת לחילוני שכל הזומרות שלו כל זה אינו שוה לי כר, ואת זה אין בכחו לשאת ולסבול.

ובכדי לאמת את הדברים שאכן זהו מקור שנאתם ואיבתם, נתני אל לבי לתור במוסדות העוסקים עם החזרדים בתשובה, ושוחחתי גם עם הזרדים וגם עם המחזירים, וראיתי את הפלא הגדול הזה, שכל אלו שזיה להם הכח ליישם את הוכרה שהכירו באמיתת הדרה ובהשגחת הבורא, שמיתת בבבדות הנפש לכיבוש היצר, כל אלו הם שלמים עם עצמם ומשוחלבים כמתנה הזרדי בבבדות מבלי שידבק בהם מאומה מהזרדיה הזרדאנה שב־הטוה על המחנה הזרדי, ודוקא אלו שאין בהם הכח ליישם את ההכרה שהכירו באמיתת הדרה, ואין בהם הכח להשתלט על יצרם הקשה ולמזל אז עולת לבבם, דוקא הם מתחלמים עם כל מטעני השנאה נגד הציבור הזרדי, ועם כל דבדי הטרק של המסיתים וכ־ דודים, כי הדברים האלו הם להם למשיב נפש ללגיטימציה על דרכיהם הנלוזות, ולכן הם משת־ ושנאה, ולא שמעתי מהם אפילו סממן אחד מכל הסממנים המאפ־יינים את ישבי הקרנות, כאן לא מדברים על מציחי חזנות, ועל זזרקי אבנים, ולא על מחזיר כספים וכפי־ חוקים, כי בחסדם לחוך לבם לבא להכרת האמת, יזדעים הם שאין בכל הלין כל ממש.

פנה אני לאולם השני ובו אני ראה מחזה דומה, אם כי בשינוי מעט, המשוחפים עושים רושם של מחקדמים בזרר, אשר כבר מתעניינים בגופי הזרה, הסרגה הרב מתחיזה גלזרסון שהתפרסם מכבר בספריו על המסורדין שבלשון הקודש, עומד ומנמה בפני קהל שומעיו קטע מהתפלה, ומציג בפניהם דברי הכחזות והסרזות שבכל חג וחג. ואת הנשגבות של כל יחיה וחיבה, שהם כהדרין החלוין בשעדה, וכך הוא מחדיר בהם את גדל קדושת הזפלה ועדכה. השומעים ומקשיבים נמשכים בכבלי הקסם לחוכיבות הזפלה, ונכרת בהם הזשוקה להזדיצב לפני בורא העולמים ולשפך שיח לבם באחיזת המאירות שסודר אנשי כנה"ג, הרשם הנסוך על פניהם הוא, שהתעלה בפניהם סוד הכמוס שבתפלה, הגדלה ובוקעת כל הרקיעים, במגיבוניות המתחלקת לדבא דבבות של הלקיקים דקים תשגבים.

מכל הזוגים ומכל השכבות, הר־ גיעו הדברים עכ"כ שגם באלו העומדים במרים מכרסם הספק, הגודם להם לאי נוחות, שהם חשים עצמם בתחוזות אשמה, ובבחזות דדגא, ולכן גוברת בהם השאה לכל בעל חזות חרדית אשר יקיומו מוא מבהיה כבוד אשמה חי ומהלך, דנמנת שטוי־ הבדרות שהיה למרדני על המן, אשר בגללו אמר המן "וכל זה אינו שוה לי בכל עת אשר אני רואה את מרדכי היהודי ישב בשער המלך", אף שמרדכי ישב בשק ואפר, והמן היה בשיא גר־לתו, בכל זאת נוכחותו של מרדכי עם שער הבבדות מילא אותו חימה עד כדי אומרו כל זה אינו שוה לי כר, דכן הוא בזמננו שצצם קיומו ונוכחותו של בעל חזות הדרדית הוא כבוד אשמה על פודקי עול, וגם אם אינו לובש אלא שק ואפר, הוא ג"כ מעלה חמתו של פורק העול, עד כדי רצונו לעקור אותו מהשורש, ונוכחותו וקיומו של החרדי מכרות ואומרת לחילוני שכל הזומרות שלו כל זה אינו שוה לי כר, ואת זה אין בכחו לשאת ולסבול.

ובכדי לאמת את הדברים שאכן זהו מקור שנאתם ואיבתם, נתני אל לבי לתור במוסדות העוסקים עם החזרדים בתשובה, ושוחחתי גם עם הזרדים וגם עם המחזירים, וראיתי את הפלא הגדול הזה, שכל אלו שזיה להם הכח ליישם את הוכרה שהכירו באמיתת הדרה ובהשגחת הבורא, שמיתת בבבדות הנפש לכיבוש היצר, כל אלו הם שלמים עם עצמם ומשוחלבים כמתנה הזרדי בבבדות מבלי שידבק בהם מאומה מהזרדיה הזרדאנה שב־הטוה על המחנה הזרדי, ודוקא אלו שאין בהם הכח ליישם את ההכרה שהכירו באמיתת הדרה, הם מבקיע אחת שריתי החלאה ע"מ להגיע לנקודה היהודית הפנימית שבחוך כאו"א, המקשיבים מעלים שא־ לוזיהם, ומלבבים ספיקותיהם, פה ושם גם מתוכחים, בתחילה הם מהסיסים ויכר עליהם שהם חוש־ דים חרדשים, אולם אט אט הם־ חיצות נופלות, הלבבות נפתחים, עד אשר גרמים כתבדה שמיטים ממה גדול ונמתו יחד, ולכלם משאלה אחת, "לב טהור ברא לי אלק' ורוח נכון חדש בקרבי". לא ראיתי בהם אפילו זיק של טינה ושנאה, ולא שמעתי מהם אפילו סממן אחד מכל הסממנים המאפ־יינים את ישבי הקרנות, כאן לא מדברים על מציחי חזנות, ועל זזרקי אבנים, ולא על מחזיר כספים וכפי־ חוקים, כי בחסדם לחוך לבם לבא להכרת האמת, יזדעים הם שאין בכל הלין כל ממש.

פנה אני לאולם השני ובו אני ראה מחזה דומה, אם כי בשינוי מעט, המשוחפים עושים רושם של מחקדמים בזרר, אשר כבר מתעניינים בגופי הזרה, הסרגה הרב מתחיזה גלזרסון שהתפרסם מכבר בספריו על המסורדין שבלשון הקודש, עומד ומנמה בפני קהל שומעיו קטע מהתפלה, ומציג בפניהם דברי הכחזות והסרזות שבכל חג וחג. ואת הנשגבות של כל יחיה וחיבה, שהם כהדרין החלוין בשעדה, וכך הוא מחדיר בהם את גדל קדושת הזפלה ועדכה. השומעים ומקשיבים נמשכים בכבלי הקסם לחוכיבות הזפלה, ונכרת בהם התשוקה להזדיצב לפני בורא העולמים ולשפך שיח לבם באחיזת

... על דא

מי הם המשתמטים משירות בצה"ל?

שנים עשר אלף בני נוער ברחו השנה לחו"ל להיפטר משירות בצבא

עומד לו צעיר, צברי־גזעי כמו אלה היושבים על הברזלים בכבכורות, בתור לקבלת דרכון במשרד הרישום.

הוא מבקש בחוסר סבלנות: "אני רוצה דרכון!". — "אבל עוד אין לך הגדת הזהות!" — נפנה מעבר לדלפק. "אז מה יש?!"

— מי ברך, לעזאזל. את הגדת הזהות המ...!. מה — אני ילך לצבא?! אני... אני — יורד מהארץ! אני רוצה דרכון מהר!."

כי שחושב שצעיר זה הוא איזה דביל יוצא דופן — אינו אלא טועה.

שנים עשר אלף בני נוער!!! ברחו בשנה זו בלבד לחוץ לארץ כדי להיפטר משירות בצה"ל — מוסד על כך דובר מוסמך. מא"ל שמואל נבו ראש לשכת גיוס העומר. והוא מוסיף: "השנה יש בריחת נוער לחו"ל שעוד לא היתה כזו מהיקפה"...

מתוך אחד בלבד מוסר ידיעה זו — כל יתר הכתובים אינם יודעים כלל על התופעה הזאת. וגם אותו עתון איננו עושה מזה עניין... את הידיעות האלה מצאנו בתוך ידיעה גדולה תחת הכותרת: "גיר דל בכספר בני הישיבות שאינם מתגייסים לצה"ל, וכשנקלעה מבטינו על כותרת זו גם הבחנו בשורות המספרות על ברחת נוער לחו"ל.

מילא, את ההסתה נגד בני הישיבות אנו "אוכלים" הרבה שנים. איננו נבהלים כשנאנח עמי הארץ לתלמידי חכמים. אבל השנאה הזו אינו יודעת גבולות של טעם — למי מהם איכפת כל שנים עשר אלף בני נוער שבוחרים לצבא"ל, יורדים מן הארץ ומקימים שם משפחות שלעולם לא יהיו מועבדים אפילו לשיחה בצבא — זה לא כלום. אין צורך "לעשות מזה כותרות". זה דוקר את הגידים של הבטחתיסטים הסופלגים...

אבל כשישה עשר אלף בני "שיבות מן ידבר!. בני כל הגילים הפרופילים, אלה הם ה"משתמטים" — גם אם הם נשארים בארץ, גם אם הם בתקן של "חדרי גיוס" כל עוד תורתם אומנתם, גם אם חיים פה ומגדלים כאן משפחות ברוכות — יוסף ה' עליהם כהם אלף פעמים!

שנים עשר אלף בני נוער יורדים מהארץ, ברחים לצמיתות משירות בצבא הישראלי — לא! אלה לא משתמטים!. אלה בני־טובים, שגדלו ללא נזעות...; שנפגשים עם בני נוער ערבים שגם הם יכולים "לעשות חיים" מבלי לשרת... אלה פרי גידולי החינוך הציוני היפה שדגלו בסיסמה: "נפש בריאה בגוף בריא" — איפוא הם?!!

יוד מם.

זה קרה בוונציה ולא בירושלים

מה היה קורה אילו השר לענייני דתות במדינת ישראל היה מפרסם מודעות בארבע לשונות, המזהירים את התיירים. לא לשרוך פיקניק לא לזרוק ניירות ומחיות משקאות, לא לשבב ולא לנוח במבואות וברחבת הכותל המערבי, ולבוא אל המקום רק בלבוש צנוע. וכן לא להשמיע מוסיקה שתבקע בעוצמה רבה ממכשירים ניידים.

זה קרה בוונציה שבאיטליה, שם הודיעו מודעות צבעוניות בארבע שפות. שיש לשמור על כל אלה ההוראות שמנינו לעיל, במרכז ההיסטורי של העיר, בכיכר סאן מארקו. שם נאסר ללכת בבגדי ים. וכל הטובר על התקנות צפוי לקנס גבוה מאוד. ואיש לא פצה פה. ואנו שואלים למה לא תהא כתנת המקום הקדוש ביותר לכם ישראל כפונדקית זו של ונציה. מרכז תיירות עולמי?

מ. דרור

ההקפדה על צורת הלבוש

שלושה שחקנים מקבוצת כדור־רגל "הפועל" טאלנו לצאת ממיפגש שזימון מאמון הקבוצה דויד (רוביד) שוויצר, המאמן הורה להם לעזוב את המיפגש, כיון שהם באו כשהם לבושים נופיה לא חולצה. השלושה שהיו נכונים מהור־אה זו, יצאו ופנו אל מלצרי המלון הזל אביבי וביקשו מהם חולצות ורק אז ניתן להם להצטרף למיפגש.

המאמן רב הנסיון, אמר, שהוא יודע מן הנסיון. כי חשוב לו לאדם איך הוא לבוש ואסור לזלזל בפרט זה. אחרת האדם "יחלל גם בדברים אחרים גם בענינים יותר חשובים". המאמן זכה למחמאות מצד כתבי הס־פורט בעתונים.

שונה היה גודלו של יו"ר הכנסת לשעבר מנחם סברדוי. כאשר הציא הוראה שחברי הכנסת יופיעו לאולם לבושים מקטרונים. דרישה זו נתקלה בתגובות זלזולת וגלגלות מצד אמצעי המיקשורת שנזעקו לדגן על "הדמוקרטיה".

בזמנו הותקף גם הרמטכ"ל רפאל איתן, כאשר הציא הוראה להקפיד על חבישת כומתה לח־יילי צה"ל. בזמנו אסר חיים הרצוג בתוקף הפקידו הצבא. שחיל המתלם מחובת הכומ־תה, "ינהג הפקרות בענינים יחתר חשובים". הוראה זו נעשתה ללעג בפי קצינים חיילים.

אולי **השמש** התגנבות המאמן של כדור־רגל דוגמה גם לציבור כולו. לדאבוננו ראינו גם בכותל המערבי אנשים עם גופיות ומכנסים קצרים, מבלי שאיש יציר להם על חוסר הטעם שבהתנהגות זו במקום הקדוש.

מ. יעקובי

שיטת הכאס"ח של התנועה הקיבוצית

לא, אין זה "כאסח" מן הסוג עליו מדבר הטלנויסט הישראלי המצוי. זה בסך הכל ראשי תיבות של ארבעת הב־עיות המעסיקות את התנועה הקיבוצית: בתות, אלכוהול, סמים, חזרה בתשובה.

כשליש בלבד הם בני הקי־בוצים המסווגים ב"מכה" הר־ביעית של התנועה הקיבוצית. כל היתר אשר בשבילם קיימת שיטת הכאס"ח הם אלכהר־ליסטים, פולחניסטים למולך הפרוע ומכורי־סמים. אלו הן בעיות שכל חברה אנושית מצויה בעולם המודרני־מתירני מתמודדת איתן בעידן האטום והחלליות המאיר־ישות.

אבל התנועה הקיבוצית חוששת דוקא מפני החזרות בתשובה. אלו, לדעתם. מסוכ־נים יותר — "אי אפשר לרפא אותם"...

בסך הכל, הם אומרים, תופעות הכתות, הסמים וה־שיכרות, הם תופעות ש"אפשר להיגמל מהן אחרי תקופה של התמכרות שבסופה היא נמא־סת". לא כן תופעת החזרה בתשובה — "אף אחד עוד לא חזר משם"...

שח לנו קיבוצניק ותיק: "עם הירידה מהארץ — הקר־בוצים כבר השלימו; עם נישואי התערובת — השלימו; עם קליטת גויים — השלימו. עם אוכלוסיה לא יהודית — גם כבר השלימו — תיכף. לא יע־בור הרבה זמן, כבר ישלימו גם עם האלכהול והסמים הכתות. עם הכל הם יכולים להמשיך ולהתקיים כ"פאר היצירה הישראלית" — רק לא עם החזרה בתשובה. עם תופעה כזאת אנו לא יכולים להשלים — אמר והוסיף — הסוף יהיה שמי שלא יהיה אלכהוליסט, או חשישניק, או בהאי, אם ישאר בארץ כופר להיות "חזר בתשובה"... — איך אפשר להסכים עם כך?!

אם זה מה שמטריד את הת־נועה הקיבוצית — סימן שאותו קיבוצניק אינו בודה דברים סליבו...

יוד מם.

גם ישובים שלמים מצטרפים לשומרי שביעית כהלכתה

הבישקד של שומרי שביעית כהלכתה הולך ומתקרב לקראת סיומו, השבוע הקיים הכנס השישים וחמש שמקיים המרכז הארצי לח־קלאים שומרי שביעית כהלכתה בכל איזורי הארץ. מספרם של חקלאים המבקשים לה־צטרף למעגל שומרי שביעית כהלכתה עולה על המשער — סיפר לנו השבוע אחד ממפיעלי המרכז הארצי הממשיכים בעבודתם ומת־כוננים כבר לשלב שבו יצטרכו לסגור ענינים ולחתום על חוזים.

בין ההפתעות הרבות בקשות של ישובים שלמים בקהילות שונות. שהביעו רצונם להשביח כל עבודה בשדה ובכרם ומבקשים הדרכה. סיוע תצה. ישובים אלה לא היו כדי לקנה זו שומרי שביעית כהלכתה. עד עתה הצטרפו לטעל בישובים רבים, חקלאים בודדים או קבוצות בתוך ישובים. (להוציא את הישובים הוותיקים של ישובי אגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל. שקבלו כל בעבר מצוה זו ברוחה).

בין הפתעות. היתה גם פניה של כרכו מזח לבעל חתי בי"ס נהלל. איש המזכירות של מושב זה. ביקש הנחיות כיצד להתקין בור המרקן למזח לבעלי חתי. התברר שהפניה נעשתה מטעמים עסקיים. חקלאים שומרי שביעית שהם צרכני המרכז לאספקת מזון, הודיעו להם. כי אם לא תובטח שביעית, הם יצטרכו להעביר את הזמנותיהם למרכזי מזון אחרים.

כל עוד שהמפקד של שומרי שביעית נמצא בעיבודו. קשה לאמוד את שיעור ההוצאה הר־רושה להבטיח את הקיום המינימלי של אותם הקלאים. שישבתו מעבודת שדה בשנת השמי־טה.

חקלאים המבקשים לשמור שביעית כהלכתה נתקלים גם במיכשולים מסוג אחר. מצד אנשים המנסים להשפיע עליהם שיהפקו ב"היתר־המכירה". היתר זה שנגדו קמו רבים מגדולי הדורות הקודמים. נעשה עתה מפוקפק עוד יותר בתנאים הקיימים ורבים מבין החקלאים הדתיים שהשתמשו בהיתר זה בשנות השמיטה הקודמות מהרהרים עתה, אם עליהם להמשיך, מעבם קשה נוכח הלחצים המופעלים עליהם מאתם גודמים המעוניינים מטעמים שלהם, לקיים את ה"היתר" שהיה הוראת שעה בלבד.

מ. דרור

רחבת הכותל המערבי מקום קדוש, ולא מגרש מיפקדים רעשניים

ערב ראש חודש בדרך כלל הוא יום עליה המונית לתפילה, יום כיפור קטן, ליד הכותל המערבי. זרם המתפללים גובר בשעות אחרי הצהרים ונמשך עד שקיעת החמה. אם בכל חודש כך. על אחת כמה בערב ראש חודש אב. האם עובדה זו אינה ידועה לממונים על השדרים ברחבת הכותל!

הסבר בדם רבני ערב ראש חודש אב הופתעו רבים שבאו, כמהכם, להחבת הכותל בשעות אחרי הצהרים. למצוא את הרחבה חסומה למעבר שפה אוהבה על ידי הילים שהופקדו על הסמירה. מפני שברחבה הצלחה עמד להת־קיים מכס חילוני מובהק, אלפי נערים ונערות. רבים מהם בל־בוש שחצני ערכו מסדר של "סיום אמצי הקיץ של הגד־ני". כמעט שפרצה תיגרה בין השומרים על המבואות לבין המתפללים שבאו לבקום.

מכס זה מלווה ברעש מח־ריש אוזניים. ובהמולה פורעה בות מחאה התמרמרות אצל המתפללים. אלה טענו, ובצדק רב. אפשר למצוא מקום הולם יותר לסכס סיום אימתי הקיץ של הגדנ"ע ואין כל הצדקה להביא את הנערים והנערות דוקא אל המקום הקדוש. תוכם אף לא מהזר לרדה לשפה קלה להתרפק על אבני הכותל. ואין לדבר על הפילה, פרט לכמה משרות תגיכים של "בני עקי־בא". שלא מצאו טעם לפנוס להשתתף בחילול זה של המ־קום הקדוש ביותר ליהודים.

רבים שאלו: היכן היו המ־מונים על שבירת קדושת המ־קום? מדוע לא מנעו את קיומו של מכס רעשני זה, לפחות. לא ביום זה סבו באים אלפי יהודים מכל רחבי הארץ לקים תפלת "יום כיפור קטן".

רבים שאלו במרירות רבה: האם רוצים לכבוש את המלכה בביתה? האם מבקשים בדרך זו להכניס את החולין גם למקום הקדוש ביותר?

מ. יעקובי

פילוג בחד"ש...

"מאבק מבית התרחש השבוע באחורי מליאת הכנסת, כאיר עבדה להשרך התצבעה של חוק חג המצות, שהגיש ע"י חיים הרב אברהם יוסף שפירא.

ח"כ צ'ארלי ביטון (חד"ש) הבחין שעכיתו לטיעה, ח"כ תופיק טובי, כלל אינו מתכוון להצביע. כידוע. החוק אינו חל במקומות שרוב האוכלוסיה שם אינה יהודית, ומכיוון שכן לא ראה טובי צורך להצביע נגדו.

אולם ביטון לא הסכים ועשה כל מאמץ לשכנע את חבירו לסיעה. הח"כ היהודי "עבד" קשה כדי שהח"כ הערבי יצביע נגד איסור מכירת חמץ בפומבי בפסח.

בסופו של דבר הוא לא הצליח. ח"כ טובי לא נכנס למליאת הכנסת, כשהוא מסביר להכרז שאין לו כל סיבה להצביע נגד החוק...

השר שחל, "אל־על" והשבת

פרסומים בשתנות, כאילו חזר שר האוריה והתשתית, משה שחל, מחדל, בשבת הא בסמוס של "אל־על", גרמו שאיתה של חיכ פנחס גלרמבין (ליכוד) אל השר מצמו.

מר שחל מיהר להשיב על השאילתה: 1. הפרסום אינו נכון. השר הגיע לישראל בטיסת "אל־על" מלונדון החברה. כידוע, אינה עובדת בשבת. 2. יחד עם זאת — אין הוראה מפורשת בממשלה האוסרת על שרים לטוס בשבת! 3. יש החלטת ממשלה, לפיה "משרד הממשלה יורו לעובדיהם ולעובדי החברות הקשורים עמם, כי עובדיהם ובני משפחותיהם ישתמשו אך ורק במסוסי חברת "אל־על" בכל מקום שרק ניתן".

ש. אמיתי

ה"גזענות" וה"טרור" הארוכים ביותר...

ישיבת הכנסת ביום שלישי השבע, בה נדונו חוק הגזענות וחוק הטרור האוסר מפגשים עם חברי אגודת סדור, "שברה" כמה שיאים של הפרלמנט הישראלי.

ראשית — הישיבה הסתיימה קרוב לשעה 4 בבוקר יום רביעי. חברי הכנסת הותיקים אמרו, כי מלבד ישיבת הכנסת המפודסמת בנושא חוק "באדר צופר", לפני כ־15 שנה, כאשר הסיעות הקטנות ניהלו "פיליבסטר" עד אור הבוקר. הרי הישיבה על חוקי הגזענות והטרור השבע הציבה שיא חדש מבחינת משך שעות הדיונים, מ־3 אחה"צ ביום ג' עד 4 בבוקר שלמחרת.

בעוד על במת הכנסת עלו וירדו בזה אחר זה חברי הכנסת שהשתתפו בדיונים, הוצב שיא נוסף: משך זמן הדיון על חוק אחד. הדיון על חוק הגזענות החל ב־5 אחה"צ והסתיים לאחר חצות הלילה. כ־7 שעות! הדיון הופסק, כידוע, לצורך התכנסות ועדת ההוקה חוק ומשפט, אשר שינתה את החוק שהובא לכנסת לראשונה בעקבות ההסכם בין המערך, הליכוד והסיעות הדתיות. הסמכות לשנות חוק תוך כדי הדיון בקריאה שניה נתנה רק לוועדת הכנסת *שעסקה בנושא*. ולכן היה צורך בכינוסה המיוחד.

לאחר ההצבעה על חוק הגזענות, החל הדיון על חוק הטרור. כמה מחברי הכנסת נראו עייפים וסחוטים לאחר 9 שעות דיונים ופשוט לא יכלו עוד "לעמוד על הרגלים." חלקם החישבו במזנון חברי הכנסת ודנו במשמעויות *השונות של החוקים החדשים*. איש לא התעניין בדברים שאומרים הנאומים באולם המליאה. כולם חיכו ל"צילצול הגואל" של פעמון הכריזה, שיבשר על ההצבעה.

ב־3 בלילה *נשמע הצלצול*. חברי"ם שישבו במזנון אצו למקומם, אולם את חברי הכנסת שנרדמו בחדרים או ב"פאיה" שמאחורי אולם המליאה. היה צורך להעיר ממש בכח. כ־15 מהם היו שרועים על הספות והכורסאות ב"פאיה" (אולם קטן מאחורי מליאת הכנסת, המרוהם רק בספות רחבות וכורסאות) והפעמון צילצל דקות ארוכות עד שהחכ"ים העייפים פקחו עיניהם ונכנסו למליאה, חלקם רדומים למדי...

כאשר התמשכו הדיונים ההצבעות קרא ח"כ הרב מנחם פורוש לעבר ח"כ יוסי שריד. שישב עם חברי סיעות ר"צ ו"שינוי": "האם הכנת את הטלית ותפילין שלך"? ושריד ענה מיד: "הם בחדר. אני לא ח בלעדיהם"! תשובתו הפתיעה בודאי לפחות את חבריו...

חברי כנסת יהודים?

בשעה 3.30 בלילה, לאחר שהכנסת אישרה כבר את חוקי הגזענות והטרור. העלה ח"כ יעקב יוסף (ש"ס) את הצעתו בענין הצהרת מנכ"ל משרד הבריאות, כי לא יורה להוציא את גופתה של תורה אונגלבין מקיברה, למרות דרישת משפ־חות הנפטרים שלידה. סגנית שר הבריאות, ח"כ ש. ארבל־אלמוחלינו הסבירה את עמדת משרד הבריאות הציעה לה־מתפק בדבריה או להסיר את ההצעה מסדר היום.

ח"כ הרב מנחם פורוש הציע להעביר את הנושא לועדה ולא להסירו מסדר היום: "עד היכן הגעתם"? — שאל את חברי הכנסת. "אתם תמיד מכרזים שתחזק נר לדליכם *חנה משפחה שיקרה* ותרמה לכך שגופה של אינה־יהודיה נקברה עם יהודים. האם אין זה מן הישוד והצדק החוקי להע־ביר את הגופה לבית קברות נוצרי, מה גם שהמשפחות הקובדות ליהה דורשות זאת".

לתדהמת כל הנוכחים באולם המליאה, כאשר שאל באופן רטורי את חברי הכנסת השמ־אלנים: "האם אתם הייתם מוכנים להיקבר ליד מי שאינו יהודי"?, ענו כולם במקהלה: "כן. כן"! ואל כך הגיב הרב פורוש: "אני מרחם עליכם לאיזו דרגה שהגעתם. ישראל כאשר עולים מגיעים מעלה מעלה. וכאשר יהודים — עד לדיוטה תחתונה"!

"אני מזהיר אתכם, שלמרות שהנושא יורד מסדר היום בכנסת — הוא לא ירד מעל הפרק, זה *ירדוף אתריכם עד שיתוקן העוול*" — קרא ח"כ הרב פורש.

ש. אמיתי

מחצית החולים...

ורפא ירפא — מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות... אולם מי נתן להם רשות לקלקל? בעקבות מאמרו של ר' מתן גילרנטר בשבת שעבר על ה"יוצעים" למיניהם, המבו כמה קוראים את תשומת הלב נגד המנהג הזוע, שנמצא בין אנשים, של אגירת תרו־כות ותרופות למיניהם.

יש אנשים המחזיקים בארון התרופות "חצי בית מרקחת", כבר התריעו רופאים בעבר. הפרופסור משה רחמ־ליביץ ד"ל שנפטר השנה, שהיה מגדולי ובאותי הרפואה, כתב במכתב לאחד מחשובי הפקקים בירושלים: "במח־ציית החולים אנו מטפלים בבלל מחלתם ובמחצית השניה בבלל התרופות שאנו נותנים להם"...

החיילים נטשו משימה במחאה על אוכל שלא לפי טעמם—נערכת חקירה

הצמרת הצבאית של ישראל, שר הבטחון והרמטכ"ל נדהמו לשמוע כי יחידה צבאית נטשה משימה צבאית שהוטלה עליה, מפני שהמזון שהוגש לה לא היה לפי טעמם של החיילים והם טאלצו להסתפק במנות הקרב.

המקרה אירע לפני חודשים, אולם לא הגיע לידיעתם של שר הבטחון והרמטכ"ל עד שהפרשה פורסמה באחד העתונים. עתה נערכת חקירה. מרקדקת בפרשה, לפי הוראה של שר הבטחון.

שבוצעה על ידי הרמטכ"ל, שני אלה מודאגים מאוד מתופעה זו, כיון שיש בה כדי להעיד על הת־רופפות משמעת צבאית.

דובר צה"ל שפרסם הודעה בענין זה, נתן מקום להבין, כי בזמנו מקרה פרשה זו ותעה בדר־קים שוב אותה, יחכן שבדיקה זו תסתיים היום אולם תוצאותיה יפורסמו רק לאחר שהבדק הצבא הכבר יחלט על מסקנותיו.

מ. דרור

הצתות תועבה גם בקהיר

לא רק בירושלים הציתו תחנות שבהם מתפרסמים תמונות תועבה. גם במצרים מוצעו הצתות, לא בתחנות אר־מוביסים, כי אם בבתי מסחר לסרטי וידיאו בבארים ובמוע־דונים אחרים.

לאחרונה נודע, כי "ידים אלמוניות" כלשון ההודעות לעתונות, טיפלו בעשרים וחמש בתי מסחר שבהם עוסקים בהצפת דברי תועבה. הדברים אירעו בקהיר ובחי. השלטונות תולים את האשמה בצוארם של האגודות האיסלמיות הקיצוניות. אחד השייכים העומד בראש אגודה קיצונית כזאת, אף פתח באש נגד אנשי הכבחון שבאו לעצור, האיש נהרג בחילופי האש בביתו ששימש מפקדה לחברי האגודה, בביתו נמצאו חמרי הצתה למכביר.

ראשי האגודות האיסלמיות קיימו מיפגש ארצי של פעילים בכל רחבי מצרים, במיפגש זה החליטו על "התמרדות ישירה לביעור קיני הזחמה" במצרים, "ולהשיב את ההמונים האיסל־מיים הסוטים לדרך הישר".

ד. ירושלמי

מדוע לא השאילה ישראל מסוקים לירדן...

מאזנו של ביקור

סגן הנשיא האמריקאי ג'ורג' בוש חזר בסוף השבוע לוואשינגטון, על פי כללי הטקס הוא עומד להעביר לנשיא ריינגן דו"ח על הביקור. האם יעיין בו הנשיא, או שמא יניחו במגירה? על פי כמה נימות שליו את הביקור, בהחלט יתכן שפרט לכמה נושאים מיוחדים שטיפל בהם, לפי בקשתו הממורשת, אכן, לא יגלה הנשיא ענין מיוחד בדו"ח זה.

מפליא. אולי אותנו. את האמריקאים ואת המשקיפים הדיפלומטיים, לאו דוקא. נשאלת השאלה: האם הטרחה של ישראל סביב הבקור היתה כראוי. התשובה חיובית. לשאלה: האם היתה הטרחה כראוי לבוש עצמו. אין עוררין תשובה ברורה.

מסע בוש תואר מלכתחילה בכלי התקשורת כמסע צילומים. יותר מאשר מסע מדיני. אך כידוע, האמריקאים מוכנים לעכל גם את זה. כאשר ביקר בארץ, היה זה ראש הממשלה פרס שידע לדחות את הרינונים שכל המסע מיועד לצילומים. לשימושה של מערכת הבחירות לנשיאות הקרבה הולכת שבה יתחרה בוש על מועמדות המפלגה הרפובליקנית.

בוש טעה טעות אחת. כאשר ביקר בפומבי את העתונאים שליוו את מסעו. בהופעה בירושלים הטיל ספק בידיעותיהם ובהבנתם את הבעיות המדיניות. התוצאות לא אחרו לבוא. הדיווחים מן המסע החלו להצביע יותר על התקלות: גם הממשל הידידני "חרם" תרומה לצד זה של המסע, כאשר ברגע האחרון סירב להעניק אשרה שהובטחה לכתבו הוואשינגטוני של העתון "ג'רוסלם פוסט". ולף בילדר שהתמן עוד מתחילה המסע להצטרף. אולם ברגע האחרון כשנרמז לו שאין לו ריזה ירדנית הוא ביטל את בואו, אך בשהותו של בוש בירושלים פעלו כמה מעתריו להשיג את האשרה לבילדר והוא החמן, ברגע האחרון. על ידי אחד מעתריו של סגן נשיא מירושלים, לבוא לירדן, עם תחילת הביקור שם. אך זמן מועט אח"כ הודיעה ירדן כי לא תרשה לו להכנס ולסקר. כן לא הסכימה לאשר לעתריו היהודים של בוש לבוא לרבת עמון. הדיווחים על כך פגעו באמינות ובתדמית של ג'ורג' בוש יותר כשפגעו במלך חוסין.

הצילום של בוש בכותל, אף שפורסם כמרבית עתוני אמריקה זכה לתגובות גיחוך. בהמשך המסע ידעו העתונאים לספר. כנראה גם זאת בהשפעת תידרוכים ירדניים, על דרישות טקסיות שהעלה עתרי בוש. כך ידע ה"לוס אנג'לס טיים" לספר, כי ירדן רחתה בקשה להעמיד מסוקים עבור כל הפמליה. בינמוק שאין להם מספיק מסוקים, עתרי הנשיא הגיבו: תבקשו מישראל שתשאיל לכם... בין השאר סופר כי עתרי הנשיא ביקשו שיוחלפו מדי תזמורת הצבא הירדני שנענה לכבוד סגן הנשיא, כדי לשפר את איכות הצילומים... כן ביקשו להציב גמלים בכל תחנה שבה יבקר בוש בירדן...

בעקבות דיווחים נלעגים אלו באו גם דיווחים על הכרזותיו המדיניות. שהעלו ספק על מידת החבונה המדינית שלו.

כאמור, ישראל אינה צריכה להרגיש הפסד וכל השקעה שוזה בפני עצמה. היו מי שהזכירו כי בעצם כל חבר קונגרס או סנאט, המבקר בארץ זוכה לשיא ההתענינות הזאת כדי להפיק את התועלת המדינית בבא הנה. אין ספק שבוש מכין עתה טוב יותר את בעיות ישראל, אמרו פקידים בכירים, שדחו את הביקורת נגד *התנגדות ההנגות הצבאיות* שאורגנו עבור סגן הנשיא. בוש רצה מאד לצאת בהישג מדיני מרכזי הקיומה לחתום על הסכם טאבה, אך זה לא ניתן לו. האם יצא נפסד מן הביקור בדעת הקהל האמריקנית קשה לשפוט זאת על פי הדיווחים הראשונים.

יו"ד

בוש בכל הפיתויות. — צילום: ... צע תבע לתפארת בתיות

חיים צדוק: המקרה מתאים לדיון חדש בפרשת הבג"צ

חיים צדוק קבע, שניתן להביא את פרשת החנינות לאנשי השב"כ לדיון נוסף בפני הרכב של חמשה שופטים. בזמנו כינה חיים צדוק את החלטת נשיא המדינה לחונן את אנשי השב"כ כ"יום שחור לשלטון החוק במדינה".

חיים צדוק היה בזמנו שר המשפטים תמנה על יריביו של דוד בן גוריון. בשנים האחרונות, נפלם מן הצמרת הפוליטית. בחאתי מפלגת העבודה, מצביעים על הסתירה בין עמדתו בשאלת השב"כ לבין עמדתו בפרשת מניות הבנקים, כאשר הוא יצא בגלוי נגד מסקנותיה של ועדת בייסקי, מסקנות שפגעו באחד מלקוחותיו כעורך דין. הם שאלו: באם אפשר לערער אחרי מסקנות ועדת חקירה ממלכתית ולעשות אותם ללעג, מרדע, שונה יחסו לנושא השב"כ.

ד. ירושלמי

דברי הנאצה והחליפות...

כאשר הוברר לשמאלנים ממפ"ם, מערך, ר"צ ו"שי־נוי", כי חוק הגזענות מובא לאישור סופי בצורה שלא תפגע בציבור הדתי — הת־מלאו זעם ותקפו את הדת ונושאי דיגלה בצורה קשה ביותר.

הגדילו לעשות חברי הכנסת אלעזר גרנות (מפ"ם) ומתתיהו פלד (הרשימה המתקדמת) שחידפו וראצו את תורת ישראל בצורה חמורה ביותר. עד שלא ניתן לחזור על הדברים. חברי כנסת דתיים שנכחו בכנסת אותה שעה, עובו בזעם את אולם המליאה, כדי שלא יאלצו להאזין לדברים החמורים הללו.

כמה מהם מזכר אותה שעה בטיפוד על מרן הגאון רבי יוסף כהנמן זצ"ל, ראש ישיבת פר־ניבו', שלפני שנים נשאל, מדוע שלא יהיה חבר כנסת ויביא את דבר יהדות התורה מעל במת הכנסת? על כך השיב: "אין לי כל כך הרבה חליפות לקרוע "קרעה" לנכח הדברים שאשמע שם"...

בית הספר התיכון "בית יעקב" — חיפה

ביום שני, ו' במנחם־אב, בשעה 6.15 אחה"צ תתקיים בעזרת ה', באולם בית הספר

הרצאה לתלמידות

ע"י הרב **יוסף גראטש**

על הנושא:

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה"

מוזמנות גם המועמדות לכתות ט'

ספרית בית הספר תהיה פתוחה בין השעות 5-6 אחה"צ

בס"ד

תשכ"א תשמ"ו

מחצית היובל לישיבה

ארגון הבוגרים שמח לארח את

מרדכי בן דוד ורעיו

בהופעה מלאה

והחזן זמר **יעקב מוצן** מקנדה

תזמורת: אברהם רוזנבלום, מנחה: מרדכי פרימן

שיתקיים בעזה"י ביום שלישי

אור לט"ן באב — 19.8.86 בשעה 7.30

בבנייני האומה ירושלים

כרטיסים:

ירושלים: "מעיין שטוב" יפו 54

"עידית נכסים" רח' יואל 3 גאולה

"מטרה" רח' פינס 9 ק"ב (מול מלון המרכז)

בני־ברק: "הכל לנוער" ר' עקיבא 114 • "וייס", חזון איש 27

פתח־תקוה: "המאיר" רח' פרנקפורטר 2

תל־אביב: "סיני" הוצאת ספרים—רח' אלנבי 72

מקומות נפרדים לנשים

ארגון בוגרי ישיבת "שלעבים"

המאור שבתורה שהחזירני המאור שבתורה שהחזירני

מוסדות אור החיים ע"ש הקדוש רבינו חיים בן עטר זצוק"ל

עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים 02-821415

בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

יצא לאור בס"ד סידרת הספרים שהולך וכובש נפשות לתורה ומחזירה אותם לחיק היהדות

"הספר שהחזיר אותי ליהדות"

יש לך ידידים קרובים שרצונך לקרב לתורה הספרים שבקלות מלאכתך תיעשה מאליה. נסה ותיווכח

עוד היום רכוש את

סדרת

"המאור שבתורה שהחזירני"

הספרים שחיזקו את הלב והאמונה, גם אצל ה"יראים" והחרדים

ניתן להשיג במשרד ישיבת אור־החיים

עזרא 1 י"ם, טלפון 821415 ת.ד. 5512

ובבי"רוק: ספרים: מבחר הספר - ביטנורא 3

מרכז הספר - הרצל 2

ר' כ"צ קלמרסקי - בית יוסף 9

קסטות: יוסף אסון, סניף נר לנאה - מהרש"ל 2

אילת: מרץ עמי - רח' יהלום 3304/38 טל. 059-78538

רמלה: יהודה כהן - רח' הרצל בתחילת שוק ספרים וקסטות

רמלה: יהודה כהן - רח' הרצל בתחילת השוק, ספרים וקסטות

חולון: יואל לוי - קפלן 22 - אז בבהכנ"ס סוד א"י

צפת: סניף אור החיים 069-73883 המלכ"ה 88 מעל הנשר

חבורה: סניף אור החיים 069-35876 יצחק מלכה

פתח תקוה: סניף אור החיים - קרית מטלון - עין גדי 12, 03-9231257

כמו כן ניתן להשיג מאות קסטות מאותה סדרה

המאור שבתורה שהחזירני המאור שבתורה שהחזירני

בעניינים ובאנשים

ועדה ציבורית לבדיקת שירות המדינה

עוד היום אין הגדרה קובעת לאחריות וסמכויות המשרדים השונים

ועדה ציבורית מקצועית לבדיקה כוללת של שירות המדינה והגופים הנתמכים מתקציב המדינה, נתמנתה על ידי ראש הממשלה ושר האוצר פרנך הברת והנדוך לבחון את האפשרויות להתכת רפורמות ותיקונים במערכת השירות הציבורי של הממשלה. מל כך מסר מר אברהם נתן, נציב שירות המדינה, במסיבת עתונאים שהתקיימה ביום ג׳ בבית אגרון בירושלים.

מר חיים קורסקי, עו״ל משרד הפנים הפרש לגימלאות, הוא יו״ר הועדה, ופרופ׳ יחזקאל דרור מהאוניברסיטה העברית נתמנה למלא מקום היו״ר. יתר חברי הועדה הם ד״ר אהרן כפיר לשעבר מנכ״ל המוסד לביטוח לאומי, גב׳ רנה גוסמן, מבקרת הסוכנות היהודית והסתדרות הציונית העולמית, מר עמוס ערן, לשעבר מנכ״ל משרד ראש הממשלה, מר אברהם פרידמן, לשעבר נציג שרות המדינה מר מאיר גבאי, מנכ״ל משרד המשפטים ומר אהוד גרא, מנכ״ל המשרד לתכנון כלכלי.

בסוב המינוי של הועדה נאמר, כי היא מוסכמת ״מתוך מגמה לשפר את השרות לאזרח, לחדש לקידום יעדיה של מדינת ישראל ולספח את איכות שרות המדינה״. על הועדה הוטל להגיש דו״ח סופי על עבודתה, לרבות המלצות ומסקנות, תוך שנה וחצי מיום מינויה.

נציג שרות המדינה מר א. נתן ופרופ׳ י. דרור הדגישו בפני העתונאים את הצורך הקיים זה לשעבר מנכ״ל המוסד לביטוח לאומי, גב׳ רנה גוסמן, מבקרת הסוכנות היהודית והסתדרות

שהתחולל בתחומי החיים השונים במדינה במשך השנים. צריך כי תקנות השרות (תקשי״ר) הקיימות במשרדי הממשלה הן משנת 1953 ולא תוקנו עד עצם היום הזה.

מר נתן אמר, כי עד היום אין עדיין הגדרה מוסמכת וקובעת לגבי האחריות והסמכות של כל משרד ממשלתי. הוא גם הסביר את המצב שנוצר בגלל התלות הפוליטית של שרים ופקידים בכירים במרכזי מפלגותיהם, אשר שלחו אותם להפקידים, בהדגישו כי יש לתקן את חוק שרות המדינה כדי לנתק את התלות הזאת, אשר בעצם קיומה נפגמת פעולת השרים ופקידיהם הבכירים.

הועדה נתבקשה לבחון את כל מערכת שרות המדינה ומשרדי הממשלה, ארגון תפקוד וחלוקת סמכויות ביניהם, קביעת זכויות וחובות של עובדי המדינה, לרבות כללי התגמול, וכן עקרונות וקריטריונים לתנאי העבודה במשרדי הממשלה, כמו כן נתבקשה הועדה לעסוק בסוגיות מיוחדות כמו מעמדן של נשים בשרות המדינה וגיוס בני מיעוטים לתפקידי מינהל ממשלתי. (עתי״ם)

יסלל כביש עוקף עכו

יפתור את בעיית הכביש האדום עכו-נהריה

העיכוב בסלילת הכביש השקף עכו, המחזה קטע מהכ־ביש האדום עכו-נהריה, בו אירעו כשנים האחרונות עשרות תאר־מות דרכים המוריות ובתוכן מספר רב של תאונות קטלניות, אמור להסתיים בימים אלה. זאת לאחר שהועדה לשמירת קרקע חקלאית המירה את התנגדותה לתוואי המיתחם של הכביש השקף.

כתב עתי״ם מוסר כי במשרדי של ראש עיירת עכו, אלי דה קסטרו, נתקבלה הודעה על כך מעזור שר התחבורה ישראל פס־טרנק, שהדגיש כי מע״צ תוכל מעתה לגשת לביצוע העבודה, במסגרת התקציבים העומדים לרשותה.

פרשת הכביש העוקף החלה בראשית שנות ה־70. בזמן נמסרה תוכנית תוואי הכביש העוקף

להפקדה בדעה המחוחית, אולם עיירת עכו הביעה את התנגדותה לתוואי המוצע, בטענה כי סלילת הכביש תפגע בתושבי שכונת כן גוריון, אשר בתחומה הוא אמור לעבור. בתגובה לכך הוגשה תוכ־נית אלטרנטיבית אך לזו היתה התנגדות מצד משקי הסביבה, שטענו כי התוואי עובר בקרקע חקלאית השייכת להם והם ייפגעו מכך. היו מפגשים לצעדות בין הנוגעים בדבר והוצעו הצעות מהצעות שונות למציאות פתרון.

החשמל של קיבוץ מעלה הגלבוע בא מהרוח

טורבינת רוח בהספק של 200 קילוווט, הופעלה לאחרונה ליד קיבוץ מעלה הגלבוע בסיוע משרד האנרגיה והתשתיות.

על בסיס סקר מטאורולוגי שבוצע על ידי משרד האנרגיה והתשתיות באתר ועל סמך נתוני החברה שמיצרת את הטורבינה, יגיע היקף הפקת החשמל ללמעלה מ־450,000 קוט״ש בשנה.

המורבינה, שעלות הקמתה הגיע לכ־200,000 דולר, הוכרה כמתקן הזרמה ומשרד האנרגיה והתשתיות השותף בשיעור של 30% מעלותה.

ביום מתבצע ברכס הגלבוע מחקר לצורך מיפוי משטר הרוח במקום, במגמה להקים חוות של טורבינות רוח בהיקף של עשרות מגוות חשמל.

במסגרת תכנית רב שנתית אשר עובדה במשרד האנרגיה והתשתיות נערכים מחקרים לאיתור אתרים בעלי פוטנציאל רוח גבוה, גם ברמת הגולן, בהרי יהודה בגליל, בשומרון, בדרום הר חברון ובנגב.

הוועדה לענייני ביקורת המדינה נגד כוונת הממשלה לצמצם סמכויות המבקר

מבקר המדינה, עו״ד יצחק נונק, הביע בפני הוועדה לענייני ביקורת המדינה את השגותיו והסתייגותו מהצעת חוק יסוד: מבקר המדינה שהוגשה ע״י שרים.

עו״ד טונק אמר כי בהצעת חוק היסוד נישלת מהמבקר סמכות הביקורת על משק הכספים ועל המינהל הממשלתי, על כל המ־שתמע מכך ולמעשה, יוכל לבקר רק את הנעשה בתוך משרדי המ־משלה ובגופים ציבוריים. כדוגמה לתוצאות העלולות לנבוע מקבלת החוק, הצביע המבקר על העובדה כי לא יוכל לבקר פעולות שנמסרו לאחריות שר בלי תוק או ועדת שרים.

גם האחריות המלאה שיש למבקר בפני הכנסת, ולא בפני הממשלה, שונתה בחוק המוצע, לעומת הנוסח הקיים כחוק מבקר המדינה, באופן העלול לעורר פרשנות שונה.

כל חברי הוועדה שנכחו בדיון השתכנעו מדברי המבקר, כי אמנם חוק היסוד, כפי שנוסח ע״י המ־משלה, עלול לצמצם את סמכויות מוסד מבקר המדינה ולפגוע במ־עמדו.

יו״ר הוועדה, פרופ׳ דוד ליבאי אמר, כי במקביל להצעת חוק יסוד: מבקר המדינה, הגישה הממשלה הצעת תיקון לחוק יסוד המשק, באופן שיוצא ממנו הסעיף האומר, כי משק הכספים של המ־דינה יבוקר ע״י מבקר המדינה. עובדה זו, אמר פרופ׳ ליבאי, מר כיחה כי השינויים בנוסח חוק היסוד לא נבעו מהיסוח הדעת אלא מתוך כוונת מכוון.

חברי הוועדה לא שוכנעו מה־סבריו של נציג משרד המשפטים, מר שלמה גוברמן, לפיהם לא היתה כל כוונה לצמצם את סמכ־יות המבקר.

זיהום המים בקרית בנימין — במגדל המים

זיהום מי השתייה בקרית־בנימין ובקרית פרופסור בקרית אונא, מקורו כפי הנראה במגדל המים המקומי. למסקנה זו הגיעו מהנדסי הבריאות של משרד הב־ריאות, בשקבות בדיקת 16 דגי־מים בים.

הדגימות נלקחו בשם א׳ ממ־קומות שונים בשכונות אלה, לאחר שבסוף השבוע שעבר נתגלו חיידקי קולי וקולי־צואתי במי השתייה בשכונות אלה. ד״ר שמואל רשפון, מ״מ הרופא המ־חוזי של משרד הבריאות בחיפה, מסר כי חיידקים אלה אין בהם כדי לגרום למחלות, אבל הם מה־ווים סימנים המצביעים על זיהום.

עדיין קרית אונא נדרשה על ידי משרד הבריאות לנקוט מיד בצעדים לניקוי מגדל המים, שעפ״י החשד הוא המקור לזיהום מי השתייה. ניקוי מגדל המים והיטהרו יימשך מספר ימים. בינ־תיים קורא משרד הבריאות

● עתה־דין מהדיה שנמצא אשם במעשי מירמה לשם הת־חמקות מתשלום מס — נידון בבית המשפט המחוזי בחיפה למאסר 6 חודשים בפועל ל־18 חודשים על תנאי ל־3 שנים, וקנס בסך 100 אלף ש״ח או מאסר 8 חודשים תמורתו.

כלכלת חוץ

"דיימלר־בנץ" תקים מפעל חדש לייצור דגמי "מרצדס"

יותר מחצי מיליון מכוניות מכרה החברה בשנה שעברה ומתכוננת השנה להגדיל לכ־600 אלף

שטוטגארט מערב גרמניה — חברת ״דיימלר־בנץ״ המייצרת את מכוניות הנוסעים המשאיות של ״מרצדס״, הודיעה על כוונתה להתחיל בהקמתו של מפעל מכו־ניות שלישי במערב גרמניה, כדי לספק את הביקוש הגדול ולספק את דגמי ה״מרצדס״ ללקוחות כדי שלא יזחבו זמן כה רב.

המפעל שיקם בעיר ראטשטב אם ברדום גרמניה, יעסיק 7,000 עובדים והשקעה בו תהיה 1,8 מיליארד מארק (865 מיליון דולר).

חברת ״דיימלר״ מסרה כי החלל־טה על המפעל החדש היא בין־תיים עקרונית והקמתו עדיין תלויה באישורים של סמכויות צבוריות מסויימות.

דוברת החברה מסרה כי עדיין לא נקבע מועד מדויק להתחלת בנייתו של המפעל החדש.

שני המפעלים של ״דיימלר״ עובדים עתה בתפוקה מלאה כדי לספק את הביקוש המגבר למכוניות אלה.

חברת ״דיימלר״ מסרה כי בשנה שעברה הגיעו הסוקרים לחצן יתנם, ובעל המתנית הפיץ כרזה בעיר, שאם לא תושב לידיו המתנית הגנובה — הוא ישוב לרצועה בראש 150 לוחמים חמושים, שלא יזנו מנוח לתושבי הרצועה עד מציאת הגנב.

האיש שם פעמיו צפונה לגיזם הלוחמים, אולם הסתבר, שכרח האיום עשה אם שלו, ביציאה מעזה, סמוך למקום הגניבה, הבחין בעל המתנית ב״מרצדס״ שלו, כשהיא חונה לצידי הכביש והמפתחות בפנים.

שמח וטוב לב המשיך האיש בנסיעה צפונה, אך במחסום ארז ציפתה לו הפתעה חדשה: חיילי המחסום הבחינו במספר הרישוי של המתנית, עליה דווח שהיא גנובה, ועצרו את נהגה, החשוד שהוא הגנב.

האיש הובל למשטרת עזה, ודק אז נודע למשטרה על המיבצע הפרטי שלו. לאחר שהוברר כי המתנית היא שלו, ניתן לו טופית לחזור עמה הביתה. (עתי״ם)

הוזמדו כלבים משוטטים בעכו

כ־40 כלבים משוטטים ללא בעלים הושמדו בימים האחרונים בעכו על ידי חברתם העדיה, מאחר והפכו למיטרד הם עלולים לגרום להתפשטות מחלת הכלבת.

כתב עתי״ם מוסר, כי תושבי עכו שהם בעלי כלבים נתבקשו שלא לאפשר לכלביהם לשוטט לבד בעיר, כדי למנוע את השמד־תם.

כתב עתי״ם מוסיף, כי בראשית כל קיץ משמידה העיריה כלבים משוטטים, והממוצע השנתי נע בין 30 ל־50 כלבים. (עתי״ם)

נבון מוחה על העיכובים בביצוע החלטת הממשלה בענין חיילים משוחררים

— מאת טופרנו הכלכלי —

סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון מוחה על העיכובים החוזרים ונשנים בביצוע החלטת הממשלה לביצוע חוק חיילים משוחררים המוכה את הצעירים בהשלמת השכלה תיכונית. השר מוחה על כך בישיבת הממשלה שהתקיימה ביום ראשון ובעקבות דבריו הטילה הממשלה על השרים נסים ושחל לדאוג ללא־דיחוי לביצוע החחלטה.

כזכור, אישרה הממשלה לפני מספר חודשים את הצעת שר החינוך להעמיד תקציב מיוחד לקליטת כ־3,000 חיילים משוחררים במסגרת המכינות הקדם־אקדמיות שבטיפול האגודה לקידום החינוך שליד משרד החינוך. על־יסוד החלטת הממשלה התארגן המשרד לקליטת אלפי הצעירים במכינות ודבים כבר נרשמו. מדובר בעיקר בצעירים מרקע סוציו־אקונומי חלש.

מונית גנובה נמצאה ע״י בעליה לאחר מיבצע חיפושים עצמאי שאח״כ נעצר בחשד שגנב אותה...

בזיות אות גלגלי הרכב. הטנדר הובא למשטרת עזה, והובהר שזה נגנב קודם לכן מירושלים. אך המונית הגנובה טרם נמצאה.

בשלב זה הגיעו הסוקרים לחצן יתנם, ובעל המתנית הפיץ כרזה בעיר, שאם לא תושב לידיו המונית הגנובה — הוא ישוב לרצועה בראש 150 לוחמים חמושים, שלא יזנו מנוח לתושבי הרצועה עד מציאת הגנב.

האיש שם פעמיו צפונה לגיזם הלוחמים, אולם הסתבר, שכרח האיום עשה אם שלו, ביציאה מעזה, סמוך למקום הגניבה, הבחין בעל המתנית ב״מרצדס״ שלו, כשהיא חונה לצידי הכביש והמפתחות בפנים.

שמח וטוב לב המשיך האיש בנסיעה צפונה, אך במחסום ארז ציפתה לו הפתעה חדשה: חיילי המחסום הבחינו במספר הרישוי של המונית, עליה דווח שהיא גנובה, ועצרו את נהגה, החשוד שהוא הגנב.

האיש הובל למשטרת עזה, ודק אז נודע למשטרה על המיבצע הפרטי שלו. לאחר שהוברר כי המונית היא שלו, ניתן לו טופית לחזור עמה הביתה. (עתי״ם)

"המצרך היקר" גויס למניעת סכנה

כמויות מים גדולות הותזו למנוע הידרדרות סלעים

מאות מטרים משוקבים מים הותזו אתמול על סלעים ואבנים בכביש המקשר את שכונות פת וגילה בדרום ירושלים, בנסיון חדשני למנוע את הידרדרותם לכביש בתקופת החורף.

הכביש נחצב בתוך ההר ולאחר שהסתיים סלילתו החלו אבנים וסלעים להידרדר למטה, בעיקר בזמן ירידת גשמים, תוך סיכון מכוניות הולכי רגל. עיריית ירושלים ומשרד השיכון ביקשו לפתור את הבעיה על ידי בניית חומת מגן, אך בריאיה היתה אמור־ה להסתכם בכחצי מיליון שקל.

בפני הגורמים השונים הוכא רעיון חדש — להתיז כמויות מים גדולות בלחץ גבוה ולהפיל בדרך זו את כל האבנים והסלעים המועדים להידרדרות. למרות מצוקת המים ההחלט לנסות רעיון זה, בשל החסכון הניכר לעומת בניית החומה, אתמול בבוקר החל המבצע. למקום הובאו מכונית כיבוי ומנוף בהיים של מכבי האש בירושלים. מכונית הכיבוי חוברה לבור כיבוי ושאבה את המים המחוקן על המנוף. המנוף הועלה אל המצוק ובלחץ המים הופלו האבנים והסלעים. המבצע יימשך עוד יומים ועיריית ירושלים מקווה כי בכך תפתר הבעיה. (עתי״ם)

חדשות הבורסה

סיכום תוצאות המסחר ליום ב׳, כ״ט תמוז תשמ״ו 5.8.86

מניות וניירות ערך המירים

מגמת המסחר לפי ענפים

★ בנקים מסחריים (שלא בהסדר): יציבות והנדוות עד 2%
★ בנקים מסחריים (הסדר): עליות עד 1%
★ בנקים למשכנתאות: תנודות עד 3%
★ מוסדות מימון ענפים: תנודות עד 2%
★ מסחר ושירותים: בר״כ ירידות עד 3%
★ בטוח: ירידות עד 3%
★ מקרקעין: בר״כ ירידות עד 5%
★ תעשיה: בר״כ ירידות עד 3%
★ השקעה: תנודות עד 3%
★ נפט: תנודות עד 3%

סה״כ המחזור במניות ת״א המירים: 5,016.0 אלפי ש״ח. סה״כ המחזור בבנקים שבהסדר: 2,398.5 ש״ח סה״כ המחזור באג״ח: 6,295.7 אלפי ש״ח. סה״כ מחזור העסקות בבורסה (מניות, נ״ע המירים ואג״ח): 13,710.2 אלפי ש״ח. סה״כ מחזור העסקות במקים (כולל קיחון): 9,937.2 אלפי ש״ח.

המניה הפעילה ביותר בכל ענף בתמורה כספית

שם הענף	שם המניה	תמורה כספית	שינוי ב-%
בנקים מסחריים	הפועלים ש׳	728.9	+1.2
בנקים למשכנתאות	מיזרח 1.0	25.8	-2.0
מוסדות מימון ענפים	מרכז קבלנים 5.0	20.0	-0.9
בטוח	הסנה ש׳	43.5	-1.8
מסחר ושירותים	דלק ג׳ ש׳	58.2	+0.0
מקרקעין	הכשרת הישוב 1.0	101.4	+0.0
תעשיה	טבע ש׳	305.0	+1.7
השקעה	חברה לישראל 1.0	51.9	+1.3
נפט	נפטא ש׳	31.2	+2.8
מניות הנסחרות במט״ח	גזית מ׳		+0.0

המניה בעלת התנודה הגבוהה ביותר

שם הענף	שם המניה	שינוי ב-%	שער
בנקים מסחריים	הסכמת 0.1	+3.5	1050.0
בנקים למשכנתאות	כרמל ש׳	-8.4	4120.0
מוסדות מימון ענפים	פת חשמל״כ	+5.0	62072.0
בטוח	מגדה 1.0	-8.2	7800.0
מסחר ושירותים	מלונות דן 1.0	-10.0	3240.0
מקרקעין	דזקר 5.0	-9.4	326.0
תעשיה	בולפרוסט 5.0	-10.0	1606.0
השקעה	פמה א׳ 0.1	-5.0	9030.0
נפט	דלק חישוף נפט 5.0	+8.3	1554.0
מניות הנסחרות במט״ח	גזית מ׳	+0.0	228.0

ריכוז מגמת המסחר

הנסקת מסחר — 36; ללא שינוי — 123; סה״כ עליות — 107; סה״כ עליות בשיעור של מעל 5% — 5; קנים בלבד — 2; סה״כ ירידות — 154, סה״כ ירידות בשיעור של מעל 5% — 28, מחרים בלבד — 2.

הוועדה לבדיקת שירות המדינה

מר אברהם נתן, מר אהוד גרא, מר חיים קורסקי, מר יחזקאל דרור, מר אהרן כפיר, מר מאיר גבאי, מר עמוס ערן, מר אברהם פרידמן

ירושלים

למכירה

★ בבניה ברח׳ פינה 5, 150 מ״ר, 4, $85,000; חיתוך גאולה (02)280173

★ ברמות ג׳ 3 + פ״א + אחותות, ק״כ, דרומית. $56,000. ״דור נוף״ 243557-8

★ לדתיים, ליד קמניץ (נה יעקב) 3 + פ״א, אחותות, מסודרת, $30,000. ״דור נוף״ 243557-8

★ סור נוף 5 ברח׳ שאולזון, כניסה מיידית, 93,000 $ ״דור נוף״ 243557-8

★ בגבעת שאול ק״ג, 3 חדרים מרפסות מגורות + מעלית + אחותות + צורים (02)532730

★ בגבעת שאול - בבניה 4½ חדרים, מסודרת + בגן שלד ל־3 חדרים לדיות גב + מרפסת 40 מ״ר + מעלית, חניה, דרומית ״דור נוף״ 243557-8 (02)243021

להשכרה

★ בהזדמנות!! באבו״ב 4 גדולים + מרפסת + טלפון ק״ק, אפשרי לגן־ילדים, ולמשרדים. (02)821917

הודעות

בית הדין הרבני האזורי צפת

ב״ת, תיק מס׳ 811/מ״ז
הנשמה בפני בית הדין בקשתה לסתן צו ירושה על עזבון המנוח עמר אדמוני שנפטר בטבריה כ״ב חשון תשמ״ה 5.11.85 המבקשים: אלמנתו, בני הבתו.
המנוח כל הנחבר מודעת הנאה וכל מעוניין שיש לו סיבה להתנגד לבקשה הנ״ל יבא לבית הדין ויבטח שמנוחיו תוך 15 יום מהפרסם הזמנה זו, שאם לא כן יתנו בית הדין צו כפוי בעניינו.
הרב שלמה דיחי
המפקח הראשי

בבני ברק
דרושה
גננת מנוסה מ״מ
טלפון 796016

קורס כתיבה במכונה בשיטה עיונית
כולל מכתבים וסבלאות הדרכה אישית
03-704987

דרושה עוזרת לגננת
בבני ברק לפנות
טלפון 745138

הדיון מחדש
שנפתחה הדרשמה
לבית״ס החרדי
ללימוד אומנן בשיטת ימהה
לבנים ולבנות
הדרשמה ב׳ נבל וכנוריו
רחוב אלא 8, ירושלים
272830

מרת צביה דיין עיה

(המשך מעמוד ד׳)

וצביה היתה כבר אם לפעוטות, ונטתה בכל כחותיה לשתף אותו פעולה. וכאן יש להזכיר לשבח את הוריה אהבי התורה וחסד שגם הם נטלו שכם וכתף שבעלה יוכל להמשיך במשימתו, כשנערכן בפ״ת העיירה הארצית של אגר״י וצא״י ודב אברהם היה עמוס עבודה היתה היא הולכת לקראתו ומסייעת לו. וגם בעבודתו הצבר־ית בעניני הציר, ובפרט במלחמתו למען צביונה של העיר יש לה חלק לא מבוטל.

בשנים האחרונות שהתארגנו שיעורי תורה במסגרת ״תורה ויהדות לעם״ היתה צביה בין הראשונים שנרתמו לפעולה ולא פעם היינו נפגשים במסיבות שהיתה עורכת לנשים, כשהמנוחי לצאתם שם גם בחוגי ״בעלי־תשובה״ שע״י צא״י בשיאותו של הרב אברהם שכבר קמנה בה המחלה, היתה מופיעה לא פעם פיעה על רגלים לשבר מעון.

משפחתנו העניפה, המונה גדולי תורה מפרסמים הנכתה בהלם, וכולם ראוה כעטרת תפארת, שבעטיה נשארה המשפחה מלוכדת, ותוחזנו ותורת ביתו, שלה היא.

שמחה ראם

"תיבת נח" בימינו

על מאמר חדיל שהמבול לא יוד בארץ ישראל, מוסיף הארמ״ד מברסלב וצ״ל ואומר אבל מבול הכפירה לפני ביאת המשיח יהיה בעיקר בארץ ישראל והסיבה לכך היתה ומתאי התשובה שצריך להיות באותו מקום של החטא והחטא שבגללו הלכנו לגלות היה בארץ ישראל, ולכן דוקא בארץ ישראל היצר הרע מפתה ומסית יותר מכל מקום.

אחים יקרים כפי שלימדתנו התורה הצצה להצבל מן המבול היא בית תיבה, ואכן תיבה להצלת עם ישראל ממבול כפירה זה נבנתה בעיר כרמיאל בדוגמת ספרינה חרדית לילדי ישראל ואמנם ב״ה התיבה מתמלאת בילדי חמד הבאים לדחות צמאונם בתורה ופשוט אין בדעתו דר, ספרים לכיסוי צמאון רוחני זה.

לזאת אנו פונים שוב אל לבות אחינו בני״ע עזרו לנו להגדלת והעשרת הספריה בספרי קריאה וחינוכים לילדים. משומשים כחדשים, כל ספר יתקבל בשמחה ויהיה זה נרבך נוסף למפעל חשוב זה.

המען למסירת הספרים
של הזול ותכמוני 12 ירושלים
חנות תפצי בה עזרת־תורה 18
הרב ספרא שערי תורה בית וגן
מש׳ מרגלית דונולו 4
בני ברק טל׳ 791997
אם ברשותכם ספרים שרצונכם לתרומם ואין באפשרותכם להגיע אנא טלפנו אלינו ואנו נבוא לקחתם. טל׳ 539184, 423634

ארה״ב תפחית את שער הריבית על החוב הצבאי המצרי

קאהיר — ארה״ב הבטיחה למצרים למצוא נוסחה שתאפשר הפחתת שער הריבית על החוב הצבאי שלה — זאת בילה נגיד הבנק המרכזי המצרי עלי נג׳מ.

דרישה לקיצוץ ביבוא האלכוהול לבריה״מ

מוסקבה, — הצוות הסוב־יטי ״התעשיה הסוציאלי־טית״ קרא לקיצוץ ניתוב בי־בוא האלכוהול בטענה שהמסע של הקרמלין נגד השכרות מחייב לא רק פיקוח פנים ארצי אלא גם שינוי בנוהגי הסחר.

הצוות מציין כי בשנה שעברה הסתנם יבוא משקאות אלכוהולים תרימים לבריה״מ ב־50 מיליון ליטר, ונוסף על כך היה יבוא של 500 מיליון בקבוקים של יין מחוזק, 350 מיליון ליטר של יינות יבשים ו־90 מיליון ליטר של ביירה בשווי כולל של 940 מיליון דולר.

דק אדה״ב, בריטניה, צרפת ומערב גרמניה מייבאות יותר משקאות אלכוהוליים לסוגי־הם. מציין הצוות.

״אין כל ספק שיבוא האלי־כהול מכשיל את התוכנית למלחמה בשכרות ואף פוגעת בהוכנית היבוא הכוללת שתכליתה להביא מוצרים שהרשבים שלנו באמת זקו־קים להם״.

בשל קשיים בתחזית הכנסות הנפט:

דחיה שניה בהצגת התקציב של סעודיה

בחריין — סעודיה יצאמנות הנפט הגדולה ביותר בעולם, הודיעה זו הפעם השניה על דחיית מיזמום התקציב שלה לשנה הבהבחת.

לאחר ישיבת מישלה בג׳דה בראשותו של המלך פהד, הודיע שר האינפורמציה עלי חסאן אל שער: ״הממשלה סקרה את מאמצי אופ״ק לייצב את מחירי הנפט בעולם. נוכח התחזיות הגדולות במחירי הנפט הוקשה הקביעה בעיבוד תחזית מדויקת של הכנסות הנפט לתקופה הקרובה״.

לפי תחזיות קודמות צריכות היו ההכנסות מן הנפט לכמות 75 אחוז של התקציב המסתכם ב־53.3 מיליארד דולר. אולם התחזית הזאת היא כיום רחוקה מאוד ממימוש.

הודעות

דרוש המנהל הכללי לבית הספר ״מקורות״ ירושלים
מנהלת בית הספר מקורות ירושלים מודיעה בזה כי מנהל הבית הספר הנוכחי מר יעקב אלון יפרוש מתפקידו בסוף שנת הלימודים תשמ״ו. לפיכך מבקשת הנהלת בית הספר מועמדים לתפקיד המנהל לפנות אל הנהלת בית הספר בכתב, בצירוף קורות חיים, תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
הנהלת בית הספר מקורות ירושלים

כלכלת חוץ

"דיימלר־בנץ" תקים מפעל חדש לייצור דגמי "מרצדס"

יותר מחצי מיליון מכוניות מכרה החברה בשנה שעברה ומתכוננת השנה להגדיל לכ־600 אלף

541,000 מכוניות נוסעים והשנה מצפה החברה להגדיל את הנתר־קה הזאת אל מעבר ל־595,000. (רויטר עתי״ם).

אחרי הפיצוץ בבנק הבריטי

הודעות

דרוש המנהל הכללי לבית הספר ״מקורות״ ירושלים
מנהלת בית הספר מקורות ירושלים מודיעה בזה כי מנהל הבית הספר הנוכחי מר יעקב אלון יפרוש מתפקידו בסוף שנת הלימודים תשמ״ו. לפיכך מבקשת הנהלת בית הספר מועמדים לתפקיד המנהל לפנות אל הנהלת בית הספר בכתב, בצירוף קורות חיים, תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
הנהלת בית הספר מקורות ירושלים

לוח המודיע

קייט

★ בסמהדריה 3 חדרים מאוורדת מ״ב אב לשבוע, מחיר מיוחד!! (02)814422

★ לקיטנים בבני ברק 3½ מטופחת ומאוורדת מ׳ אב עד ר״ח אלול. (03)788283

★ דירת חדר בסמהדריה ק״ק כניסה נפרדת לכל תקופה (02)827572

★ בעזרת תורה 3 ק״א מאוורדת + טלפון מ׳ אב - כ״ד אב (02)810456

★ להחלפה/להשכרה קשבי ברחל ברמות + נוף, לנתניה, חיפה, צפת, מ׳ באב לשבועיים. (02)863920

★ 3 חדרים מרוהטת ומאוורדת במאור חיים בירושלים מ״ד-כ״א אב. (02)814716

★ לקיטנים, דירת 3 מיידית - ר״ח אלול, אפשרות ליותר. בבר־יגודא, וכן בצפניה מ״ב אב - לשבוע. (02)281190

★ בצפת בקריה החדרית 3 מאוורדת ומרוהטת לקיט, נוחה לבוכות ילדים. (055)31505

★ בצפת דירת נופש, מאוורדת ומרוהטת + טלפון, מקום מרכזי. (02)285861, (069)31674

★ 3 חדרים מאוורדת בבני־ברק להשכרה או להחלפה בדירה דומה בירושלים מט״ו באב. (03)781903

★ לקיטנים חדרים להשכרה בקרית צאנז נוצרה ר׳ עקיבא 3, משה בוים. (053)63537

שערים יציגים

כ״ח בתמוז תשמ״ו

סל	1.4916
דולר ארה״ב:	1.4923
מרק״ג:	0.7143
ליר״ש:	2.2238
פרנ״צ:	0.2198
ין יפני: (100)	0.9646
פליה:	0.6335
פורי״ש:	0.8871

לוח היום

בט״ו יום ד׳ פ׳ דברים
א׳ מנ״א מ״ו (ראש חודש)
הדף היומי בבלי: קדושין ל״ד
ירושלמי: מגילה כ׳
משנה יומית: אהלות ט, א-ב
הלכה יומית: או״ח קפ״ה, ג-ה

סוף זמן קריאת שמע	8.28
תפילת השחר	8.51
נץ החמה	7.35
בחצות	
זמן	
עלות השחר	4.13
צאת הכוכבים	5.54

קול הדף

לשכיחת השעור בדף היומי של. 243121 — 02 241112 — 02. השעור מתחיל בכל תחילת שעה.

תורות בתי מרקחת

ירושלים: יבנאה הצרפתית, רח׳ הנמה 23 מרכז מסחרי
תל־אביב: ״בכלי״, רח׳ עזרא 1 פינת שלומיה. ״אלרוחבה״, רח׳ אלרוחבה 76
בני־ברק: רפאל אלחנן, רח׳ הרב המגיד 97 שמה הקנה: ״קופ״ח כללית״, רח׳ חיים עזר נחציה: ״נבו״, רח׳ שער הציון 14 אשדוד: ״דך״
שעות הפתיחה של בתי המרקחת מוגבלות בדרך כלל עד 10 בלילה.

תורנות בתי חולים

ירושלים: ילדים — שערי צדק, אורטנטיות, נשים — הר הצופים, A.R.K. — בקר חולים, שאר המחלקות בהדסה עין כרם.

השאלה ציוד רפואי וחיתם

אגודת יד שרה משאילה ציוד רפואי וחיתם בשבעה מרפאים בירושלים מרכז — הבריאים 43, 244242, 244047-02; בית הנן — משי ליחזקן, רח׳ שערי תורה 6, 431970; מהדריה — בלוי 8, 818825; מהדריה המרחבה 108/6, 813777; ק. צאנז — דבר חיים 12 ט. 822079; שערי חסד — הרצ״ן 3, 633101; ימות מלכן — משכ״ל שגלי 65/23, ט. 886528.

בשאר חלקי הארץ, מצה לאחר המרפאים הראשונים מצה. שם גם יכולו להצטרף אותן לסניף קרוב יותר לאיתור מסתיר. הבאתן — חיפה — רח׳ אלרוחבה 34, 04-674117 הצרה הגלילית — ק. החסידים 406 ט. 067-35528. הסרבה: נהריה — ביטולה, בנב 14, ט. 053-39278; תל־אביב — הרוב הנסיון 14 א׳, 03-238974; בני־ברק — בן הכר 20, 708071. הדרום: באר־שבע — רח׳ הנבחה 80, 057-79754 — בני־ברק — בן הכר 20 708071.

אגודת הצלה לנפגעי מלחמה: אי־ר קול מודיע הרה באי־ר משאילה ציוד רפואי וחיתם בהשאלת ולהלן:
ירושלים: רח׳ ראשית הבכה 31 ט. (02)233515 קו יום, בין השעות 7.00 עד 8.30 בערב בשעת שאול, רח׳ בצנה שאול 26, ט. (02)533270 כל יום, בין השעות 7.00 עד 8.30 בערב. בסקרים רחוקים למנת ביטוח קול ט. 532131 קו 3990. בר־ברק: רח׳ שד״ל 3, ט. (03)707416 בימים א׳ ב׳ ה׳, בין השעות 7.30 עד 8.30 בערב. אשדוד: רח׳ הסיסה הנגב 33/301, קרית בגלוה, ט. (055)34693, (055)35867, כל יום בין השעות 7 עד 8 בערב. בסקרים רחוקים לנהקשר לפי הטלפונים הבל.

המודיע
עתון יומי — ירושלים
תמו״ל: השתדרות אגודת ישראל העולמית — הוצאת המודיע
העורך הראשון: ר׳ י׳ ל׳ לוין זיל
•
איגוד העתונים מקור ברוך
רח׳ יהודה המכבי 5
טל׳ 539255-8 • מ.ד. 1306
•
דפוס ״הד״, בע״מ
•
המערכת ברחובות
•
שניף ת״א: אלנבי 132, ת״ד 1869
טלפון 624353
בשעות הערב: טלפון 614950
•
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנונן
•
שכונות באגודת־הבריות:
R. LICHTENSHTEIN
324 Ave. I
Brooklyn, N.Y. 1 1230
U.S.A.

המודיע — עמ׳ ה׳
יום ד׳ א׳ מנ״א מ״ן

דירות ובתים

בני ברק

למכירה

★ 4 חדרים בקרית־הרצוג ק״א בהזדמנות מיוחה 792481

★ למכירה דירת־גב 5 חדרים, 3 כ״א באזור מצוין. ״תיתוך מזל וברכה״ ר׳ עקיבא, פ׳ רש״י. (03)780060

בערי הארץ

אשדוד

★ להשכרה בקרית־צור שלב א׳ ק״ג 3 חדרים + סוכה (057)955468

נתניה

★ למכירה דירה בקי צאנז נתניה, 2 חדרים גדולים ומרוהטים + חדר״ש, כולנים מצויינים, $20,000. (053)66287

עבודה

★ לפנימיה חדרית לבנות בירושלים של כ־250 בנות דרושה מנהלת חינוכית בעלת נסיון בחינוך. לפנות בצורף פרטים וקורות חיים לת.ד. 5764 ירו.

מטפלות

★ בבני ברק, פינקס, דרושה מטפלת לילד, 3 פעמים בשבוע, בביתנו. (03)780380

מכירות וקניות

★ בהזדמנות! שואב אבק מחריל + עגלת שכיבה אנגלדינה במצב מצוין. (02)825666

★ שולחנות + ספה + מיטת חינוק, תנור אפיה ובשול. כ־100 ש״ח (02)820735

קורסים

★ קורס תפירה לנשים לימוד יסודי לפי בודדה באזור נה־צבי (02)823779

שווה פרוטה
מביהמ״ד לחלכה בהוראות קון המעשרות נמסר לנו לפרסום סדעלכן הרבים שהי הפרהה לפי ערך הכסף הסבבע
מאגורה אחת (0.90)

נשאו ונתנו

בלשכת הרבנות טבריה

משה אבר בן גאוני רחוק מבריה — ד״ר גליה בת יצחק רחוקה

שערי זבול

על כמה ענינים במס' קדושין

סימן טוב הוא לספר שלפנינו "שערי זבול" על מס' קדושין ולמחברו הגאון הירושלמי ר' זבולון המבורגר שליט"א שהספר שהופיע לפני כעשרים ושתים שנה נפוץ באהלי תורה זכה עכשיו להמהדורה שניה. ואין ספק שכמו יתר ספריו גם ספרו זה שזכה *לחדש* בעמלו ויגיע כתורה, יתקבל בחיבה בבתי המדרש וכו' לם יראו את גדולתו של המחבר המחדש לאמיתה של תורה. וכבר העידו גדולי דורנו שהוא הולך בדרך הישרה.

זכה המחבר שספריו נפוצו בעולם ובהקדמתו למהדורה שניה הוא מספר כי גם בישיבות הקודשות בתפוצות הגולה הן באה"ב והן בצרפת נתקבלו ספריו וצעירי הישיבות מעיינים בהם. בספרו של הגרח"ב שנברג שליט"א על אהע"ז הובא ענין גדול מספר שערי זבול על קידושין בהם הדין חתנו שליט"א. בספרו חידושי בתרא על מסכת קידושין.

בצדק מציין איפא הגאון רבי שמואל אויערבך ראש ישיבת "מעלות התורה", שכבר איתמחי גברא דאיתמחי קמיעא, והוא מר סיף שעוד יהי נטריה ותוסיף בהרבה ענינים חמורים וסוגיות קשות שבים התלמוד ובכל מקום הוא עומד ומעמיד לחדש לאמיתה של תורה.

כדוגמא לדרך חידושו של המחבר לפנינו הדיון בענין קידר שין בכסף ריבית (סי' ד) לדברי אבי המקדש במלה אינה מקוד' שת שואלת הגמרא (ו' ע"ב) הא ריבית מעליתא, ורש"י מוסיף דאמאי קרי ליה הערמת ריבית, וכן פירש שהרשב"א. והוא מסביר את שיטת הרשב"א דריבית שבא ליד המלה ניקבו ע"י המלה בענין גמור, ויכול לקדש בהם את האשה. אם כי יש עליו חיוב להחזיר. מאידך ישנו הבדל בין שיטות הרשב"א ומרן בשולחן ערוך (יו"ד ס' קס"א ס"ה) שכן לדעת הרשב"א יכול להוציא את הריבית ע"י בית דין אולם לדעת השו"ע לא ניתן לדון לתוך נכסיו אם כי בית דין יכולים להכותו עד שתצא נפשו.

הגר"ז המבורגר מציין שיש נפקא מינא בין דעות השו"ע וה' רשב"א לגבי לאו הניתק לעשה ולדעת השו"ע אין בית דין יורדין לנכסיו והא וצריך להחזיר הוא מטעם חיי אחיך עמך ועל כן לא הוי לאו הניתק לעשה. על יסוד זה מתרץ המחבר את קושיות התוספות (בבא מציעא ס"ב ע"א) ומשיך להסביר שפירוש רש"י בדרך אחר לגמרי, ובהסבירו את דברי רש"י זכה לכתיר לדעת גדול, הוא אביו הגר"מ המבורגר זצ"ל שמצא סכך לדבריו דברי כנו בשיטה מקובצת בשם הרמב"ן.

כאן מביא המחבר את דברי בעל "מחנה אפרים" לגבי עיקר היסוד שהמלוה קונה את הריבית קנין גמור אלא שצריך להחזיר אולם מכמה סוגיות בש"ס לא משמע כן אולם המחבר משתדל לתרץ את קושיות בעל מחנה אפ' רים על הרשב"א, ממשיך לדון לגבי דברי הרמב"ן, ומכאן נראה כי דעתו כדעת הרשב"א ולפי זה צריך עיון שהרמב"ן כאן סותר את דבריו שלו עצמו ב"מלחמות" פרשיות וכעין גדולה.

כדי לחדש את הדברים מסביר הגר"ז המבורגר שישנם שני סוגי גדלים: ישנו גדלן במציאות שנחל חפץ בעל כרחם של הבעלים וכן גדלן של תורה שהתורה מחדשת שהוא גדלן. אף שלא גדל בעל כרחו של הבעלים. מכל מקום ישנו הנחת יד דבר גדול לאחר ציון סמוכין להנחתו זו, הוא מתרץ את קושיות בעל מחנה אפרים. בהמשך הדיון הוא מעלה הצעות להסדר תמיהות שונות שהועלו ע"י הפוסקים ומתרץ את דברי רש"י שלכאורה סותרים זה את זה, ומשתדל לישב את הניגודים בין דעת המפרשים רש"י והרמ"ן ב"א ובין דעת הפוסקים בשו"ע.

למעלה מעשרים סימנים בספר שלפנינו החל מדיון בעניני רצון בקידושין, גדרי חופה, מהות הנשואין, *יחוד לקידושין*, מתנה על מנת להחזיר, התפשטות הקידושין. קידושין בפרוסה גדרי "יעוד וכן לפנינו עיונים בסוגיות נטפח סמוך קנין אגב שלחום בחומה, חמש סלעים לפדיון הכן עולת ראיה.

ענין כיוחד בדיון לגבי דברי קדשים קלים ומעשר שני (ס"י כ"ב) לדברי רבי יוסי הגלילי במס' קי' דושין מ"ב ע"ב הדורש מתוך הפסוק "ומעלה מעל בה" — לר' בות קדשים קלים שהן ממותר, הוסיף המחבר מדברי בעל "קצות החושן" לגבי הכשר מים בקדשים כיון דבעינן רצון הבעלים, ובעל ה"קצות" מוכיח שדעתו של הרמב"ם כרבי יוסי הגלילי דקד' שים קלים ממן בעלים הוא המחבר המעלה קושיה של הקצות מוסיף גם את תמיהת ה"מנחת חינוך" ומבאר גדרי ממן גבהה לגבי קדשים ומעשר שני, כדי להסביר את הסוגיא לאחר ציון הוכחה של דברי הרמב"ם שדיבר מוכחים הוא מישב קושיות מספר במקומות שונים.

בהמשך הדיון אם יצאים יד' חובה באתרוג של מעשר שני. הוא מביא דעות ראשונים בדיון ומוכיח מדעת הרמב"ם שיוצאים בו שהיתר אכילה פועל גם להעניק לו זכות בעלות אם כי ישנה שאלה מיוחדת לגבי אתרוג שאינו "שלכם" ועל כן הוא מסביר כי במעשר שני ישנם שני דינים בע' לות ומתן גבהה. לגבי עצם האי' כילה הוי בעלים ממש, ולכן יוצא ידי חובתו וכן יוצא ידי חובתו במצה, וכן חייבת בחלה, אולם ולגבי נושא זה יש לו דין ממן גבהה. על יסוד הנחה זאת הוא מתרץ קושיות בעל "מנחת חנוך" לגבי הכשר מעשר שני בשיטת הרמב"ם, וכן ניתן לתרץ קושיות הקצו"ת ואכמ"ל.

הגאון רש"י זועין שנתן את הסכמה לספר "שערי זבול" מציין שהוא כולל חידושים בסברה וכ' הבנה יפה בהוספה באורים ארוכים בעניים וכן הצניע לו את הסכמתו הגאון מטשעברין בעל "דבר מישרים" שאיחל לו שיזכה לשבת תמיד באהלה של תורה, להגות ולהפיץ מעיינות חוצה ול' הגדיל תורה ולהאדיר.

לשבחו של המחבר הגריז המבהרגר יאמר כי הוא שוקד על פרסום כתבי אביו הגאון האדיר רבי אברהם משה זצ"ל, שהאיר פני תבל בספרו הגדול על מסכת יבמות "חידושי רבי אברהם משה" ותחת מכבש הדפוס נמצא ספרו הגדול על מסכת פסחים. (עד כה סדרו לדפוס כשבעה גליונות). ההכנה ממסדת ספרי "שערי זבול" מוקדשת להדפסת ספרי כתבי אביו להאיר פני תבל, כשם שמסר את נפשו על לימוד התורה ביומי חייו, כך תהיינה שפתותיו חובבות בישיבה של מעלה.

בצלאל לנדוי

הֲנַחֲרִיב אֶת אַרְצֵנוּ

חֶמְדָּה וּרְחֻבָה אַרְצֵנוּ,
אוֹיֵב כְּפֵבִיב לוֹשֵׁשׁ לָהּ־עַיִן,
כְּבַר מֶאָז שַׁדְּדוּהָ,
זֶה אוֹמֵר אֲנִי־הַבֶּן־הַיְּרֻשָׁה,
הַנַּעֲנָה אָבִינוּ נָתְנָה־לָנוּ,
וְאֵיךְ נִשְׁכַּח תְּנָאָיהָ,

★ ★

לָמָה נִשַּׁב בְּעָרִים,
וְאַרְצֵנוּ שוֹמֵמָה,
הֲלֹא נִשְׁמַע קוֹלָהּ,
בּוֹאוּ אֵלַי הַפְּרוּזִי,
כִּי פָּתַח לָנוּ שַׁעֲרֶיהָ,
לֹא הַבְּרֵחַל יַצִּיל,

★ ★

שָׁמוֹר מִצְוֹתַי אָמַר,
אָרִימְכֶם לְעֵינֵי הָעַמִּים,
אֵיךְ נַעֲצֹם עַיִן,
אַךְ לְבָנוּ בְּכָל־פְּעִימָה,
הַלְשָׁקֵר עִנּוּי מַאֲה־דוֹר,
וַעֲקַתָּם בְּעַצְמוֹתֵינוּ,

★ ★

הָרְגּוּ עִקְּבֵינוּ בְּשַׁבְרֵי־הַשָּׁוְא.
עַד־נִשְׁכַּב כֻּלָּנוּ לָעָד.
כִּי־רַחוּם וְחַנּוּן וְרַב־חֶסֶד הוּא.
כִּי בָא מוֹעֵד.
תִּשְׁוָקֵם אִשָּׁם.
עֲשׂוֹת צֶדֶק וּמִשְׁפָּט.
וְשָׁלוֹם עַל יִשְׂרָאֵל.

מאת: א. בן־יקיר

הגרבָה לְהַחֲרִיבָה.
שׂוֹנֵא־מֵרָחוֹק בְּלִבּוֹ שׂוֹטְמֵנוּ.
וּמֵאָז אוֹמֵר אֲנִי־יִשְׂרָאֵל.
כִּי הִבְטִיחָה לָאֲבוֹתֵינוּ.
אִם תִּשְׁמֹר גַּם־אֲנִי־אֶשְׁמֹר.

★ ★

אוֹכְלֵי חֵסֶד לְאֻמִּים.
בִּידֵי זָרִים הִתְנַכְּרִים.
בּוֹכָה אֶל בֵּיתָהּ.
זָרְעוּ בִּי מִצְוֹת.
הָכְאֵבַת נַפְשֵׁנוּ נַעֲשָׂה.
עֲשׂוֹת דְּבָרוֹ הוּא־הַמָּנָן.

★ ★

וַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט.
קְדוֹשִׁים תָּמוּדִי תִּזְיוּ.
כָּאֲטֹם אָזְנַיִם.
יָכְרֵת הי־הוּא הי־אֱמֶת.
הַבֵּל נֹאמַר לַאֲבוֹתֵינוּ.
דָּמָם בְּדָמֵינוּ.

★ ★

אַל נֹאמַר לֹא־נוּכַל.
הַנִּמְתָּן עַד־תִּזְקֹר חֶרֶב.
עַתָּה הוּא לָשׁוּב אֵלַיִךְ.
נַרְאֶה נִפְלָאוֹת.
תִּבְלַעַם אֲדָמָתָם.
לָנוּ יִשְׁאָלוּ נוֹתְרִים.
שָׁלוֹם עוֹלָם יָשָׁלֵם.

★ ★

שלושה ספרים נפתחים

"בפני אורך הגלות ונדל הצ' רות נשתבשו המנהגות בתפילות בכל המדינות, ורוב ההמון נושאים קולם מגשמים כעיוור באפילה, ואינם מבינים דברי התפילה, וגם אינם יודעים סדר המנהגות ומע' מיה". לכן התנדב רבי דוד אבר' דהם, מחשובי חכמי ספרד לפני כשבע מאות שנה, ואסף את כל הלכות התפילה ומנהגיה מספרי ראשונים שהיו לפניו, וסידר אותם בסדר מתוקן. אין לו לספר שם כיחוד הוא נקרא על שם מחברו "אבודרהם". ומעמדו מיוחד בין ספרי המנהגים, שכן הוא בין הראשונים המשלב בספרו מנהגי ספרד ארצו ומנהג אשכנז הארץ הסמוכה כמקשה אחת להאיר עי' ניהם של ישראל.

במהדורות רבות נדפס הספר מאז הופיע לראשונה באישבונה בשנת ת"ה, אולם מעולם לא גלוה לו פידוש עד שבא הגאון רבי נפתלי הכהן שוהארץ זצ"ל אב"ד מאד בנו של הגאון בעל "קול אריה" ז"ע, ועיטר את דברי אבר' דהם בהערות הארות וביאורים ומראי מקומות, לא הסתפק בכך אלא שהוסיף ביודים יסודיים שבהם הביא את כל דעות הפוס' קים במשך שש מאות השנים האחרונות ובענינים הכלולים בספרנו סדר ברכות השחר, וסדר התפילה נוספו לו מקורות להסבר הלכות ומנהגים. כדוגמא בלבד נציין אותו בירור הלכותי לענין האכילה קודם התפילה, ובמדיק הכתירו את הפרק "איסור אכילה קודם התפילה", וכאן הובאו כל דעות האחרונים עד בני דורנו, וכדרכו בשו"ת "בית נפתלי", שבו הוא מברר את כל הדעות עד לסי' כום ההלכה, כך גם כאן הוציא, מתחת ידו דבר מתוקן.

אם ספר זה הוא מיוחד להלכות ומנהגים מספרי ראשונים, הרי לפנינו ספר "חילוקא דרבנן" הכולל פלפולים וחילוקים סמיים בכמה סוגיות לדבי ואב ואלף הלוי בוסקובין שקנה את עולמו בספרו "סדר משנה" על הרמב"ם. רבי נפתלי שוהארץ עשה אזנים לתורתו של אותו גדול, וכאשר הביא אותו לדפוס הוסיף הערות והארות המשתלבים בסוגיות הנידונות, בענין חדש ובענין הראל ראשתרי אשתרי הנושא השלישי הוא בדיני ממונות, בענין האומר לחבתי חן לי בדיני פירות (שבועות ל"ע"א) השי"ך מציין בפירושו לשו"ע חרים דף סי' צ"ג חמש שיטות ראשונים מפרשים בסוגיה זאת המחבר מוסיף ששה שיטות על יסוד הירושלמי וגדולתו מש' תקפת כאן כמו ביתר ספריו.

עוד לפני כשלוש מאות שנה יצא בעל "חכם צבי" בהגהותיו להגן על דעות הראשונים, ובעק' בותיו בא גם בעל "סדר משנה" להתפלפל בדברי הראשונים, בהדות הכבוד והיקר, ובגודל גאונותו הוא מצדיק דעות הרא' שונים תוך שילוב דעות האחרונים, וכך אנו מגיעים לבירור יסודי של הסוגיות. עניין מיוחד בהגהות "אמרי שפר" לבעל בית נפתלי, שבהן הוא מביא גם מתורת אבותיו, ששמע מהם בעל פה ולהם חשי' בות יתרה לכך שבזכותם דובבה שפתי ישנים.

העמוד השלישי "יעבר בקול" נועד לבאר חובת התפילה בקול רם, להוציא מלבם של המתעוררים שרצו לפגוע במנהגי ישראל. כאשר בקהילה מסוימת בנו בנין חדש לבית כנסת, והחזקיני תקנה מיוחדת שהציבור לא ישמיע את קולו, אלא שקול החזן יישמע לבדו, התנגדו לכך הראים, בטענה שלא יעשה כן בישראל. רבי אליעזר דייסש אב"ד דקהל יראים בוגיהאר, שהסעיר את העולם התורני, פנה בשאלה זו לכל גדולי הפוסקים בדורו איתמה, וכן הביע לתשובותיהם בענין זה, מהן שב' כללו בספריהם, אולם רבים הם הרבנים שלא חיברו ספר שו"ת ותשובותיהם לא הובאו לדפוס ורק בזכות הספר שלפנינו זכינו לדעתם — דעת תורה.

המשיבים הם מבני השורה הראשונה של הפוסקים בדורו אלא שהוסיף ביודים יסודיים שבהם הביא את כל דעות הפוס' קים במשך שש מאות השנים האחרונות ובענינים הכלולים בספרנו סדר ברכות השחר, וסדר התפילה נוספו לו מקורות להסבר הלכות ומנהגים. כדוגמא בלבד נציין אותו בירור הלכותי לענין האכילה קודם התפילה, ובמדיק הכתירו את הפרק "איסור אכילה קודם התפילה", וכאן הובאו כל דעות האחרונים עד בני דורנו, וכדרכו בשו"ת "בית נפתלי", שבו הוא מברר את כל הדעות עד לסי' כום ההלכה, כך גם כאן הוציא, מתחת ידו דבר מתוקן.

אם ספר זה הוא מיוחד להלכות ומנהגים מספרי ראשונים, הרי לפנינו ספר "חילוקא דרבנן" הכולל פלפולים וחילוקים סמיים בכמה סוגיות לדבי ואב ואלף הלוי בוסקובין שקנה את עולמו בספרו "סדר משנה" על הרמב"ם. רבי נפתלי שוהארץ עשה אזנים לתורתו של אותו גדול, וכאשר הביא אותו לדפוס הוסיף הערות והארות המשתלבים בסוגיות הנידונות, בענין חדש ובענין הראל ראשתרי אשתרי הנושא השלישי הוא בדיני ממונות, בענין האומר לחבתי חן לי בדיני פירות (שבועות ל"ע"א) השי"ך מציין בפירושו לשו"ע חרים דף סי' צ"ג חמש שיטות ראשונים מפרשים בסוגיה זאת המחבר מוסיף ששה שיטות על יסוד הירושלמי וגדולתו מש' תקפת כאן כמו ביתר ספריו.

עוד לפני כשלוש מאות שנה יצא בעל "חכם צבי" בהגהותיו להגן על דעות הראשונים, ובעק' בותיו בא גם בעל "סדר משנה" להתפלפל בדברי הראשונים, בהדות הכבוד והיקר, ובגודל גאונותו הוא מצדיק דעות הרא' שונים תוך שילוב דעות האחרונים, וכך אנו מגיעים לבירור יסודי של הסוגיות. עניין מיוחד בהגהות "אמרי שפר" לבעל בית נפתלי, שבהן הוא מביא גם מתורת אבותיו, ששמע מהם בעל פה ולהם חשי' בות יתרה לכך שבזכותם דובבה שפתי ישנים.

העמוד השלישי "יעבר בקול" נועד לבאר חובת התפילה בקול רם, להוציא מלבם של המתעוררים שרצו לפגוע במנהגי ישראל. כאשר בקהילה מסוימת בנו בנין חדש לבית כנסת, והחזקיני תקנה מיוחדת שהציבור לא ישמיע את קולו, אלא שקול החזן יישמע לבדו, התנגדו לכך הראים, בטענה שלא יעשה כן בישראל. רבי אליעזר דייסש אב"ד דקהל יראים בוגיהאר, שהסעיר את העולם התורני, פנה בשאלה זו לכל גדולי הפוסקים בדורו איתמה, וכן הביע לתשובותיהם בענין זה, מהן שב' כללו בספריהם, אולם רבים הם הרבנים שלא חיברו ספר שו"ת ותשובותיהם לא הובאו לדפוס ורק בזכות הספר שלפנינו זכינו לדעתם — דעת תורה.

המשיבים הם מבני השורה הראשונה של הפוסקים בדורו איתמה, החל מרבי מרדכי ליב ויקלר בעל "לבושי מרדכי", רבי ד"ס ליפא טיטלבים בעל קדושת יו"ט, בעל "עדנת הבושם" מהרש"ם מבצרון, רבי צבי הירש ממנקאטש בעל "דרכי תשובה" ועניין מיוחד בתשובת רבי שלמה הלברשטאם מבאבוב. המשלב הבריז בם דברי אלקים חיים בענין התפילה, והוא תובע מהם במקום להגביל את הקולות בתפילה לחזן תקנת סובות ומועילות בביתם "שלא לזמר בשירים לא טובים ולא לשמוע בקול מחולות", ולא הזכרנו אלא חלק מגדולי הדור ששיגרו את תשובותיהם.

אפריון נמסייה לרבי יוסף שוהארץ, בנו של בעל "יבח נפתלי" הנ"ל ותנו את רבי אליעזר דייסש מבאניהאר בעל "אבואות השורה", שזיכה אותנו בביאור יסודי בנושא חשוב, ובאותה תקופה היה אק' טואלי בתיחוד, והיה זה מצורך השעה כדי לעמוד על משמר מנהגי ישראל.

הספרים הובאו לדפוס ע"י חברת "מפיצי תורה" ממשפחת קול אריה, שהתמחתה עד כה בהבאתם של הספרים החשובים שנתחברו ע"י בני המשפחה לד' רום, ויזכו לשוב וכן הרב הגאון מהר"ר אליעזר שהרצ"ך הופשם במלאכה. בעמוד האחורון של ספרנו כלולים שמות עשרות ספ' רים שהובאו כבר לדפוס, ומהם שכבר זכו למהדורות נוספות, אולם תשומת הלב מופנית לשורה האחרונה שיש תחת דם יחוד שאנו מקוננים, לפחות נדע מה אנו מקוננים, שלפחות נבין את הדיבורים שאנו מוציאים מפינו, כי הבנת פירוש המלות מעודדת את הלב". מרוח חיפש במפרשים, השוחה הקיש, עד שלא הניח שום חרוז או פיסקא קלה בקינות ללא ביאור צח וקל המקרב אותן אל תפיסתנו. אף הגיה בדקדוק עצום את גוף הנוסח של הקינות לנפותו משיבושים ולצרופו מסיגים פרי מיומת הצנזורה הנכרית וכיו"ב.

הוציא לאור את הקינות בצורה מהודרת, בסידור מחודש מאיר עינים, כשהוא מעטר בהלכות הימים ובעזר הוספות חשובות. לשר חילו. בפתיחה: הסכמת הגאונים הגר"י ויס בעל "מנחת יצחק", הגר"מ דושינסקי, הגר"א פר"י ס, הגר"ש וואנר, והגר"ד גול' דשטיין, המשבחים את מעשהו.

כל אוהבי ד' המחכים בבנין אריאל יכירו טובה למר"ל עבור עידנותו בכדם, שיכול להבין יותר טוב את פשר הקינות, ויהיו הרב' רים יוצאין מהלב. ויהא רוצא שיקרא עליהו קוב"ה מעד ביום זה, במהרה בקרוב, והקינות תשובבה להיות לנו שירים ומרורות, יגל יעקב ישמח ישראל.

א. ספרן

סדר קינות המבוארות לט' באב

הלב נבצבו ודוי כשמגיעים שוב לצום החמישי, יום בכיה לדורות, ועדיין בן דוד לא בא: "עד אנה בכיה בציון ומספד בירושלים". הכאב המחלחל יום זה בנפשות כשרי ישראל אינו על העצים וה' אבנים אשר כילה ד' חמתו בהם, כי אם על גלות השכינה, ועלי בנים אשר גלו משולחן אביהם. קשה להלום את עוצמת האסון והיגון במשבצות המלים האפורות שלנו, אין לנו פה ולשון, אם לא בפיוטי הקומתים ששרוה עליהם רוח הקודש והיטיבו להביע רחשי הלב היהודי הכבוה על חורבן אריאל.

אך דא עקא, שהלבבות לת"ב מעטו, וחלק גדול מהקינות לת"ב הוא בלתי מהבן לרבים בגלל עומק הניסוח הפיוטי שנעשה ע"י משוררי עליון שכל רז במכמני לשה"ק לא אנים להם. עד שמפני סיבה זו כמעט נהפכה אמירת הקינות ל"מצות אנשים מלומדה". אמנם נתחברו במרוצת הדורות כמה פירושים לסדר הקינות. כמ' יחוד נפרץ הפירוש "מטה לוי" ר"ביית לוי" שחיבר פירוש מלא לכל הקינות. אעפ"כ עדיין לא היו הדברים שוויין לכל נפש, מאחר שפעמים באו דבריו בארוכה פע' מים בקצרה, ויש בקינות כמה וכמה קטעים קשים להבנה שר' שארו בלא פירוש.

יבורך, איפוא, האברך כמדר' שו, רבי בנימין זאב הלוי שישא, איש ירושלים, מזינה של כשרונות ושאר־רוח, אשר עמל ויגע כדי לזכות את הרבים בסדר קינות המבוארות כדי שכוכריו "בעת שאנו מקוננים, לפחות נדע מה אנו מקוננים, שלפחות נבין את הדיבורים שאנו מוציאים מפינו, כי הבנת פירוש המלות מעודדת את הלב". מרוח חיפש במפרשים, השוחה הקיש, עד שלא הניח שום חרוז או פיסקא קלה בקינות ללא ביאור צח וקל המקרב אותן אל תפיסתנו. אף הגיה בדקדוק עצום את גוף הנוסח של הקינות לנפותו משיבושים ולצרופו מסיגים פרי מיומת הצנזורה הנכרית וכיו"ב.

הוציא לאור את הקינות בצורה מהודרת, בסידור מחודש מאיר עינים, כשהוא מעטר בהלכות הימים ובעזר הוספות חשובות. לשר חילו. בפתיחה: הסכמת הגאונים הגר"י ויס בעל "מנחת יצחק", הגר"מ דושינסקי, הגר"א פר"י ס, הגר"ש וואנר, והגר"ד גול' דשטיין, המשבחים את מעשהו.

כל אוהבי ד' המחכים בבנין אריאל יכירו טובה למר"ל עבור עידנותו בכדם, שיכול להבין יותר טוב את פשר הקינות, ויהיו הרב' רים יוצאין מהלב. ויהא רוצא שיקרא עליהו קוב"ה מעד ביום זה, במהרה בקרוב, והקינות תשובבה להיות לנו שירים ומרורות, יגל יעקב ישמח ישראל.

א. ספרן

"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבנינה"

"כל אותם אלפים שנפלו בימי דוד, לא נפלו אלא שלא תבנו בית המקדש. והלא דברים קל וחומר, ומה אם אלו שלא נבנה בימיהם ולא חרב בימיהם, כך נעשה להם ונעשה על שלא תבנו בית בית המקדש אנו שחרב בימינו והיה בימינו ואין אנו מתאבלים ולא מבקשים רחמים, על אחת כמה וכמה (שהה"ש והלים י"ז)".

אף היעב"ץ הארץ בענין זה וכתב: "והנה כאן מקום שראוי להרחיב בו את הדיבור, אלמלא לא היה אלא עוון זה בידים שאין מתאבלין על ירושלים כראוי, היה די להארץ גלותינו. והיא בעיני הסיבה הקרובה, היחר גלויה עצומה וחזקה. לכל השמדות המופלגות הגדולות והנוראות המבהילות הרעיזנים, אשר מצאנו בגלות בכל מקומות פזורנו. על צוארנו נרדפנו, לא הוכנו לנו להרגיע בנרים עם שפלותינו עתינו ומרודינו. לפי שיצא האבל הלו מלבנו, בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו, שוכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבבנו. וכאשר יוכיח הנסיון, ביחוד ביומ' ינו אבר המר, מי ומי המתאבל ונאנח על חורבן הבית ושממת ארצנו כראוי מעמקי הלב, כמה דמעות נשפכות על זאת, ואין צריך לומר בשאר יומות השנה, אין זוכר ואין פוקד ואין דובר ממנה, אפילו במחשבה לא בא זכרונה כאילו מקרה היה לנו, על כן שבנו לחטאת אבותינו ללמוד דרכי העכו"ם שממנה נמשכו כל הרעות בכלל ("סידור היעב"ץ", בפתיחה ובדיני ת"ב הלון ר' פ"ק ס"ז)".

מסוד חכמים

יעקב ב. פרידמן

פרקים במשנת חייהם של גדולי ישראל

"...ונפשי כעפר לכל"

פוסע לו רבי אברהם אבוש בין השעוניות שבבית ההארוזה הכפרי, פוסע ומהרהר, הקרים החדים שחצו את מצחו לכל אורכו, ועיינות הפקחות ששפעו מכל עורק באשוניו, הגבירו את התחיה שהיתה ניצבת לפני כל לב מבין. לו חפץ לעמוד על סודו של רבי אברהם.

פוסע רבי אברהם אבוש, ופוסעים עמו יחדיו אף קרני נעליו ומעילו הכלור. מאז שבתו כאן בבית הנדח, שתאם את צרכי השעה, היה עושה את השעות הארוכות שבין סעודות הצהריים והערב, בצעידה החפוזה הזו, שלא שפרה מטבע הדברים את התיישבותם של בעלי המקום לדמותו האבודית.

נקלע לו ר' משה, איש של תורה ומסחר לפונדק השומם; נפשו הרגישה ניחותה באותן שנדרשו כדי לעמוד על סיבם של אנשים מסוגו של רבי אברהם, מתבונן איפה אף הוא ככל השאר במחזה. מתבונן ותוהה: "נסתר? גלות?" אפשר. אלא שנבצר ממנו מאותו סוחר שעוד יזובר בו. להבין עוד זאת: כי נפשו של רבי אברהם אבוש היא זו השורויה בגלות. תמיד בגלות. בגלותם של רמ"ח ושס"ה אברים וגידים מעיקים; אלו, שבעיני הנפש של ר' אברהם, לא נדמו עלובים פחות גם כאשר נתחככו בקטיפתו של כסא הרבנות המפואר שבבית מדרשה של פרנקפורט המעטירה!

* * *

מקל היה לר' משה סוחר הצצים, גולת כסף על ראשו, והוא מעוטר להפליא. המקל הזה היה ממלא עבורו מלבד אותו תפקיד שנועד להם למקלות מתחלת בריאתם — "חוטרא לידא", אף את תפקיד נוצות הסוחס. יחזו הבריות בפלאי המקל והגולה שעל ראשו, יכינו מדעתם כי גולות של כסף נוספות מצויות לו בארנקו, ולא יהיו נוהגין בו כדרך שהם נוהגים — משל הדיוט — ברבי אברהם.

אלא שבו דוקא. בר' אברהם פותח ספור המעשה. אתרע מזלו, והמקל ששמש את בעליו ללא דופי כל שנותיו, נתן את לבו להעלם כאן באכסניא. ולר' אברהם שרבנות פרנקפורט אפשרה לו להיות שורר בדד עם עצמו וקונו לעתים רחוקות — נזדמנה ה"עת הרחוקה" כאן, היכן שנעלם לו המקל וגולתו.

הכל כאלו הוזן עתה מאליו. ההסתגרות דמחוזה שנהג בה רבי אבוש, הוטטות הוצידה בין השלחנות לעתים מזומנות הפצים בעלי ערך, ענין היא עבור גובי מקלות; אף מקלות — אין צורך לוכר — וגולת כסף על ראשם.

עמד איפה סתתרנו ותבע הימנו בלשון ברורה את מקלו, כדרך שמפקיד מחוד אחר פקדונו, משלא עמר רבי אברהם על סוף דעתו, הלך וגיים לעורה גברתנים מבעלי האכסניא. תבהיר לו לגבר המקלות נתת זרועם להיכן הדברים שואפים.

אלא שאם הכאה כהלכתה עלתה בידם, בענין המקל לא העלו מקל וחצי מקל. הכאה. אכזרית ככל שתהיה, אין בידה להשיב על מכתם מקלות נעלמים; אף אין בידה להמציא לו לר' אברהם חמץ שאין הוא יודע כיצד הוא אמור להראות.

אף על פי כן היה לבו של ר' משה טוב עליו שעה שעזב את האכסניא. טיפס בעליחות על מרכבתו, וחיזר את רַבּוֹ. ענינים רבים מצפים לו בפרנקפורט הגדולה. הוא ניחוך בהנאה; גם אם הגנב לא ויתר על שללו, הנה הקנה לו להלה פרק־ראוי בהלכות גנבים!

* * *

שבת הגדול בין וחזרותיה של פרנקפורט היהודית. ניחוח אפיית המצות ששלט בכיפה עד לבין שמשותיו של שבת הגדול, פנה עתה את מקומו לאותה אירדה מיוחדת שהשכילו הפרנקפורטאים להעניק לשבתם. עתה התוספו עליה הנעימות בספרנו סדר ברכות השחר, וסדר התפילה נוספו לו מקורות להסבר הלכות ומנהגים. כדוגמא בלבד נציין אותו בירור הלכותי לענין האכילה קודם התפילה, ובמדיק הכתירו את הפרק "איסור אכילה קודם התפילה", וכאן הובאו כל דעות האחרונים עד בני דורנו, וכדרכו בשו"ת "בית נפתלי", שבו הוא מברר את כל הדעות עד לסי' כום ההלכה, כך גם כאן הוציא, מתחת ידו דבר מתוקן.

אם ספר זה הוא מיוחד להלכות ומנהגים מספרי ראשונים, הרי לפנינו ספר "חילוקא דרבנן" הכולל פלפולים וחילוקים סמיים בכמה סוגיות לדבי ואב ואלף הלוי בוסקובין שקנה את עולמו בספרו "סדר משנה" על הרמב"ם. רבי נפתלי שוהארץ עשה אזנים לתורתו של אותו גדול, וכאשר הביא אותו לדפוס הוסיף הערות והארות המשתלבים בסוגיות הנידונות, בענין חדש ובענין הראל ראשתרי אשתרי הנושא השלישי הוא בדיני ממונות, בענין האומר לחבתי חן לי בדיני פירות (שבועות ל"ע"א) השי"ך מציין בפירושו לשו"ע חרים דף סי' צ"ג חמש שיטות ראשונים מפרשים בסוגיה זאת המחבר מוסיף ששה שיטות על יסוד הירושלמי וגדולתו מש' תקפת כאן כמו ביתר ספריו.

עוד לפני כשלוש מאות שנה יצא בעל "חכם צבי" בהגהותיו להגן על דעות הראשונים, ובעק' בותיו בא גם בעל "סדר משנה" להתפלפל בדברי הראשונים, בהדות הכבוד והיקר, ובגודל גאונותו הוא מצדיק דעות הרא' שונים תוך שילוב דעות האחרונים, וכך אנו מגיעים לבירור יסודי של הסוגיות. עניין מיוחד בהגהות "אמרי שפר" לבעל בית נפתלי, שבהן הוא מביא גם מתורת אבותיו, ששמע מהם בעל פה ולהם חשי' בות יתרה לכך שבזכותם דובבה שפתי ישנים.

העמוד השלישי "יעבר בקול" נועד לבאר חובת התפילה בקול רם, להוציא מלבם של המתעוררים שרצו לפגוע במנהגי ישראל. כאשר בקהילה מסוימת בנו בנין חדש לבית כנסת, והחזקיני תקנה מיוחדת שהציבור לא ישמיע את קולו, אלא שקול החזן יישמע לבדו, התנגדו לכך הראים, בטענה שלא יעשה כן בישראל. רבי אליעזר דייסש אב"ד דקהל יראים בוגיהאר, שהסעיר את העולם התורני, פנה בשאלה זו לכל גדולי הפוסקים בדורו איתמה, וכן הביע לתשובותיהם בענין זה, מהן שב' כללו בספריהם, אולם רבים הם הרבנים שלא חיברו ספר שו"ת ותשובותיהם לא הובאו לדפוס ורק בזכות הספר שלפנינו זכינו לדעתם — דעת תורה.

המשיבים הם מבני השורה הראשונה של הפוסקים בדורו איתמה, החל מרבי מרדכי ליב ויקלר בעל "לבושי מרדכי", רבי ד"ס ליפא טיטלבים בעל קדושת יו"ט, בעל "עדנת הבושם" מהרש"ם מבצרון, רבי צבי הירש ממנקאטש בעל "דרכי תשובה" ועניין מיוחד בתשובת רבי שלמה הלברשטאם מבאבוב. המשלב הבריז בם דברי אלקים חיים בענין התפילה, והוא תובע מהם במקום להגביל את הקולות בתפילה לחזן תקנת סובות ומועילות בביתם "שלא לזמר בשירים לא טובים ולא לשמוע בקול מחולות", ולא הזכרנו אלא חלק מגדולי הדור ששיגרו את תשובותיהם.

אפריון נמסייה לרבי יוסף שוהארץ, בנו של בעל "יבח נפתלי" הנ"ל ותנו את רבי אליעזר דייסש מבאניהאר בעל "אבואות השורה", שזיכה אותנו בביאור יסודי בנושא חשוב, ובאותה תקופה היה אק' טואלי בתיחוד, והיה זה מצורך השעה כדי לעמוד על משמר מנהגי ישראל.

הספרים הובאו לדפוס ע"י חברת "מפיצי תורה" ממשפחת קול אריה, שהתמחתה עד כה בהבאתם של הספרים החשובים שנתחברו ע"י בני המשפחה לד' רום, ויזכו לשוב וכן הרב הגאון מהר"ר אליעזר שהרצ"ך הופשם במלאכה. בעמוד האחורון של ספרנו כלולים שמות עשרות ספ' רים שהובאו כבר לדפוס, ומהם שכבר זכו למהדורות נוספות, אולם תשומת הלב מופנית לשורה האחרונה שיש תחת דם יחוד שאנו מקוננים, לפחות נדע מה אנו מקוננים, שלפחות נבין את הדיבורים שאנו מוציאים מפינו, כי הבנת פירוש המלות מעודדת את הלב". מרוח חיפש במפרשים, השוחה הקיש, עד שלא הניח שום חרוז או פיסקא קלה בקינות ללא ביאור צח וקל המקרב אותן אל תפיסתנו. אף הגיה בדקדוק עצום את גוף הנוסח של הקינות לנפותו משיבושים ולצרופו מסיגים פרי מיומת הצנזורה הנכרית וכיו"ב.

הוציא לאור את הקינות בצורה מהודרת, בסידור מחודש מאיר עינים, כשהוא מעטר בהלכות הימים ובעזר הוספות חשובות. לשר חילו. בפתיחה: הסכמת הגאונים הגר"י ויס בעל "מנחת יצחק", הגר"מ דושינסקי,